

Historio de la pluaj aventuroj de la Birdotimigilo kaj la Stana
Lignohakisto kaj ankaŭ la strangaj spertoj de la Multe
Pligrandigita Ŝancel-Insekto, Joĉjo Kukurbokapo, la viviĝinta
Segĉevalo, kaj la Gumpo; la rakonto estas la sekvo al La
Sorĉisto de Oz L. Frank Baum

Frank Lyman Baum La Eksterordinara Lando Oz

Noto de la Aŭtoro

Post la eldoniĝo de "La Mirinda Sorĉisto de Oz" mi ekricevis leterojn de infanoj, kiuj informis min pri sia plezuriĝo pro lego de la rakonto kaj petis min "verki pli" pri la Birdotimigilo kaj la Stana Lignohakisto. Unue mi supozis ĉi tiujn leteretojn, kvankam sincerajn, kiel nur belajn komplimentojn. Sed la leteroj plu alvenadis dum la postaj monatoj kaj eĉ jaroj.

Fine mi promesis al knabineto, kiu longe veturis por renkonti min kaj persone peti min, — kaj efektive ŝi ankaŭ nomiĝas Doroteo — ke kiam mil knabinetoj sendos al mi mil leteretojn, mi verkos la libron. Aŭ malgranda Doroteo estis maskita feino, kaj gestis per sia magia stabo, aŭ la sukceso de la dramigo de "La Sorĉisto de Oz" akiris novajn amikojn por la rakonto. Car jam antaŭ longe la mil leteroj atingis min — kaj krome ankaŭ multaj pli.

Nun, agnoskante la longan prokraston, mi plenumas mian promeson per ĉi tiu libro.

L. Frank Baum, Chicago, junio, 1904.

ĈAPITRO I

Tip Faras Kukurbokapon

En la Lando de la Gilikuloj, ĉe la Nordo de la Lando Oz, loĝis junulo nomita Tip. Lia nomo estis pli granda, ĉar maljuna Mombi ofte deklariske lia plena nomo estas Tipetarius; sed oni ja ne diris tiom longan vorton kiam plene su fiĉis “Tip”.

La knabo tute ne memoris siajn gepatrojn, ĉar kiam li estis tre juna, oni venigis lin al la maljunulino nomata Mombi por ke ŝi prizorgu lin. Ŝia famo, mi bedaŭre devas diri, ne estis tre bela. Ĉar la Gilikula popolo ne malprave suspektis ke ŝi prilaboras magion, tial ili hezitis amikiĝi kun ŝi.

Mombi ne estis, precize, sorĉistino, ĉar la Bona Sorĉistino kiu regis tiun parton de la Lando Oz malpermesis la ekziston de aliaj sorĉistinoj en tiu regno. Do la gardistino de Tip, kvankam ŝi volegis primajstri magion, komprenis ke estas kontraŭleĝe esti pli ol magiistino, aŭ nepre ne pli ol Kvazaŭfeino.

La maljunulino devigis Tipon alporti lignon el la arbaro, por ke ŝi povu varmigi sian bolpoton. Li ankaŭ laboris en la maizkamparo, hojante kaj senŝeligante; kaj li manĝigis la porkojn kaj melkis la kvarkornan bovinon pri kiu Mombi speciale fieris.

Sed nepre ne supozu ke li konstante laboris, ĉar li opiniis ke tio malsanigus lin. Sendite al la arbaro, Tip ofte grimpadis arbojn por akiri birdovojn, aŭ amuzis sin ĉasante la rapidajn blankajn kuniklojn aŭ fiŝkaptante en la riveretoj per fleksitaj pingloj. Poste li rapideme kolektis brakoplenon da ligno kaj portis ĝin al sia hejmo. Kaj kiam li devus laboradi sur la maizkampoj, kie la altaj tigoj kaŝis lin tiel ke Mombi ne povis vidi lin, Tip ofte fosadis en la truoj de terratoj, aŭ —se li emis

—kuŝis surdorse inter la vicoj de maizo kaj dormetis. Tial, zorgante ne eluzi sian forton, li kreskis tiom forta kaj fortika kiom eblas al knabo.

La kurioza magio de Mombi ofte timigis ŝiajn najbarojn, kaj ili kondukis rilate al ŝi retireme, tamen respektoplene, pro ŝia stranga potenco. Sed Tip senrezerve malamamis ŝin, kaj li tute ne penis kaŝi sian malamon. Anstataŭe, li kelkfoje montris malpli da respekto al la maljunulino ol decis, ĉar ŝi ja estis lia prizorgantino.

Troviĝis kukurboj en la maizkampoj de Mombi, ili kuŝis ore ruĝaj inter la vicoj de verdaj tigoj; kaj ili estis plantitaj kaj zorgitaj por ke la kvarkorna bovino manĝu ilin dum la vintro. Sed unu tagon, kiam la maizo estis fintranĉita kaj stakigita, kaj Tip portadis la kukurbojn al la bovinejo, li ekpensis fari “Fantom- Lanternon” per kiu li povus provi timigi la maljunulinon. Do li trovis belan, grandan kukurbon —belan, oranĝ- rujan —kaj komencis per tranĉilo ĉizi ĝin. Per la pinto de la tranĉilo li faris du rondajn okulojn, triangulan nazon, kaj buŝon formitan kiel nova luno. La vizaĝo, kiam kompletigita, ja ne estis vere bela; sed ĝi ridetis tiom grande kaj larĝe, kaj estis tiom ĝojesprima, ke eĉ Tip ridis dum li admire rigardis sian verkon.

La infano ne havis kunludantojn, do li ne sciis ke knaboj ofte malplenigas la internon de kukurbo por fari “fantom-lanternon”, kaj en la liberigitan spacon metas flamantan kandelon por pli timaspektigi la vizaĝon; sed li mem elpensis ideon kiu ŝajnis egale bona. Li decidis fari formon de viro, kiu portos tiun kukurban kapon, kaj starigi ĝin en loko kie maljuna Mombi renkontos ĝin vizaĝ-al-vizaĝe.

“Kaj tiam, ”diris Tip al si, ridante, “ŝi krios pli laŭte ol la bruna porkino kiam mi tiras la voston, kaj temos pro timo pli ol eĉ la mia pasintajare kiam mi suferis pro febro! ”

Li havis multan tempon por la tasko, ĉar Mombi jam foriris al vilaĝo —ŝi diris ke por aĉeti manĝaĵojn —kaj tiu veturo daŭros almenaŭ du tagojn.

Do li prenis sian hakilon al la arbaro, kaj decidis pri kelkaj fortikaj, rektaj junaj arboj, kiujn li dehakis kaj de kiuj li fortranĉis la branĉetojn kaj foliojn. El ili li faros la brakojn, kaj krurojn, kaj piedojn de la konstruota viro. Por la korpo li detranĉis dikan ŝelon de granda arbo, kaj per multa laboro ĉizis el ĝi cilindron proksimume ĝustadimensian, kaj kunpinglis la randojn per lignaj kejlaj. Poste, plezuroplene fajfante dum sia laborado, li zorgoplene artikigis la membrojn kaj ligis ilin al la korpo per kejlaj ĉizitaj per lia tranĉilo.

Kiam la tasko estis jam finita, komencis mallumiĝi, kaj Tip memoris ke necesas melki la bovinon kaj manĝigi la porkojn. Do li prenis sian lignan viron kaj portis ĝin al la domo kun si.

Dum la vespero, en la fajrolumo en la kuirejo, Tip zorgoplene rondigis la randojn de la artikoj kaj glatigis la malglataĵojn laŭ neta, eksperta maniero. Poste li starigis la figuron kontraŭ la muron kaj admiris ĝin. Ĝi ŝajnis rimarkinde alta, eĉ kiel plenkreska viro; sed laŭ la vidpunkto de knabeto, tio estis bona, kaj Tip tute ne lamentis la altecon de sia kreaĵo.

La sekvan matenon, kiam li rerigardis sian verkon, Tip vidis ke li forgesis fari kolon por la pupo, per kiu li povos ligi la kukurban kapon al la korpo. Do li reiris al la arbaro, kiu ne estis malproksima, kaj hakis el arbo plurajn lignajn pecojn per kiuj li kompletigos sian verkon. Reveninte, li ligis transversan pecon al la supro de la korpo, kaj faris truon en la mezo por rekte teni la kolon. La ligna peco kiu utiliĝos kiel kolo estis ankaŭ pintigita ĉe la supro, kaj kiam ĉio estis preta Tip surmetis la kukurban kapon, premante ĝin firme sur la kolon, kaj trovis ke ĝi bone taŭgas. La kapo estis turnebla

unu flanken kaj ali flanken, laŭ lia volo, kaj la ĉarniroj de la brakoj kaj kruroj ebligis ke li poziciigu la pupon laŭdezire.

“Jen, ”fiere deklaris Tip, “vere tre bona viro, kaj ĝi certe timigos Mombaĉon tiel ke ŝi pluroble kriĉos! Sed estus multe pli vivsimile se li havus verajn vestojn. ”

Ne ŝajnis facile trovi vestojn; sed Tip aŭdace traserĉis la malnovan kofron en kiu Mombi gardis siajn memoraĵojn kaj trezorojn, kaj ĉe la plejprofunda fundo li trovis purpuran pantalonon, ruĝan ĉemizon kaj palruĝan veŝton ornamitan per blankaj makuloj. Ilin li forportis al sia viro kaj kvankam la vestaĵoj ne plene taŭgis, li sukcesis gajaspekte vesti la kreaĵon. Trikitaj ŝtrumpoj apartenantaj al Mombi, kaj trivita paro da liaj propraj ŝuoj kompletigis la vestaron de la viro, kaj Tip tiom ĝojis ke li saltete dancadis kaj laŭte ridis knabekstaze. “Mi devas doni al li nomon! ”li kriis. “Tia bona viro nepre devas havi nomon. Mi kredas, ”li pludiris, post momento da pensado, “ke mi nomos lin ‘Joĉjo Kukurbokapo’!”

ĈAPITRO II

La Mirinda Vivopulvoro

Zorge pripensinte, Tip decidis ke la plej bona lokopor Joĉjo estos kie la vojo kurbiĝas, iom for de ladomo. Do li komencis porti la viron tien, sed li trovislin multepeza kaj ne facile manipulebla. Tirinte lakreaĵon iom, Tip surpieden starigis lin, kaj fleksantejen la artikojn de unu kruro, jen tiujn de la alia, kaj samtempe puŝante lin, la knabo sukcesis marŝigiJoĉjon al la vojkurbiĝo. Tio ne sukcesis sen plurajfaloj, kaj Tip vere laboris pli ol iam li laboris sur lakampoj aŭ en la arbaro; sed amo petoli urĝis lin, kaj plaĉis al li provi la lertecon de sia faraĵo.

“Joĉjo taŭgas kaj bonege funkcias!” li diris alsi, anhelante pro la nekutima penego. Sed ĝustetiam li trovis ke la maldekstra brako de la viroforfalintis dum la marŝado; do li retreniris por troviĝin, kaj poste, ĉizinte novan kaj pli dikan pinglonpor la ŝultrartiko, li riparigis la vundon tiom sukceseke la brako estis pli fortika ol antaŭe. Tip ankaŭrimarkis ke la kukurba kapo de Joĉjo estisturniĝinta tiel ke ĝi rigardis malantaŭen; sed tioestis facile ĝustigita. Kiam, fine, la viro estisstarigita por rigardi la vojkurbiĝon kie maljunaMombi aperos, li aspektis su fiĉe natura por estibona imito de Gilikula kultivisto —kaj su fiĉenenatura por ektimigi ĉiun alvenanton kiu neanticipis vidi lin.

Ĉar ankoraŭ estis tro frue dum la tago poranticipi la revenon de la maljunulino, Tip subenirisen la valon apud la domo kaj komencis kolektinuksojn de la arboj kreskantaj tie.

Tamen, maljuna Mombi revenis pli frue ol kutime. Ŝi renkontintis malhonestan magiiston kiu loĝas enizola kavo en la montaro, kaj interŝanĝis kun li plurajn gravajn magisekretojn. Tiumaniere akirinte tri novajn receptojn, kvar

magiajn pulvorojn kaj diversajn herbojn kun mirindaj potenco kaj forto, ŝilamis hejmen kiel eble plej rapide, por provi siajn novajn magiaĵojn.

Tiom koncentriĝis Mombi pri la gajnitaj trezoroj ke kiam ŝi preteriris la vojkurbiĝon kaj rimarketis laviron, ŝi nur klinis la kapon kaj diris:

“Bonan vesperon, sinjoro. ”

Sed post momento, rimarkinte ke la persono nekmovis sin nek respondis, ŝi sagace rigardis lian vizaĝon kaj vidis ke temas pri kukurba kapo, kiun zorgege ĉizis la poŝtrancilo de Tip.

“He! ” elspiris Mombi, kvazaŭ muĝetante; “tiupetolema knabo volas denove trompi min! Bone! Tre — e bone! Mi bategos lin pro lia klopodo timigimin tiel! ”

Kolere ŝi levis sian stangon por defrapi laridetantan kukurbokapon de la pupo; sed subita ekpenso paŭzigis ŝin, kaj la levita stango restis senmove en la aero.

“Nu, jen bona oportuno provi mian novan pulvoron! ” diris ŝi, fervore. “Kaj tiel mi povos scii ĉu tiu malhonesto magiisto fidele interŝanĝis sekretojn, aŭ ĉu li fitrompis min kiom mi trompis lin. ”

Do ŝi surteren metis sian korbon kaj komencis palpadi en ĝi por trovi unu el la valoregaj pulvoroj kiujn ŝi akiris.

Dum Mombi tiel okupis sin Tip revenis nerapide, kun la poŝoj plenaj de nuksoj, kaj trovis la maljunulinon staranta apud lia viro kaj ŝajne tute netimigita de ĝi.

Unue li sentis iom da ĉagreno; sed la sekvan momenton li ekvolis scii kion faros Mombi. Do likiĝis sin malantaŭ heĝon,

kie li povos vidi sen vidiĝi, kaj atendis rigardante.

Post iom da serĉado la virino tiris el sia korbomalnovan piproskatolon, sur kies etikedon skribintis la magiisto per krajono: "Vivopulvoro". "Ha — jen ĝi! "ŝi ĝoje elkriis. "Kaj nun ni vidu ĉu ĝi estas potenca. La avara magiisto ne donis almi multon, sed verŝajne estas sufiĉe por du-tridozoj. "

Tipon multe surprizis aŭdi tiujn vortojn. Poste lividis maljunan Mombi levi sian brakon kaj disŝuti lapulvoron el la skatolo sur la kukurban kapon de liaviro Joĉjo. Ŝi faris tion sammaniere kiel oni ŝutaspipron sur rostitan terpomon, kaj la pulvoro disfalis dela kapo de Joĉjo sur la ruĝan ĉemizon kaj palruĝan veŝton kaj purpuran pantalonon per kiu Tip vestintislis, kaj iom eĉ falis sur la flikitajn kaj trivitajn ŝuojn. Remetinte la piproskatolon en la korbon, Mombilevis sian maldekstran manon, kun la et fingro suprenetentita, kaj diris:

"Ueaŭh! "

Post tio ŝi levis la dekstran manon, kun ladik fingro etendita supren, kaj diris:

"Teaŭh! "

Kaj post tio ŝi levis ambaŭ manojn, kun ĉiujfingroj disetenditaj, kaj kriis:

"Peaŭh! "

Joĉjo Kukurbokapo retrenpaŝis kiam ŝi diris tion, kaj diris riproĉtone:

"Ne kriu tiel! Ĉu vi kredas min surda? "

Maljuna Mombi ĉirkaŭdancis lin, frenezega proĝojo.

“Li vivas! ”ŝi kriis; “li vivas! li vivas! ”

Ŝi ĵetis sian stangon enaeren kaj kaptis ĝin dumĝi falis; kaj ŝi ĉirkaŭbrakumis sin per ambaŭ brakoj, kaj klopodis ĵigi; kaj dume ŝi ripetadis ravite:

“Li vivas! — li vivas! — li vivas! ”

Nu, vi prave supozus ke Tip vidis ĉion ĉi tremiroplene.

Unue li tiom timis kaj teruriĝis ke li volis forkuri, sed liaj kruroj tremis kaj mal firmis tiom ke li nesukcesis. Post tio subite ekŝajnis al li amuzege keJoĉjo viviĝis, des pli ĉar la esprimo sur lia kukurbavizaĝo estis tiom drola kaj komika ke ĝi tuj ridigis. Do, perdinte sian unuan ektimon, Tip komencis ridi; kaj la ĝoja ridado atingis la orelojn de maljunaMombi kaj kaŭzis ŝin lami rapide al la heĝo, kie ŝikaptis la kolumon de Tipo kaj trenis lin al la lokokie ŝi estis lasinta sian korbon kaj la kukurbokapanviron.

“Fia, aĉa, misfara knabo! ”ŝi kriis furioze. “Milernigos vin ne spioni miajn sekretojn kaj priridimin! ”

“Mi ne ridis pri vi, ”protestis Tip. “Mi ridis pritiu Kukurbokapaĉo! Rigardu lin! Li ja misbelas, ĉune? ”

“Mi esperas ke vi ne komentas pri mia aspekto, ”diris Joĉjo; kaj estis tiom amuze aŭdi lian seriozanvoĉtonon dum la vizaĝo plu portis sian ĝojanrideton, ke Tip reekridis.

Eĉ Mombi scivolis pri la viro kiun vivigis ŝiamagio; ĉar, intense rigardinte lin, ŝi baldaŭdemandis:

“Kion vi scias? ”

“Nu, malfacilas diri, ”respondis Joĉjo. “Ĉarkvankam mi sentas ke mi scias multon, mi ankoraŭ nescias kiom estas

trovota en la mondo. Mi bezonostempon por sciiĝi ĉu mi estas tre saĝa aŭ tre malsaĝa. ”

“Vi pravas, ”diris Mombi sobre. “Sed por kio vi uzos lin, dum li vivas? ”demandis Tip scivole.

“Mi devos pripensi tion, ”respondis Mombi. “Sed nireiru hejmon tuj, ĉar mallumiĝas. Helpu la Kukurbokapon marŝi. ”

“Ne ĝenu vin pri mi, ”diris Joĉjo; “mi povas marŝiegalbone kiel vi. Ĉu mi ne havas kruojn kaj piedojn, kaj ĉu ili ne havas artikojn? ”

“Ĉu? ”demandis la virino, sin turninte al Tip.

“Kompreneble li havas; mi mem faris ilin, ”respondis la knabo fiere.

Do ili ekiris domen, sed kiam ili atingis labrutokorton maljuna Mombi kondukis la kukurbanviron al la bovinejo kaj enfermis lin en malplenanstalon, kaj sekurige ligis la pordon.

“Unue mi devos priatenti vin, ”ŝi diris, klinetante lakapon al Tip.

Kiam li aŭdis tion, la knabo malkvietiĝis; ĉar li sciis ke Mombi havas fian venĝeman koron kaj nehezitos fifari.

Ili eniris la domon. Ĝi estis ronda, kupolformastrukturo, kia preskaŭ ĉiu kampara domo en la Lando Oz.

Mombi ordonis ke la knabo flamigu kandelon, dum ŝi metis sian korbon en ŝrankon kaj pendigis sian mantelon. Tip rapide obeis, ĉar li timis ŝin. Kiam la kandelo lumis, Mombi ordonis ke lipretigu fajron en la kamento, kaj dum Tip faris tion la maljunulino manĝis. Kiam la flamoj komencis kraketadi

la knabo iris al ŝi kaj petis iom da panokaj fromaĝo; sed Mombi rifuzis.

“Mi malsatas! ”diris Tip ploreme.

“Vi ne longe malsatos, ”respondis Mombi, makrabraspekta.

Al la knabo ne plaĉis tiuj vortoj, ĉar ili sonisminace; sed li memoris ke li havas nuksojn en lapoŝo, do li rompis kelkajn el ili kaj manĝis ilin dumla virino sin levis, forskuis la panerojn de siaŝirmvesto, kaj pendigis super la fajron malgrandannigran akvopoton.

Post tio ŝi elverŝis egalajn kvantojn da lakto kajvinagro en la poton. Post tio ŝi elprenis plurajn paketojn da herboj kaj pulvoroj kaj komencis enŝuti iom da ĉiuen la poton. Fojfoje ŝi proksimiĝis al la kandelo por legisur flava papero la recepton de sia preparaĵo. Dum Tip rigardis lia malkvietiĝo pligrandiĝis.

“Por kio estas tio? ”li demandis.

“Por vi, ”respondis Mombi, abrupte.

Tip torde turnis sin sur sia sidilo kaj longe rigardisla poton, en kiu komencis vidiĝi vaporbobeloj. Posttio li rigardetis la severan faltoplenan aspekton de lamagiistino kaj volegis esti en iu ajn alia loko, nur neen tiu senluma fumoplena kuirejo, kie eĉ lakandelombroj sur la muro su fiĉis por teruri. Tielforpasis horo, dum kiu la silenton interrompis nur labobelado de la poto kaj la siblado de la flamoj. Fin fine, Tip denove parolis.

“Ĉu mi devos trinki tiun aĵon? ”li demandis, perkapskuo indikante la poton.

“Jes, ”diris Mombi.

“Kiel ĝi e fikos sur min? ”demandis Tip.

“Se mi ĝuste preparis ĝin, ”respondis Mombi, “ĝiŝanĝos aŭ transformos vin kaj faros el vi marmoranstatuon. ”Tip ĝemis, kaj viŝis la ŝviton de sia frunto per siamaniko.

“Mi ne volas esti marmora statuo! ”li protestis.

“Ne gravas; mi volas ke vi estu, ”diris lamaljunulino, severe rigardante lin.

“Kiel mi utilos tiam? ”demandis Tip. “Vi ne pluhavos laboriston. ”

“Mi laborigos la Kukurbokapon, ”diris Mombi. Denove Tip ĝemis.

“Kial vi ne faros el mi kapron, aŭ kokidon? ”lidemandis angoroplene. “Ne utilos al vi marmorastatuo. ”

“Jes ja ĝi utilos, ”respondis Mombi. “Venontprin-tempe mi plantos florĝardenon, kaj mi ornamos ĝinper vi en la mezo. Mirigas min ke mi ne elpensis tionantaŭ nun; jam de jaroj vi ĝenas min. ”

Pro tiu terura parolo Tip eksentis ŝvitveziketojn surla tuta korpo, sed li sidis senmove kaj tremetis kajangoroplene rigardis la poton.

“Eble ĝi malsukcesos, ”li murmuris, per voĉo kiusonis malforta kaj senespera.

“Jes ja, laŭ mia kredo ĝi sukcesos, ”respondisMombi gaje. “Maloŭte mi eraras. ”

Denove sekvis silento —tiom longa kaj senesperigake kiam Mombi fin fine levis la poton de la fajro jamestis preskaŭ la

noktomezo.

“Vi povos trinki ĝin nur kiam ĝi estos tutemalvarma,
”anoncis la maljuna sorĉistino —ĉarmalgraŭ la leĝo ŝi nun
agnoskis ke ŝi sorĉas. “Niambaŭ enlitiĝu nun, kaj je la
mateniĝo mi vokos vinkaj tuj fintransformos vin en
marmoran statuon. ”

Dirinte tion ŝi lamiris en sian ĉambron, kunportante la
vaporantan poton, kaj Tip aŭdis ŝinfermi kaj ŝlosi la pordon.

La knabo ne enlitiĝis, malgraŭ la ordono, li nursidis longe
rigardante la ardantajn cindrojn de la mortanta fajro.

ĈAPITRO III

La Forkuro de la Fuĝantoj

Tip pensadis. “Estus malagrade daŭre duri, ”li pensis ribeleme, “kaj mi rufuzas. Jam de jaroj mi ĝenas ŝin, laŭ ŝi; do ŝi volas nuligi min. Nu, ekzistas pli facila maniero fariĝi statuo. Neniu knabo ĝuus staradi senĉese en la mezo de florigardeno! Mi forkuros, tion mi faros —kaj plejbone estos forkuri antaŭ ol mi devos gluti tiuntrinkaĉon en la poto. ”

Li atendis ĝis la ronkado de la magiistino sciigis ke ŝi profunde dormas, kaj levis sin senbrue kaj iris al la ŝranko por trovi manĝaĵon.

“Ne utilos komenci vojaĝon sen manĝaĵoj, ”li decidis, priserĉante la malplenajn bretojn. Li trovis kelkajn panpecojn; sed li devis serĉi en la korbo de Mombi por trovi la fromaĝon kiun ŝi portintis el la vilaĝo. Serĉante en la korbo li ektrovis la piproskatolon en kiu estis la “Vivo-pulvoro”.

“Mi kunportu ankaŭ ĉi tion, ”li pensis, “se ne, do Mombi plu misuzos ĝin. ”Do li metis la skatolon ensian poŝon, kun la pano kaj fromaĝo. Post tio li zorgoplene foriris el la domo kaj fermis la pordon. Ekster la domo la luno kaj la steloj briladis, kaj la nokto ŝajnis paca kaj alloga post lasenaera kaj odoraĉa kuirejo.

“Volonte mi foriros, ”diris Tip, mallaŭte; “ĉar neniam mi amis tiun maljunulinon. Mi ne komprenas kial mi ekloĝis kun ŝi. ”Dum li marŝis malrapide al la vojo penso haltigis lin.

“Mi ne volas forlasi Joĉjon Kukurbokapon ĉe amomanka Mombaĉo, ”li murmuris. “Joĉjo apartenas al mi, mi faris lin —kvankam la sorĉistino vivigis lin. ”

Li retreniris al la bovinejo kaj malfermis la pordonde la stalo kie la kukurbokapa viro restis.

Joĉjo staris en la mezo de la stalo, kaj per lalunlumo Tip povis vidi ke li plu ridetas tute feliĉe.

“Venu! ”diris la knabo, pergeste indikante lapordon.

“Kien? ”demandis Joĉjo.

“Vi scios tuj kiam mi scios, ”respondis Tip, ridetante simpatie dum li rigardis la kukurbanvizaĝon. “Nun ni nur bezonas marŝadi. ”

“Bone, ”respondis Joĉjo, kaj li marŝis mallerte ella stalo en la lunlumon. Tip turnis sin al la vojo kaj la viro sekvis. Joĉjomarŝis lame; fojfoje krurartiko inversigis sin kajpreskaŭ faligis lin. Sed la Kukurbokapo tuj rimarkiskaj komencis pli zorge marŝi; sekve li malpli ofteakcidentis.

Tip kondukis lin laŭ la vojo tute sen halti. Ili nepovis rapidi, sed ili marŝis senĉese; kiam la sunoforsinkis kaj la luno ekrigardeti super la montetojn ilijam iris tiom ke la knabo ne bezonis timi ke lamaljuna magiistino sekvos ilin. Krome, li sekvis unueunu vojon, poste alian, tiel ke se iu sekvus ilin, estustre malfacile diveni kiudirekten ili iris, aŭ kie serĉiilin.

Su fiĉe kontenta ke li evitis —almenaŭ provizore —fariĝi marmora statuo, la knabo haltigissian akompananton kaj sidiĝis sur rokonapud la vojo.

“Ni iom manĝu, ”li diris. Joĉjo Kukurbokapo rigardis Tiponinteresate, sed rifuziskunmanĝi.

“Ŝajne mi fariĝis alispecaol vi, ”li diris.

“Mi scias, ”respondis Tip; “ĉar mi faris vin. ”

“Ho! Ĉu? ”demandis

Joĉjo.

“Certe. Kaj kunmetis vin. Kaj ĉizis viajn okulojn kajnazon kaj orelojn kajbuŝon, ”diris Tip fiere. “Kajvestis vin. ”

Joĉjo kritikociele rigardissiajn korpon kaj membrojn.

“Laŭ mia opinio, vi trebone faris min, ”li komentis.

“Ne tre, ”respondis modeste Tip; ĉar li komencisvidi kelkajn difektojn en la konstruita viro. “Mi nesciis ke ni kunveturos; alie, mi eble pli zorgus. ”

“Nu, do, ”d i r i s l a Kukurbokapo, persurprizesprima tono, “vi ja estas mia kreinto —vi estasmia patro! ”

“Pli precize, via inventinto, ”respondis la knaboridante. “Jes, filo; mi kredas ke tio mi estas! ”“Kaj mi ŝuldas al vi obeon, ”pludiris la viro, “kajvi ŝuldas al mi —subtenon. ”

“Precize tiel, ”deklaris Tip, levante sin. “Do nirekomencu marŝi. ”

“Kien ni iras? ”demandis Joĉjo, kiam ili plumarŝadis.

“Mi ne certas, ”diris la knabo; “sed mi kredas keni iras suden, kaj tiel pli-malpli baldaŭ ni atingos laSmeraldan Urbon. ”

“Kia estas tiu urbo? ”demandis la Kukurbokapo. “Nu, ĝi estas la centro de la Lando Oz, ĝi estasla plej granda urbo en la tuta lando. Mi mem neniamestis tie, sed mi aŭdis ĉion pri ĝia historio. Ĝinkonstruis mirinda Sorĉisto nomita Oz, kaj ĉio tieestas verdkolora —samkiel ĉio en ĉi tiu lando de laGilikuloj estas purpurkolora. ”

“Ĉu ĉio ĉi tie estas purpura? ”demandis Joĉjo. “Kompreneble ke jes. Ĉu vi ne vidas? ”respondis la knabo.

“Mi kredas ke mi estas kolorblinda, ”diris la Kukurbokapo, atente ĉirkaŭrigardinte.

“Nu, la herbaro estas purpura, kaj la arboj estas purpuraj, kaj la domoj kaj la bariloj estas purpuraj, ”klarigis Tip. “Eĉ la koto sur la vojoj estas purpura. Sed en la Smeralda Urbo ĉio estas verda kvankam ĝi estas purpura ĉi tie. Kaj en la Lando de la Manĝtuloj, oriente, ĉio estas blua; kaj en la suda lando de la Kveluloj ĉio estas ruĝa; kaj en la okcidenta lando de la Palpbrumoj, kie regas la Stana Lignohakisto, ĉio estas flava. ”

“Ho! ”diris Joĉjo. Post paŭzo li pludemandis: “Ĉu vi diris ke Stana Lignohakisto regas la Palpbrumojn? ” “Jes; li estis unu el la helpantoj de Doroteo kiam ŝi devis detrui la Malbonan Sorĉistinon de la Okcidento, kaj ĉar la Palpbrumoj multe dankemis ili invitis lin esti la reganto —samkiel la popolo de la Smeralda Urbo invitis la Birdotimigilon regi ilin. ” “Ve! ”diris Joĉjo. “Min konfuzas tiom da historio. Kiu estas la Birdotimigilo? ”

“Alia amiko de Doroteo, ”respondis Tip.

“Kaj kiu estas Doroteo? ”

“Ŝi estis knabino kiu venis ĉi tien el Kansas, loko en la granda ekstera mondo. Ciklono blovis ŝin al la Lando Oz, kaj dum ŝi estis ĉi tie la Birdotimigilo kaj la Stana Lignohakisto akompanis ŝin dum ŝi marŝadis. ”

“Kaj kie ŝi estas nun? ”demandis la Kukurbokapo.

“Glinda la Bona, kiu regas la Kvelulojn, resendis ŝin hejmen, ”diris la knabo.

“Ho. Kaj la Birdotimigilo? ”

“Mi jam diris. Li regas la Smeraldan Urbon, ”respondis Tip.

“Sed vi diris ke ĝin regas mirinda Sorĉisto, ”kontraŭdiris Joĉjo, ŝajne pli kaj pli konfuzita. “Nu, jes, mi diris tion. Sed atentu dum miklarigos, ”diris Tip, malrapide parolante kaj rekterigardante en la okulojn de la ridetanta Kukurbokapo.

“Doroteo iris al la Smeralda Urbo por peti laSorĉiston resendi ŝin al Kansas; kaj la Birdotimigilokaj la Stana Lignohakisto akompanis ŝin. Sed laSorĉisto ne povis resendi ŝin, ĉar li efektive ne estistre kapabla Sorĉisto. Kaj ili ekkoleris kontraŭ laSorĉisto, kaj minacis dissciigi pri li; do la Sorĉistofaris grandan balonon kaj eskapis per ĝi, kaj post tiamneniu revidis lin. ”

“Nu, jen tre interesa historio, ”diris Joĉjo, trekontenta; “kaj mi plene komprenas ĉion —nur ne laklarigon. ”

“Plaĉas al mi tio, ”respondis Tip. “Post la forirode la Sorĉisto, la popolo de la Smeralda Urbo reĝigisLian Moŝton la Birdotimigilon; kaj mi aŭdis ke lifariĝis tre amata reganto. ”

“Ĉu ni renkontos tiun strangan Reĝon? ”demandisJoĉjo, interesate.

“Kial ne? ”respondis la knabo; “krom se vi preferasion alian. ”

“Ho, ne, kara Paĉjo, ”diris la Kukurbokapo. “Mivolonte iros kun vi kien ajn vi deziras. ”

ĈAPITRO IV

Tip Faras Eksperimenton pri Magio

Ŝajne iom embarasis la malgrandan kaj iomdelikataspektan knabon, ke lin nomas "Paĉjo" la alta, malgracia, Kukurbokapa viro, sed por nei tianparencecon li devus fari ankoraŭ novan longan kajtedan klarigon; do li ekŝanĝis la temon perdemandando:

"Ĉu vi lacas? "

"Kompreneble ke ne! "respondis la aliulo.

"Sed, "li pludiris, post paŭzo, "estas tute certe ke mi trivosmiajn lignajn artikojn se mi multe pli marŝados. "

Tip pensadis, dum ili plumarŝis, ke tio estas vera. Li komencis bedaŭri ke li ne pli zorge fortikigis lalajn membrojn kiam li konstruis ilin. Sed kiel lipovintus diveni ke la viro, kiun li faris nur por timigimaljuna Mombin, viviĝos per magia pulvoro enmalnova piproskatolo?

Do li ĉesis riproĉi sin, kaj komencis pripensi kiel plu ripari la malfortajn artikojn de Joĉjo.

Dum ili konsideris tion, ili atingis la randon dearbaro, kaj la knabo sidiĝis por ripozi sur malnovaseg-ĉevalo kiun lasis tie iulignohakisto.

"Kial v i nesidiĝas? "li demandis la Kukurbokapo.

"Ĉu tio ne damaĝusmiajn artikojn? "demandis la aliulo.

"Kompreneble ke ne. Tioripozigus ilin, "deklaris la knabo. Do Joĉjo provissidiĝi; sed tuj kiam lifleksis siajn artikojn pli

olkutime, ili tute cedis kaj liekfalis sur la teron tiom brueke Tip timis ke li estis tuteruinigita.

Li rapide kuris al la viro, surpieden levis lin, rektigis liajn brakojn kaj krurojn, kaj palpis liankapon por trovi ĉu eble ĝi fendiĝis. Sed Joĉjo ŝajnerestis sendifekta, kaj Tip diris al li:

“Verŝajne estos plej bone ke vi restu staranta. Tioŝajnas plej sendanĝera. ”

“Bone, kara Paĉjo, laŭ via ordono, ”respondis laridetanta Joĉjo, kiun tute ne konfuzis la falo.

Tip r e s i d i ĝ i s. Post kelkaj momentoj laKukurbokapo demandis:

“Sur kio vi sidas? ”

“Nu, ĝi estas ĉevalo, ”respondis la knabo senatente.

“Kio estas ĉevalo? ”demandis Joĉjo.

“Ĉevalo? Nu, ekzistas du specoj, ”respondis Tip, ne tute certa kiel klarigi. “Unu speco de ĉevalo vivas, kaj havas kvar krurojn kaj kapon kaj voston. Kaj onirajdas sur ĝia dorso. ”

“Mi komprenas, ”diris Joĉjo gaje. “Sur tia ĉevalovi sidas nun. ”

“Tute ne, ”tuj respondis Tip.

“Sed kial? Ĝi havas kvar krurojn, kaj kapon, kajvoston. ”

Tip rigardis la Seg-Ĉevalon pli atente, kaj trovis kela Kukurbokapo pravas. La korpo estis farita elarbotrunko, sur kiu ĉe unu fino restis vertikala branĉokiu ja similis voston. Ĉe la alia fino estis du grandajtuberoj kiuj similis okulojn, kaj ero estis elhakita tielke restis buŝaspekto. Rilate al kruroj, nu

kvar rektajbranĉetoj estis dehakitaj el arboj kaj fiksitaj en lakorpon, apartigitaj tiel ke la Seg-Ĉevalo staru firmekiam ŝtipo estos metita sur ĝin por segiĝo.

“Ĝi similas al vera ĉevalo pli ol mi supozis, ”diris Tip, provante klarigi. “Sed vera ĉevalo estas vivanta, kaj trotas kaj dancetas kaj manĝas avenon; ĉi tio estas nur morta ĉevalo el ligno, uzata por segiŝtipojn. ”

“Se ĝi estus vivanta, ĉu ĝi trotus kaj dancetus kaj manĝus avenon? ”demandis la Kukurbokapo.

“Eble ĝi trotus kaj dancetus; sed ĝi ne manĝus avenon, ”respondis la knabo, kiu ridis pro la ideo.

“Sed kompreneble ĝi ne povus esti vivanta, ĉar ĝi estas el ligno. ”

“Ankaŭ mi, ”respondis la viro. Surprizite, Tip rigardis lin.

“Jen, vi pravas! ”li kriis. “Kaj la magia pulvoro kiu vivigis vin estas en mia poŝo. ”Li elprenis la piproskatolon kaj scivoleme rigardis ĝin.

“Ĉu eble, ”diris li, penseme, “ĉu eble ĝi vivigus laseg-ĉevalon? ”

“Se jes, ”respondis Joĉjo —trankvila ĉar ŝajne nenio surprizis lin —“mi povus rajdi sur ĝia dorso, kaj tial miaj artikoj ne triviĝus. ”

“Mi provos ĝin! ”kriis la knabo, salte levante sin.

“Sed ĉu mi povos memori la vortojn de Mombaĉo, kaj kiel ŝi tenis la manojn? ”

Li pripensis dum minuto, kaj ĉar li zorge rigardis, el malantaŭ la heĝo, ĉiun agon de la maljunamagiistino, kaj aŭskultis ŝiajn vortojn, li kredis poviprecize ripeti kion ŝi diris kaj faris.

Do li komencis, ŝutante iom da magia Vivopulvoroel la piproskatolo sur la korpon de la seg-ĉevalo. Posttio li levis sian maldekstran manon, kun la et fingrosupren etendita, kaj diris: "Ueaŭh! "

"Kion tio signifas, kara Paĉjo? "demandis Jackscivoleme.

"Mi ne scias, "respondis Tip. Li levis sian dekstranmanon, kun la dik fingro etendita supren kaj diris:

"Teaŭh! "

"Kio tio signifas, kara Paĉjo? "demandis Joĉjo.

"Ĝi signifas ke vi devas silenti! "respondis laknabo, kiun ĉagrenis la interrompo dum tiu tre gravamomento.

"Mi ja rapide lernas! "rimarkis la Kukurbokapo, kun sia eterna rideto. Tip nun levis ambaŭ manojn super sian kapon, kun ĉiuj fingroj kaj dik fingroj etenditaj, kaj kriislaŭtvoĉe:

"Peaŭh! "

Tuj la seg-ĉevalo sin movis, streĉis siajn krurojn, oscedis per sia elhakita buŝo, kaj skuis kelkajnpulvorograjn de sia dorso. La restinta pulvoroŝajne malaperis en la korpon de la ĉevalo.

"Bone! "vokis Joĉjo, dum la knabo surpriziterigardadis.

"Vi estas tre lerta sorĉisto, kara Paĉjo! "

ĈAPITRO V

La Vekiĝo de la Seg-Ĉevalo

La Seg-Ĉevalo, trovinte sin viva, ŝajnis eĉ plisurprizita ol Tip. Li rulis siajn tuberajn okulojn deflanko al flanko, mire vidante unuafoje la mondon enkiu li nun tiom grave ekzistas. Post tio li provis rigardisin; sed li ja ne havis kolon flekseblan; do provantevidi sian korpon li ekcirkle kuradis tute sen vidi sin. Liaj kruroj estis rigidaj kaj mallertaj, ĉar ili ne havis genuartikojn; kaj baldaŭ l i f r a p i s Joĉjon Kukurbokapon kaj faligis lin sur la muskon kiu apudis la vojon.

Tipon alarmis tiu akcidento, ankaŭ la persistaĉirkaŭdancado de la Seg-Ĉevalo; do li kriis:

“Halt! Haltu do! ”

La Seg-Ĉevalo tute ne atentis tiun ordonon, kajtuj metis unu el siaj lignaj kruroj sur piedon de Tiptiel forte ke la knabo doloroplene formovis sin al plisendanĝera distanco, el kie li denove kriis:

“Halt! Halt! ”

Joĉjo nun jam sukcesis sidigi sin, kaj li treinteresate rigardis la Seg-Ĉevalon.

“Mi kredas ke la besto ne povas aŭdi vin, ”likomentis.

“Mi su fiĉe laŭte krias, ĉu ne? ”respondis Tipkolere.

“Jes; sed la ĉevalo ne havas orelojn, ”diris laridetanta Kukurbokapo.

“Tute vere! ”kriis Tip, kiu unuafoje rimarkis tion.

“Kiel, do, mi haltigu lin? ”

Sed tiumomente la Seg-Ĉevalo haltigis sin mem, ĉar li konkludis ke li ne povos vidi sian korpon. Tamen li vidis Tipon, kaj proksimiĝis al la knabo porpli bone rigardi lin.

Vere estis komike, vidi la kreaĵon marŝi; ĉar ĝikunmovis la dekstrajn krurojn, kaj post tio lamaldekstrajn krurojn, kiel marŝas paŝĉevalo; kaj tio

flankenmovadis ĝian korpon kvazaŭ lulilon. Tip ameme frapetis ĝian kapon dirante “Bonaĉevalo! Bona ĉevalo!” pacige; kaj la Seg-Ĉevalofordancis por ekzameni per siaj tuberokuloj lafiguron de Joĉjo Kukurbokapo.

“Mi devos trovi kaprimenon por li, ”diris Tip; kaj serĉinte en sia poŝo li elprenis volvaĵon de fortaŝnuro. Malvolvinte ĝin, li proksimiĝis al la Seg-Ĉevalo kaj ligis la ŝnuron ĉirkaŭ ĝian kolon, kajposte ligis la alian finon al granda arbo. La Seg-Ĉevalo, kiu ne komprenis la agon, retrenpaŝis kajfacile rompis la ŝnuron; sed ĝi tute ne provisforkuri.

“Li estas pli forta ol mi supozis, ”diris la knabo, “kaj ankaŭ iom obstina. ”

“Kial ne fari orelojn por li? ”demandis Joĉjo.

“Poste vi povos parole ordoni lin. ”

“Bonega propono! ”diris Tip. “Kiel vi elpensisĝin? ”

“Mi ne elpensis ĝin, ”respondis la Kukurbokapo; “mi ne bezonis; mi nur diris la plej simplan kajfacilan rimedon. ”

Do Tip elprenis sian tranĉilon kaj ĉizis orelojn ella ŝelo de malgranda arbo.

“Mi ne tro grandigu ilin, ”li diris ĉizante, “porne fari azenon el nia ĉevalo. ”

“Kiel vi farus tion? ”demandis Joĉjo, kiu estis apud la vojo.

“Nu, ĉevalo havas pli grandajn orelojn ol homo; kaj azeno havas pli grandajn orelojn ol ĉevalo, ” klarigis Tip.

“Do, se miaj oreloj estus pli longaj, ĉu mi estus ĉevalo? ”demandis Joĉjo.

“Mia amiko, ”diris Tip seriozate, “vi restos nur kukurbokapo negrave kiom grandaj estos viaj oreloj. ”

“Ho, ”respondis Joĉjo, klinante jese sian kapon; “mi kredas kompreni. ”

“Se jes, do vi estas vere mirinda, ”komentis laknabo; “sed ne estas danĝere ke vi kredas kompreni. Mi opinias ke la oreloj estas nun pretaj. Bonvoluteni la ĉevalon dum mi al fikso ilin. ”

“Certe, se vi helpas min leviĝi, ”diris Joĉjo. Do Tip surpieden levis lin, kaj la kukurbokapopaŝis al la ĉevalo kaj tenis ĝin kapon dum laknabo boris du truojn en ĝi per sia tranĉiloklingokaj enmetis la orelojn.

“Ili vere beligas lin, ”diris Joĉjo admire. Sed tiuj vortoj, parolitaj proksime al la Seg-Ĉevalo, la unuaj sonoj kiujn ĝi aŭdis dum sia tutavivo, tiom alarmis la beston ke li antaŭenkuris kaj faligis Tipon unu flanken kaj Joĉjon al flanken. Kajli plukuris antaŭen kvazaŭ timigate de la propraj piedpaŝoj.

“Halt! ”kriis Tip, levante sin; “halt! stultulo —halt! ”

La Seg-Ĉevalo verŝajne ne atentus, sed tiumomente ĝi puŝis kruron en ratotruon kaj stumbliskapmalsupren al la tero, kie ĝi kuŝis sur sia dorso, frenezete skuante siajn kvar krurojn en la aero. Tip kuris al ĝi.

“Ĉu vi ja estas ĉevalo? ”li kriis. “Kial vi plu kuriskiam mi kriis ‘halt’? ”

“Ĉu ‘halt’ signifas ne plu kuri? ”demandis la Seg-Ĉevalo, surprizite, dum ĝi movis siajn okulojn suprenpor rigardi la knabon.

“Certe, ”respondis Tip.

“Kaj truo en la tero ankaŭ signifas ne plu kuri, ĉu ne? ”demandis la ĉevalo.

“Kompreneble; se vi ne transpaŝas ĝin, ”diris Tip.

“Vere stranga loko, ”krietis la besto, kvazaŭ nepovante kredi. “Kial mi estas ĉi tie? ”

“Nu, mi vivigis vin, ”respondis la knabo; “sed tione dolorigos vin se vi obeos min. ”

“Do mi obeos vin, ”respondis la Seg-Ĉevalohumile. “Sed kio okazis al mi antaŭ momento? Mitute ne sentas min ĝusta, ial. ”

“Vi estas renversita, ”klarigis Tip. “Sed nur nemovu tiujn krurojn dum minuto kaj mi restarigos vin. ”

“En kiom da pozicioj mi povos trovi min? ” demandis la besto miroplene.

“Pluraj, ”diris Tip nelonge. “Sed bonvolu ne movila krurojn. ”

La Seg-Ĉevalo nun kvietiĝis kaj rigidigis siajnkrurojn; tiel, Tip, post pluraj provoj, sukcesis restarigilin.

“Ha, mi ŝajnas ĝusta, nun, ”diris la stranga besto, ĝemante.

“Orelo rompiĝis, ”Tip deklaris, zorge ekzamenintelin. “Mi devos fari novan. ”

Li rekondukis la Seg-Ĉevalon al la loko kie Joĉjoklopodegas restariĝi, kaj helpinte la Kukurbokaponstari, Tip ĉizis novan orelon kaj fiksas ĝin en la kaponde la ĉevalo.

“Nun, ”diris li al sia rajdbesto, “atentu kion midiros. ‘Halt!’ signifas ne plu kuri; ‘Ek!’ signifas paŝiantaŭen; ‘Trot!’ signifas kuri kiel eble plej rapide. Ĉuvi komprenas? ”

“Mi kredas ke jes, ”respondis la ĉevalo.

“Bone. Ni ĉiuj veturos al la Smeralda Urbo, porvidi Lian Moŝton la Birdotimigilon; kaj JoĉjoKukurbokapo rajdos sur via dorso, por ne trivi siajnartikojn. ”

“Ne ĝenos min, ”diris la Seg-Ĉevalo. “Kio plaĉasal vi plaĉas al mi. ”

Tip helpis Joĉjon surĉevaliĝi.

“Tenu firme, ”li avertis, “por ne fali kaj fendi viankukurbokapon. ”

“Terura sorto! ”diris Joĉjo tremante. “Kion mitenu? ”

“Nu, tenu liajn orelojn, ”respondis Tip, postmomento da hezito.

“Ne! ”protestis la Seg-Ĉevalo; “ĉar mi ne povosaŭdi. ”

Tio ŝajnis prava, do Tip penis elpensi alianrimedon.

“Mi solvos la problemon! ”diris li, post pensado. Li eniris la arbaron kaj detranĉis mallongan branĉonde juna, dika arbo. Unu finon li pintigis kaj post tio li boris truon en la dorson de la Seg-Ĉevalo, tujmalantaŭ ĝia kapo. Poste li alportis malgrandan rokonde la vojo kaj martelis la stangon firme en la dorsonde la besto.

“Ĉesu! Ĉesu! ”kriis la ĉevalo; “vi skuegas min. ”

“Ĉu dolorigas? ”demandis la knabo.

“Ne vere doloras, ”respondis la besto; “sed multenervozigas min la skuado. ”

“Nu, mi finis nun, ”diris Tip kuraĝige. “Kaj Joĉjo, nepre firme tenu ĉi tiun stangon por ke vi ne falukaj frakasiĝu. ”

Do Joĉjo firme tenis, kaj Tip diris al la ĉevalo:

“Ek! ”

La obeema besto tuj antaŭenpaŝis, skuiĝante deflanko al flanko dum li levis siajn piedojn de la tero. Tip marŝis apud la Seg-Ĉevalo, tute kontenta pro la nova akompananto. Post nelonge li komencis faj fi.

“Kion signifas tiu sono? ”demandis la ĉevalo.

“Ne atentu ĝin, ”diris Tip. “Mi nur fajfas, tio signifas ke mi estas kontenta. ”

“Mi mem fajfus, se mi povus kunmeti miajn lipojn, ”komentis Joĉjo. “Mi suspektas, kara Paĉjo, ke kelkrilate mi estas tre mankohava. ”

Post iom longa marŝado, la mallarĝa vojo laŭ kiuli iradis fariĝis larĝa strato pavimita per flavaj brikoj. Tip rimarkis ke

apud la vojo estas mejloŝtono sur kiuestis skribita:

“NAŬ MEJLOJN ĜIS LA SMERALDA URBO. ”

Sed nun komencis mallumiĝi, do li decidiskampadi dumnokte apud la vojo kaj rekomenci lamarŝadon dum la sekva mateno kiam estos taglumo. Li kondukis la Seg-Ĉevalon al herbokovrita altaĵo surkiu kreskis pluraj dikaj arboj, kaj li zorge helpis laKukurbokapon surteriĝi.

“Mi planas kuŝigi vin sur la tero, por la nokto, ” diris la knabo. “Tiel estos plej sendanĝere por vi. ”

“Kion mi faros? ”demandis la Seg-Ĉevalo.

“Vi povos sendanĝere staradi, ”respondis Tip. “Kajĉar vi ne povas dormi, vi povos esti gardisto kaj certigike neniu proksimiĝos por ĝeni nin. ”

Post tio la knabo etendis sin sur la herbaron apudla Kukurbokapo, kaj ĉar li estis lacega pro la marŝado, li baldaŭ profunde dormis.

ĈAPITRO VI

Joĉjo Kukurbokapo Rajdas al la Smeralda Urbo

Kiam mateniĝis, la Kukurbokapo vekis Tipon. Liforfrotis la dormemon el siaj okuloj, banis sin enrivereto, kaj poste manĝis iom da kunportitaj pano kajfromaĝo. Tiel preparinte sin por nova tago, la knabodiris:

“Ni tuj komencu. Naŭ mejloj estas longa distanco, sed ni verŝajne atingos la Smeraldan Urbon antaŭ latagmezo, se ne okazos akcidentoj. ”

Do la Kukurbokapo denove estis sidigita sur ladorson de la Seg-Ĉevalo kaj la marŝado rekomenciĝis.

Tip rimarkis ke la purpura koloro de la herbarokaj arboj nun multe paliĝis kaj post nelonge lapalpurpuro komencis akiri verdan karakteron kiu iompost iom heliĝis dum ili proksimiĝis al la grandaUrbo kie regas la Birdotimigilo. La grupeto jam marŝis nur apenaŭ du mejlojn kajsubite la flave pavimita strato estis dividita per larĝarapida rivero. Tip cerbumis pri kiel transiri; sed postkelka tempo li trovis viron en pramo venanta de laalia flanko de la akvu fluo. Kiam la viro atingis la bordon, Tip demandis:

“Ĉu vi transportos nin al la alia flanko? ”

“Jes, se vi pagos, ”respondis la pramisto, kiesvizaĝo havis koleretan, malagrablan aspekton.

“Sed mi ne havas monon, ”diris Tip.

“Neniom? ”demandis la viro.

“Neniom, ”respondis la knabo.

“Do mi ne rompos mian dorson remante por vi, ”diris la pramisto, decideme.

“Vere afabla viro! ”komentis la Kukurbokapo, ridetante. La pramisto kolere rigardis lin, sed ne respondis. Tip strebis pensi, ĉar multe ĉagrenis lin trovi sianvojaĝplanon subite finita.

“Mi nepre devas atingi la Smeraldan Urbon, ”lidiris al la pramisto; “sed kiel mi transiros la riveron se vi ne transportos min? ”La viro ridis, kaj la rido ne estis afabla.

“Tiu ligna ĉevalo flosos, ”diris li; “kaj vi povosrajdi lin trans la riveron. Kaj tiu Kukurbokapaĉuloakompananta vin, nu li sinkos aŭ naĝos, ja negravos. ”

“Ne ĝenu vin pri mi, ”diris Joĉjo, afable ridetante al la malagrabra pramisto; “certe mi flosos bele. ”Tip opiniis la eksperimenton farinda, kaj la Seg-Ĉevalo, kiu tute ne komprenis la signifon de danĝero, ne kontraŭis. Do la knabo kondukis ĝin en la akvon kaj grimpis sur ĝian dorson. Joĉjo ankaŭ enpaŝis ĝis la akvo atingis liajn genuojn kaj prenis la voston dela ĉevalo por ke la kukurba kapo restu super la akvo.

“Nun, ”diris Tip, instruante la Seg-Ĉevalon, “se vimovos viajn krurojn vi verŝajne naĝos; kaj se vi naĝosni verŝajne atingos la alian bordon. ”La Seg-Ĉevalo tuj komencis movi siajn krurojn, kiuj agis kiel remiloj kaj movis la aventuremulojnmalrapide trans la riveron al la alia flanko. Tiomsukcesis la naĝo ke baldaŭ ili grimpis, malseke kajgutante, la herbokovritan bordon. La kruroj de la pantalono de Tip kaj liaj ŝuoj estisplene malsekaj; sed la Seg-Ĉevalo estis tiom perfekteflosinta ke supre, ekde la genuoj, la knabo estis tuteseka. Sed la Kukurbokapo, nu ĉiu ero de lia belegavestaro gutis malsekege.

“La suno baldaŭ sekigos nin, ”diris Tip, “kaj ninun sendanĝere atingis ĉi tien malgraŭ la pramisto, kaj ni povos plumarŝi. ”

“Naĝi tute ne ĝenis min, ”komentis la ĉevalo.

“Nek min, ”diris Joĉjo. Ili baldaŭ reatingis la vojon el flavaj brikoj, kiudaŭrigis la vojon kiun ili forlasis ĉe la alia bordo, kaj Tip denove sidigis la Kukurbokapon sur la dorson dela Seg-Ĉevalo.

“Se vi rapide rajdos, ”diris li, “la vento helpossekigi viajn vestojn. Mi tenos la voston de la ĉevalokaj postkuros vin. Tiel ni ĉiuj sekiĝos tre rapide. ”

“Do la ĉevalo devos tre rapide paŝi, ”diris Joĉjo.

“Laŭeble plej rapide, ”respondis la Seg-Ĉevalo, gaje. Tip prenis la finon de la branĉo kiu servis kielvosto de la Seg-Ĉevalo, kaj laŭte vokis:

“Ek! ”La ĉevalo komencis rapide paŝi, kaj Tip sekvis. Libaldaŭ decidis ke ili povos pli rapide kuri, do li kriis

“Trot! ”Nu, la Seg-Ĉevalo memoris ke tiu vorto estisordono kuri plej rapide; do li komencis skukuradilaŭ la vojo plej rapide, kaj nur malfacile Tip —kurante pli rapide ol iam antaŭe —povis resti sur siaj piedoj. Baldaŭ li ne plu povis spiri, kaj kvankam li voliskrii

“Halt! ”al la ĉevalo, li trovis sin nekapabla eligila vorton el sia gorĝo. Subite la fino de la vosto kiunli tenis, ĉar ĝi estis nur morta branĉeto, rompiĝis, kajtujsekve la knabo trovis sin ruliĝanta en la polvo dela vojo, dum la ĉevalo kaj ĝia kukurbokapa rajdantoforrapidis kaj post momento malaperis en lamalproksimon. Kiam Tip fine levis sin kaj eligis la polvon el siagorĝo tiel ke li povus diri

“Halt! ”, ne plu utilis diriĝin, ĉar la ĉevalo estis delonge ne plu videbla. Do li faris la solan racian agon. Li sidiĝis kaj boneripozis, kaj poste li komencis marŝi laŭ la vojo.

“Iam mi reatingos ilin, ”li pensis; “ĉar la vojofiniĝas ĉe la pordoj de la Smeralda Urbo, kaj ili nepovos pli foren iri. ”Dume, Joĉjo firme tenis la stangon kaj la Seg-Ĉevalo rapidegis laŭ la vojo kvazaŭ konkurĉevalo. Neniu el ili sciis ke Tip postrestis, ĉar laKukurbokapo ne retrenrigardis, kaj la Seg-Ĉevalo nepovis. Dum li rajdis, Joĉjo rimarkis ke la herbaro kaj arboj fariĝis brile verd koloraj, do li divenis ke iliproksimas al la Smeralda Urbo eĉ antaŭ ol la altaĵspajroj kaj kupoloj videblis. Fine, alta muro el verdaj ŝtonoj, kovrita persmeraldoj, aperis antaŭ ili; kaj timante ke la Seg-Ĉevalone scios halti kaj tial eble frakasos ilin ambaŭ kontraŭla muron, Joĉjo kuraĝis kii

“Halt! ”kiel eble plej laŭte. Tiom subite obeis la ĉevalo ke sen stango Joĉjosendube falus kapantaŭen kaj lia bela vizaĝo ruiniĝus.

“Vere rapida rajdo, kara Paĉjo! ”li kriis; kaj, aŭdinte neniun respondon, li sin turnis kaj unuafojetrovis ke Tip ne estas kun ili. Tiu laŭŝajna foriro de Tip estis nekomprenebla porla Kukurbokapo kaj maltrankviligis lin. Kaj dum lidemandis al si pri kio okazis al la knabo, kaj kionfari en ĉi tiu malfacila cirkonstanco, la enirejo en laverda muro malfermiĝis kaj viro elpaŝis. Tiu viro estis malalta kaj ronda, kun dika vizaĝokiu aspektis rimarkinde afabla. Li estis vestita tute perverdaĵoj kaj portis altan, pintan verdan ĉapelon sursia kapo, kaj verdajn okulvitrojn sur siaj okuloj. Liklinis sin antaŭ la Kukurbokapo kaj diris:

“Mi estas la Pordogardisto de la Smeralda Urbo. Ĉu mi rajtas demandi kiu vi estas, kaj kion vi celas? ”

“Mi nomiĝas Joĉjo Kukurbokapo, ”respondis laaliulo, ridetante; “sed pri mia celo, mi tute ne sciaskio ĝi estas. ”La Pordogardisto evidente estis surprizita, kaj liskuis sian kapon kvazaŭ nekontenta pro tiu respondo.

“Kio vi estas, homo aŭ kukurbo? ”li demandis, ĝentile.

“Ambaŭ, se plaĉas al vi, ”respondis Joĉjo.

“Kaj tiu ligna ĉevalo —ĉu ĝi vivas? ”demandis laGardisto. La ĉevalo suprenrulis unu tuberokulon kajpalpebrumis al Joĉjo. Poste ĝi dancetis kaj faligis unupiedon forte sur la pied fingrojn de la Gardisto.

“Ajjj! ”kriis tiu viro.

“Mi bedaŭras ke mi demandiston. Sed via respondo plene konvinkas. Ĉu vi havascelon, sinjoro, en la Smeralda Urbo? ”

“Mi kredas ke jes, ”respondis la Kukurbokaposerioze; “sed mi ne povas pensi kio ĝi estas. Mia patroplene scias pri ĝi, sed li ne estas ĉi tie. ”

“Strange —vere strange! ”deklaris la Gardisto.

“Sedvi aspektas tute sendanĝera. Oni ne ridetas tiom belekiam oni intencas misagi. ”

“Tiurilate, ”diris Joĉjo, “mi ne povas ne rideti, ĉarmian vizaĝon tiel ĉizis poŝtranĉilo. ”

“Nu, eniru mian ĉambron kun mi, ”pludiris laGardisto, “kaj mi pripensos kion fari por vi. ”Do Joĉjo rajdis la Seg-Ĉevalon tra la enirejon enmalgrandan ĉambron kiu estis enkonstruita en lamuro. La Gardisto tiris sonorilŝnuron, kaj baldaŭ trealta soldato —portanta verdan uniformon —eniris tra laalia pordo. Tiu soldato portis longan verdan pa filonsur sia ŝultro

kaj havis belan verdan barbon kiu atingiseĉ liajn genuojn. La Gardisto tuj alparolis lin, dirante:

“Jen fremda viro kiu ne scias kial li venis al la Smeralda Urbo, nek kion li volas. Diru al mi, kion nifaru pri li? ” La Soldato kun la Verda Barbo rigardis Joĉjon multe zorgeme kaj scivole. Fine li skuis sian kapon tiom decide ke malgrandaj ondoj skuiĝis laŭlonge de lia barbo, kaj poste li diris:

“Mi konduku lin al Lia Moŝto, la Birdotimigilo. ”

“Sed kion Lia Moŝto, la Birdotimigilo, faros pri li? ” demandis la Pordogardisto.

“Tion decidu Lia Moŝto, ” respondis la soldato.

“Mi havas sufiĉajn taskojn proprajn. Ĉiu eleksteraproblemo estas transdonenda al Lia Moŝto. Do metula okulvitrojn sur lin kaj mi kondukos lin al la reĝapalaco. ” Do la Gardisto malfermis grandan keston da okulvitroj kaj strebis trovi vitrojn sufiĉe grandajn por la rondaj okulegoj de Joĉjo.

“En mia stoko vere ne estas vitroj kapablaj kovritiujn okulojn, ” diris la viro, ĝemante; “kaj via kapo estas tiom granda ke mi devos ĉirkaŭligi la okulvitrojn. ”

“Sed kial mi bezonas okulvitrojn? ” demandis Joĉjo.

“Tia estas la modo, ĉi tie, ” diris la Soldato, “kaj ilimalhelpas blindiĝon per la lumbrulado kaj brilado de la belega Smeralda Urbo. ”

“Ho! ” krietis Joĉjo.

“Ne pre ĉirkaŭligu ilin. Mi ne volas blindiĝi. ”

“Nek mi! ”interrompis la Seg-Ĉevalo; do oni rapideligis verdajn okulvitrojn sur la elstarajn tuberojn kiujservis kiel okuloj por ĝi. Post tio la Soldato kun la Verda Barbo kondukis ilintra la interna pordo kaj ili tuj trovis sin sur la ĉefastrato de la glora Smeralda Urbo. Brilantaj verdaj gemoj ornamis la antaŭaĵojn de labelaj domoj kaj la turoj kaj turetoj estis kovritaj persmeraldoj. Eĉ la verda marmora pavimo brilis prokaraj ŝtonoj, kaj vere forte kaj mirige aspektis al tiukiu unuafoje vidas ĝin. Tamen, la Kukurbokapo kaj la Seg-Ĉevalo, kiujnenion sciis pri riĉeco kaj beleco, malmulte atentis lamirigaĵojn kiujn ili vidis tra la verdaj okulvitroj. Ilitrankvile sekvis la verdan soldaton kaj apenaŭrimarkis la arojn da verdaj homoj kiuj rigardadis ilinsurprizate. Kiam verda hundo elkuris kaj bojis je ili, la Seg-Ĉevalo tuj piedfrapis per sia ligna kruro kajtio kurigis la hurlantan besteton en domon; sed neniopli grava ol tio okazis interrompante ilian antaŭenironal la reĝa palaco. La Kukurbokapo volis rajde grimpi la verdajn marmorajn ŝtupojn kaj rekte eniri al la Birdotimigilo; sed la soldato malpermesis. Do Joĉjo deĉevaliĝis, tremalfacile, kaj servisto kondukis la Seg-Ĉevalon al lamalantaŭo dum la Soldato kun la Verda Barboakompanis la Kukurbokapon en la palacon, tra laantaŭa pordo. La fremdulo estis lasita en bele meblitaatendoĉambro dum la soldato foriris anonci lin. Hazarde, je tiu momento Lia Moŝto estis libera kajtre enuis pro manko de sinokupo, do li ordonis keoni tuj enkonduku la vizitanton en la tronĉambron. Joĉjo tute ne sentis timon aŭ embarasiĝon pro lapenso ke li renkontos la reganton de tiu glorega urbo, ĉar li tute nenion sciis pri la kutimoj de la mondo. Sed kiam li eniris kaj la unuan fojon vidis LianMoŝton la Birdotimigilon sidantan sur sia brilantatrono, li ekhaltis pro surprizego.

ĈAPITRO VII

Lia Moŝto la Birdotimigilo

Mi supozas ke ĉiu leganto de ĉi tiu libro scias kioestas birdotimigilo; sed Joĉjo Kukurbokapo, kiuneniĝis vidis tian kreaĵon, pli surpriziĝis per siarenkontiĝo kun la rimarkinda Reĝo de la SmeraldaUrbo ol per ĉiu alia sola sperto dum sia mallonga vivo. Lia Moŝto la Birdotimigilo estis vestita perpaliĝintaj bluaj vestaĵoj, kaj lia kapo estis nur saketoplena de pajlo, sur la saketo estis krude pentritajokuloj, oreloj, nazo, kaj buŝo, por reprezenti vizaĝon. La vestaĵoj estis ankaŭ plenigitaj per pajlo, tiomsenarte kaj senzorge ke la kruroj kaj brakoj de LiaMoŝto aspektis pli buloplenaj ol necesis. Sur liajmanoj estis gantoj longa fingraj, kaj ili estis plenigitajper kotono. Pajleroj sin puŝis tra la mantelon de lamonarko, kaj ankaŭ tra liajn kolon kaj botosuprojn. Sur sia kapo li portis multepezan oran krononornamitan per multaj brilantaj juveloj, kaj la pezo detiu krono ĉi fis lian brovon, tiel ke lia pentrita vizaĝoricevis penseman esprimon. Efektive, nur la kronoindikis moŝtecon; ĉiel alie, la Birdotimigilo-Reĝo estissimpla birdotimigilo —malrigida, malgracia, kaj malvera. Sed kvankam la stranga aspekto de Lia Moŝto laBirdotimigilo ŝajnis stranga al Joĉjo, tamen egalemiriga estis la figuro de la Kukurbokapo al laBirdotimigilo. La purpura pantalono kaj la palruĝaveŝto kaj ruĝa ĉemizo pendis malstrikte sur la lignajartikoj faritaj de Tip, kaj la ĉizita vizaĝo sur lakukurbo ridetis, kvazau ĝia portanto konsideris lavivon la plej gaja afero imagebla. Unue, efektive, Lia Moŝto supozis ke lia kuriozavizitanto ridas pro li, kaj li emis malaprobi tianmalrespekton; sed ne senkiale la Birdotimigilo akiris la reputacion ke li estas la plej saĝa ulo en la LandoOz. Li pli zorge ekzamenis la vizitanton, kaj libaldaŭ trovis ke la formo de Joĉjo estis ĉizita tiel kela rideto

ne estis ŝanĝebla, kaj ke li ne povus aspektiserioza malgraŭ ĉia volo. La Reĝo parolis la unua. Rigardinte Joĉjon dumkelkaj minutoj li diris permirtono:

“El kie vi venis, kaj kielvi viviĝis? ”

“Pardonu, via Moŝto, ”respondis la Kukurbokapo; “sed mi ne komprenas vin. ”

“Kion vi ne komprenas? ”demandis la Birdotimigilo.

“Nu, mi ne komprenas vian lingvon. Komprenu, mi venis el la Lando de la Gilikuloj, do mi estasfremdulo. ”

“Kompreneble! ”kriis la Birdotimigilo. “Mi memparolas la lingvon de la Manĝtuloj, kiu ankaŭ estasla lingvo de la Smeralda Urbo. Sed vi, supozeble, parolas la lingvon de la Kukurbokapoj? ”

“Ĝuste tiel, Moŝto, ”respondis la aliulo, riverencante; “sekve ni ne povos kompreni unu la alian. ”

“Ja domaĝe, ”diris la Birdotimigilo, penseme. “Nibezonas interpretiston. ”

“Kio estas interpretisto? ”demandis Joĉjo.

“Persono kiu komprenas kaj mian lingvon kaj lavian. Kiam mi parolis, la interpretisto povas diri al vikion mi celis komuniki; kaj kiam vi diris ion, lainterpretisto povas diri al mi kion vi volis komuniki. Ĉar la interpretisto scias paroli ambaŭ lingvojn, kajne nur kompreni ilin. ”

“Certe tre lerta persono, ”diris Joĉjo, tre feliĉa ĉarekzistis tiom simpla solvo de la problemo. Do la Birdotimigilo ordonis ke la Soldato kun laVerda Barbo serĉu inter la civitanaro por trovipersonon kapablan kompreni la lingvon de laGilikuloj

kiel ankaŭ la lingvon de la Smeralda Urbo, kaj tuj venigu tiun personon. Kiam la Soldato foririntis, la Birdotimigilo diris:

“Bonvolu sidiĝi dum ni atendos. ”

“Via Moŝto forgesas ke mi ne komprenas vin, ”respondis la Kukurbokapo. “Se vi volas ke mi sidiĝu, vi devos indiki tion per signo. ”La Birdotimigilo venis de sur sia trono kaj puŝis brakseĝon malantaŭ la Kukurbokapon. Post tio, li subite puŝis Joĉjon, kio sternigis lin sur la kusenojntiom senorda ke li faldiĝis kiel poŝtranĉilo, kaj nurtre malfacile li reordigis sin.

“Ĉu vi komprenas tiun signon? ”demandis Lia Moŝto, ĝentile.

“Plene, ”deklaris Joĉjo, etendante siajn brakojn porturni sian kapon, ĉar la kukurbo estis forturniĝintasur la stangeto kiu subtenis ĝin.

“Vi ŝajnas trorapide farita, ”komentis la Birdotimigilo, rigardante la klopodon de Joĉjo sinordigi.

“Ne pli ol via Moŝto, ”li honeste respondis.

“Sed ni diferencas ĉi tiel, ”diris la Birdotimigilo, “ke mi fleksiĝas sed ne rompiĝas, dum vi povas rompiĝi sed ne fleksiĝi. ”

Tiumomente la soldato revenis kondukante junulinon permane. Ŝi aspektis tre dolĉa kaj modesta, kaj havis belan vizaĝon kaj belajn verdajn okulojn kaj verdan hararon. Delikata verda silka jupo atingis ŝiajn genuojn, kaj videblis silkaj ŝtrumpoj broditaj kundeseĝo de pizguŝoj, kaj verdaj satenaj pantoj kiujn ornamis laktukoj anstataŭ bantoj kaj bukloj. Sur ŝia silka talio estis broditaj trifolioj, kaj ŝi surportis gajan jaketon ornamitan per brilantaj smeraldoj samgrandaj.

“Nu, jen malgranda Ĵelea Kon fitaĵ! ”elkrietis la Birdotimigilo, dum la verda junulino klinis sian belankapon antaŭ li. “Ĉu vi komprenas la lingvon de la Gilikuloj, karulino? ”

“Jes, Moŝto, ”ŝi respondis, “ĉar mi naskiĝis en la Norda Lando.”

“Do vi interpretos por ni, ”diris la Birdotimigilo, “kaj klarigos al ĉi tiu Kukurbokapo kion ajn mi diros, kaj ankaŭ klarigos al mi kion ajn li diros. Ĉu jenkontentiga aranĝo? ”li demandis al sia gasto.

“Tute kontentiga, ”estis la respondo.

“Do demandu al li, unue, ”pludiris la Birdo-timigilo, turninte sin al Ĵelea Kon fitaĵ, “kial li venis al la Smeralda Urbo. ”Sed anstataŭe, la knabino, kiu atente rigardis Joĉjon, 78diris al li:

“Vi ja estas miriga persono. Kiu faris vin? ”

“Knabo nomita Tip, ”respondis Joĉjo.

“Kion li diras? ”demandis la Birdotimigilo. “Miajoreloj certe trompis min. Kion li diris? ”

“Li diras ke ŝajne la cerbo de via Moŝto putris, ”respondis la knabino, modeste. La Birdotimigilo movis sin malkviete sur sia trono, kaj palpis sian kapon per sia maldekstra mano.

“Kiel utile estas, kompreni du apartajn lingvojn, ”liris, ĝemante perplekse. “Demandu al li, karulino, ĉu li kontraŭas enkarceriĝi pro insultado al la reganto dela Smeralda Urbo. ”

“Mi ne insultis vin! ”protestis Joĉjo indigne.

“Ĉit —Ĉit! ”avertis la Birdotimigilo; “atendu, Ĵeleatradukos mian parolon. Kial ni havu interpretiston, sevi interrompas

tiel senhonte? ”

“Bone, mi atendos, ”respondis la Kukurbokapo, koleravoĉe — kvankam lia vizaĝo plu ridetis kiel ĉiam.

“Traduku la parolon, junulino. ”

“Lia Moŝto demandas ĉu vi estas malsata, ”diris Ĵelea.

“Ho, tute ne! ”respondis Joĉjo, pli feliĉe, “ĉar mi nekapablas manĝi. ”

“Nek mi, ”komentis la Birdotimigilo. “Kion lidiris, Ĵelea, karulino? ”

“Li demandis ĉu vi scias ke unu el viaj okulojpentriĝis pli granda ol la alia, ”diris la knabino petole.

“Ne kredu ŝin, Moŝto, ”kriis Joĉjo.

“Ho, mi ne kredas ŝin, ”respondis la Birdotimigilotrankvile. Li severe rigardis la knabinon kaj demandis:

“Ĉu vi estas tute certa ke vi komprenas lalingvojn de kaj la Gilikuloj kaj la Manĝtuloj? ”

“Tute certa, Moŝto, ”diris Ĵelea Kon fitaĵ, klopodante ne ridi pri la reĝulo.

“Do kial mi ŝajne mem komprenas ilin? ”demandis la Birdotimigilo.

“Ĉar ili estas unusama lingvo! ”deklaris la knabino, kiu nun ridis gaje. “Ĉu via Moŝto ne sciaske en la tuta lando Oz oni parolas nur unulingvon? ”

“Ĉu vere? ”kriis la Birdotimigilo, kiun tretrankviligis aŭditi tion; “sekve, mi facile povus meminterpreti por mi! ”

“Mi plene kulpas, Moŝto, ”diris Joĉjo, aspektanteiom embarasita, “mi kredis ke ni nepre parolas apartajn lingvojn, ĉar ni venis el apartaj landoj. ”

“Do pro tio avertiĝu ke vi neniam pensu, ”respondis la Birdotimigilo, severe. “Ĉar se oni nepovas saĝe pensi, estas preferinde resti senparolekvazaŭ pupo sencerba —kaj tio vi certe estas! ”

“Jes ja! — Nepre jes ja! ”konsentis la Kukurbokapo.

“Mi opinias, ”pludiris la Birdotimigilo, pli milde, “ke via farinto perdigis al si kelkajn bonajn tortojn por krei senvaloran viron. ”

“Mi certigas al via Moŝto ke mi ne petis kreiĝi, ”respondis Joĉjo.

“Ha! Same pri mi, ”diris la Reĝo, agrable. “Do, ĉar ni diferencas de ĉiuj ordinaraĵoj homoj, niamikiĝu. ”

“Plenkore! ”fervore diris Joĉjo.

“Kion? Ĉu vi havas koron? ”demandis la Birdotimigilo, surprizite.

“Ne; mi parolis nur imageme —mi povas diri, figure, ”diris la aliulo.

“Nu, via plej elstara figuro ŝajnas esti ligna figuro; do mi devas peti vin ne imagi, ĉar vi ne havas cerbondo vi ne rajtas imagi, ”averte diris la Birdotimigilo.

“Tute prave! ”diris Joĉjo, tute sen kompreno. Lia Moŝto forsendis Ĵelean Kon fitaĵon kaj la Soldaton kun la Verda Barbo, kaj kiam ili foriris liperbrake kondukis sian novan amikon en la korton, por ludi per ĵettringoj.

ĈAPITRO VIII

La Revolucia Armeo de Gen. Zingibra

Tip tiom fervoris reesti kun sia kreaĵo Joĉjo kaj laSeg-Ĉevalo, ke li marŝis plenan duonon de la distanco al la Smeralda Urbo sen halti por ripozi. Tiam li troviske li malsatas kaj ke la biskvitoj kaj fromaĝo kiujn lipretigis por la iro estas jam tute manĝitaj. Dum li demandis al si kion fari en tiu kriza situacio, li trovis knabinon sidantan apud la vojo. Ŝi surhaviskostumon kiu al la knabo ŝajnis eksterordinare brila: ŝi asilka talivesto estis smeralde verda kaj ŝia jupo estiskvarkolora — la antaŭo estis blua, la maldekstra flanko estis flava, la dorso estis ruĝa kaj la dekstra flanko estis purpura. Kunligis la antaŭon de la talio kvar butonoj — la plejsupra estis blua, sub ĝi estis flava, tria estis ruĝakaj la lasta estis purpura. La brilego de tiu robo estis preskaŭ barbara; do Tip plenprave rigardadis la robon dum kelkaj momentoj antaŭ ol liajn okulojn allogis la bela vizaĝopli supre. Jes, la vizaĝo estis sufiĉe bela, li decidis; sed ĝi havis malkontentan esprimon al kiu aldoniĝis iom da de fio aŭ aŭdaco. Dum la knabo rigardadis la knabinon trankvile atentetis lin. Korbo da lunĉaĵoj staris apud ŝi. Ŝi tenisen unu mano delikatan sandviĉon, kaj boligitan ovonon la alia mano, manĝante videble malsate, kio simpatiigis Tipon. Li estis tuj petonta iom da lunĉaĵo kiam la knabino ekstaris kaj forbrosis la panerojn de sia jupo.

“Do!” diris ŝi; “mi devas nun foriri. Portu tiu korbon por mi kaj manĝu laŭvole la enhavon se vi malsatas.” Tip fervore prenis la korbon kaj komencis manĝi, sekvante sendemande dum kelka tempo la nekonatan knabinon. Ŝi marŝadis antaŭ li rapidpaŝe, kaj ŝi havisetoson de decidemo kaj graveco kiu kredigis lin ke ŝi estas gravulino. Fine, kiam li estis sata, li kuris apud ŝin kaj klopodis laŭpaŝe kun marŝi rapide — kio

estis tremalfacila, ĉar ŝi estis multe pli alta ol li, kaj klaresentis urĝon.

“Grandan dankon pro la sandviĉoj, ”diris Tip, dumli trotadis.
“Bonvolu diri al mi vian nomon. ”

“Mi estas Generalo Zingibra, ”estis la mallongarespondo.

“Ho! ”diris la surprizita knabo. “Kia Generalo viestas? ”

“Mi komandas la Revolucian Armeon en ĉi tiumilito,
”respondis la Generalo, pli akre ol necesis.

“Ho! ”li kriis denove. “Mi ne sciis pri la milito. ”

“Estis intencite ke vi ne sciu, ”ŝi respondis, “ĉar ĝiestis sekreto; kaj, kiam oni konsideras ke nia armeokonsistas nur el knabinoj, ”ŝi pludiris, iom fiere, “estas tre rimarkinde ke oni ankoraŭ ne sciigis pri nia Revolucio. ”

“Jes ja, ”agnoskis Tip. “Sed kie estas via armeo? ”

“Proksimume unu mejlon for, ”diris Generalo Zingibra. “La soldatinoj kuniĝis el ĉiuj partoj de la Lando Oz, pro mia specifa ordono. Ĉar hodiaŭ nikonkeros Lian Moŝton la Birdotimigilon, kajforprenos de li la tronon. La Revolucia Armeo nuratendas mian alvenon por ataki la Smeraldan Urbon. ”

“Nu! ”deklaris Tip, profunde enspirante, “certe tio estas surprizo! Bonvolu diri kial vi volas konkeri Lian Moŝton la Birdotimigilon. ”

“Ĉar jam su fiĉe longe viroj regis la Smeraldan Urbon, jen unu kialo, ”diris la knabino. “Krome, la Urbo brilas pro belaj gemoj, kiujn oni multe pli boneuzus por ringoj, braceletoj kaj kolĉenoj; kaj troviĝassu fiĉa mono en la kaso de la Reĝo por

aĉeti por ĉiuknabino en nia Armeo dekon da novaj roboj. Do niintencas konkeri la Urbon kaj administri la regadonlaŭ nia plaĉo. "Zingibra parolis tiujn vortoj tiom entuziasme kajdecideme ke estis evidente ke ŝi plene seriozas.

"Sed milito estas io terura, "diris Tip, penseme.

"Ĉi tiu milito estos agrabla, "respondis la knabino, gaje.

"Multaj el vi mortos! "pludiris la knabo, imponite.

"Tute ne, "diris Zingibra. "Kiu viro kontraŭusknabinon, aŭ aŭdacus damaĝi ŝin? Ne estas malbelavizaĝo en mia tuta Armeo. "Tip ridis.

"Eble vi pravas, "diris li. "Sed oni diras ke laPordogardisto estas fidela Gardisto, kaj la Armeo dela Reĝo ne permesos ke la Urbo konkeriĝu senrezistego. "

"La Armeo estas maljuna kaj malforta, "respondisGeneralo Zingibra malestime. "Li eluzis sian tutanforton kreskigante barbon, kaj lia edzino tiomkoleremas ke ŝi jam eltiris pli ol duonon da ĝi de laradiko. Dum la Mirinda Sorĉisto regadis, la Soldatokun la Verda Barbo estis tre bona Armeo de la Reĝo, ĉar oni timis la Ŝorĉiston. Sed neniuj timas laBirdotimigilon, do lia Armeo de la Reĝo ne multeutilas dum milito. "Post tiu konversacio ili pluiris dum kelka temposilente, kaj post nelonge ili atingis grandan liberanspacon en la arbaro kie ne malpli ol kvarcent junulojtroviĝis. Ili ridadis kaj kunparoladis gaje kvazaŭkunvenintaj por pikniko anstataŭ konkermilito. Ili dividiĝis en kvar kompaniojn, kaj Tip rimarkiske ĉiuj surhavas kostumojn similajn al tiu de GeneraloZingibra. La sola vera diferenco estis ke kvankam laknabinoj el la Manĝtula Lando havis la bluan strionen la antaŭo, tiuj el la lando de la Kveluloj havisantaŭa la ruĝan strion; kaj tiuj el la lando de laPalpbrumoj havis la flavan strion antaŭa, kaj laGilikulaj knabinoj havis la purpuran strion antaŭa. Ĉiuj

havis verdajn taliojn, por reprezenti la Smeraldan Urbon kiun ili intencas konkeri, kaj la plejsuprabutono sur ĉiu talio indikis per sia koloro la landon elkiu venis la portanto. La uniformoj estis gajaj kaj plaĉaspektaj, kaj tre imponaj kiam ili estis kune. Tip kredis ke tiu stranga Armeo tute ne portas armilojn; sed li eraris pri tio. Ĉar ĉiuknabino portis du longajn, brilantajn trikilojn en sia hartufo. Generalo Zingibra tuj iris sur lasupron de arbotrunka stumpo kaj parolis al sia armeo.

“Amikinoj, kuncivitaninoj, kajknabinoj! ”ŝi diris; “ni baldaŭ komencos nian grandan Revolucion kontraŭ la viroj de Oz! Ni marŝos por konkeri la Smeraldan Urbon — por detronigi la Birdotimigilan Reĝon — por akiri milojn da belegaj gemoj — por prirabi la reĝan kason — kaj por superforti niajn subpremintojn! ”

“Hura! ” diris la aŭskultintoj; sed Tip rimarkis ke plejparte la Armeo okupis sin per interbabilado kaj tutene aŭskultis la vortojn de la Generalo. Sonis la ordono marŝi, kaj la knabinoj faris el si kvar grupojn, t. e. kompaniojn, kaj komencis fervore marŝi direkten al la Smeralda Urbo. La knabo sekvis ilin, portante plurajn korbojn kaj mantelojn kaj pakaĵojn kiujn diversaj membroj de la Revolucia Armeo transdonis al li. Post nelonge ilia atingis la verdajn granitajn murojn de la Urbo kaj haltis antaŭ la enirejo. La Pordogardisto tuj elvenis kaj rigardis ilin scivoleme, kvazaŭ cirko venis. Li portis aron da ŝlosiloj sur ora ĉeno cirkaŭ sia kolo; kaj liaj manoj estis senzorge metitaj en liajn poŝojn, kaj ŝajne li tutene sciis ke la Urbon minacas revoluciantinoj. Agrable parolante al la knabinoj, li diris:

“Bonan matenon, karulinoj! Kiel mi povas servivini? ”

“Cedu la Urbon tuj! ” respondis Generalo Zingibra, starante antaŭ li kaj timige sulkante la frunton, kiom permesis ŝia

bela vizaĝo.

“Cedi! ”eĥis la viro surprizegite. “Tio ne estas ebla. Tio estas kontraŭleĝa! Mi neniam aŭdis tiaĵon dum mia tuta vivo. ”

“Tamen, vi devas cedi! ”kriis la Generalo, feroce.

“Ni ribelas! ”

“Vi rebelas? Sed vi ĉiam estis belaj, ”diris la Gardisto, rigardante de unu al alia, admire.

“Ni ri-i-i-belas! ”kriis Zingibra, batante la teron per piedo, senpacience; “kaj ni intencas konkeri la Smeraldan Urbon! ”

“Je Dio! ”respondis la surprizita Pordogardisto; “tute sensenca ideo! Reiru hejmen, knabinoj, kaj melku la bovinojn kaj baku la panon. Ĉu vi ne sciaske estas danĝere konkeri urbon? ”

“Ni ne timas! ”respondis la Generalo; kaj ŝiaspektis tiom plene certa ke la Gardisto mal-trankviliĝis. Do li sonoris por venigi la Soldaton kun la Verda Barbo, kaj la postan minuton li bedaŭris tion. Ĉar tujlin ĉirkaŭis amaso da knabinoj kiuj eltiris la trikilojn el siaj hararoj kaj komencis minaci piki la Gardiston, kaj ili tenis la akrajn pintojn danĝere proksimaj al liaj dikaj vangoj kaj palpebrumemaj okuloj. La kompatindulo hurlis petante kompaton kaj tutene rezistis kiam Zingibra fortiris de lia kolo la ĉenon kun la ŝlosiloj. Sekvate de sia Armeo la Generalo nun impetis al la enirejo, kie ŝin frontis la Reĝa Armeo de Oz —kio estis la alia nomo de la Soldato kun la Verda Barbo.

“Halt! ”li kriis, kaj li etendis sian longan paŝilon antaŭe estis rekte antaŭ la vizaĝo de la estrino. Kelkaj knabinoj kriis kaj retrenkuris, sed Generalo Zingibra kuraĝe staris senmove kaj diris, riproĉe:

“Nu, do? Ĉu vi pafus kompatindan, sendefendanknabinon? ”

“Ne, ”respondis la soldato; “ĉar ne estas kuglojen mia pa filo.
”

“Sen kugloj? ”

“Tiel; por ke ne okazu akcidentoj. Kaj mi forgesaskie mi kaŝis la pulvon kaj kuglojn. Sed se vibonvolos atendi, mi serĉos ilin. ”

“Ne ĝenu vin, ”diris Zingibra, gaje. Ŝi turnis sinal sia Armeo kaj kriis:

“Knabinoj, la pa filo ne havas kuglojn! ”

“Hura! ”kriis la ribelantinoj, al kiuj tre plaĉis tiubona informo, kaj ili ekkuris amase kontraŭ la Soldaton kun la Verda Barbo tiel ke nur estis probona ŝanco ke ili ne pikis unu la alian per siaj tri kiloj. Sed la Reĝa Armeo de Oz tro timis la virinojn kaj rifuzis fronti la alkurantajn homamasojn. Li nur turnis kaj plenforte kuris tra la pordon direkte al la reĝa palaco, dum Generalo Zingibra kaj ŝia anarogregis en la senprotektan Urbon. Tiel la Smeralda Urbo konkeriĝis tute sen perdode eĉ unu guto da sango. La Revolucia Armeo fariĝis Konkerinta Armeo!

ĈAPITRO IX

La Birdotimigilo Planas Eskapon

Tip kaŝe foriris de la knabinoj kaj rapide sekvis la Soldaton kun la Verda Barbo. La invadanta Armeo eniris la Urbon malpli rapide, ĉar ili haltis por fosismeraldojn el la muroj kaj el la pavimŝtonoj per lapintoj de siaj trikiloj. Do la Soldato kaj la knabo atingis la palacon antaŭ ol diskoniĝis la informo ke la Urbo estis konkerita.

La Birdotimigilo kaj Joĉjo Kukurbokapo ankoraŭ ludis ĵetringojn en la korto kiam interrompis la ludon la abrupta eniro de la Reĝa Armeo de Oz, kiuen flugis sen siaj ĉapelo kaj pa filo. Liaj vestoj estis tremalordaj kaj lia longa barbo flosis metron malantaŭlin dum li kuris.

“Unu punkton por mi, ”diris la Birdotimigilo, trankvile. “Kio estas, servisto? ”li pludiris, parolante al la Soldato. “Ho! via Moŝto —via Moŝto! La Urbo konkeriĝis! ”anhelis la Reĝa Armeo, kiu apenaŭ povis spiri pro lakurado. “Tio okazis subite, ”diris la Birdotimigilo. “Sed bonvolu bari la pordojn kaj fenestrojn de la palaco, dum mi instruos al ĉi tiu Kukurbokapo ĵeti ringon. ”La Soldato rapidis obei, dum Tip, kiu alvenis tuj malantaŭ li, restis en la korto por mirante rigardi la Birdotimigilon.

Lia Moŝto plu ĵetadis ringojn kvazaŭ danĝero neminacus lian tronon, sed la Kukurbokapo, ekvidinte Tipon, marŝis al la knabo tiom rapide kiom permesis liaj lignaj kruroj.

“Bonan tagon, nobla Patro! ”li kriis ĝoje. “Min plezurigas via alveno. Tiu terura Seg-Ĉevalo forkuriskunprenante min. ”

“Mi suspektis tiel, ”diris Tip. “Ĉu vi suferis damaĝon? Ĉu vi estas fendita? ”

“Ne, mi alvenis sendamaĝe, ”respondis Joĉjo, “kajlia Moŝto tre afablis al mi. ”

Tiumomente la Soldato kun la Verda Barbo revenis, kaj la Birdotimigilo demandis:

“Bonvolu diri, kiu konkeris min? ”“Regimento de knabinoj, el la kvar anguloj de laLando Oz, ”respondis la Soldato, ankoraŭ pala protimo. “Sed kial mia Konstanta Armeo ne staris kontraŭili? ”demandis Lia Moŝto, rigardante la Soldaton, severmiene.

“Ĉar via Konstanta Armeo estis forkuranta, ”respondis la ulo, honeste; “neniu viro povus fronti laterurajn armilojn de la invadantoj. ”

“Nu, ”diris la Birdotimigilo, post momento dapensado, “ne multe ĝenos min perdi mian tronon, ĉarestas tre tede regi la Smeraldan Urbon. Kaj la kronoestas tiom peza ke mia kapo doloras. Sed mi esperaske la Konkerintoj ne intencas damaĝi min nur ĉar mimaloportune estas la Reĝo. ”

“Mi aŭdis ilin diri, ”komentis Tip, post iom dahezito, “ke ili intencas fari ĉifontapiŝon el via eksterajokaj plenigi siajn sofkusenojn per via internaĵo. ”

“Do vere ekzistas danĝero por mi, ”deklaris liaMoŝto, forte, “kaj estos saĝe ke mi konsideru metodoneskapi. ”

“Kien vi povos iri? ”demandis Joĉjo Kukurbokapo.

“Nu, al mia amiko la Stana Lignohakisto, kiu regasla Palpbrumojn, kaj nomas sin ilia Imperiestro, ”estisla respondo. “Mi certas ke li protektos min. ”

Dume Tip elrigardadis tra la fenestro.

“La malamikinoj ĉirkaŭas la palacon, ”diris li. “Estastro malfrue, ne eblas eskapi. Ili tuje disŝirus vin. ”La Birdotimigilo ĝemis.

“Dum krizo, ”li anoncis, “estas ĉiam bone paŭzi kajkonsideri. Bonvolu pardoni min dum mi paŭzos kajkonsideros. ”

“Sed ankaŭ danĝeras por ni, ”diris la Kukurbokapo, malkviete. “Se iu el tiuj knabinoj scias kuiri, mia finiĝobaldaŭ okazos! ”

“Absurde! ”krietis la Birdotimigilo; “ili ne havastempon, eĉ se ili scias kuiri! ”

“Sed se mi restus ĉi tie longe, ”protestis Joĉjo, “miverŝajne putrus. ”

“Ha! do ne estus dezirinde longe resti kun vi, ”respondis la Birdotimigilo. “La situacio estas pli grava ol mi supozis. ”

“Vi, ”diris la Kukurbokapo, malgaje, “verŝajne vivosdum multaj jaroj. Mia vivo estas neeviteble mallonga. Do mi devas utiligi la malmultajn tagojn kiujn mi pluvivos. ”

“Trankvile! Trankvile! ”respondis la Birdotimigilo, konsole; “se vi silentos su fiĉe longe por ke mi pensu, miklopodos trovi metodon eskapi. ”

Do la aliaj atendis, pacience silentante, dum la Birdotimigilo marŝis al angulo kaj staris vizaĝ-al-muredum plenaj kvin minutoj. Post tiu tempo li turnis sinal ili kun pli feliĉa esprimo sur sia pentrita vizaĝo.

“Kie estas la Seg-Ĉevalo kiun vi rajdis ĉi tien? ”lidemandis al la Kukurbokapo.

“Nu, mi diris ke li estas juvelo, do via servisto enfermis lin en la reĝan trezorejon,” diris Joĉjo. “Tio ŝajnis al mi taŭga loko, via Moŝto,” diris la Soldato, timante ke li misagis.

“Al mi multe plaĉas,” diris la Birdotimigilo. “Ĉu vidonis manĝon al la besto?” “Ho, jes; mi donis al li grandan bovlondan segaĵoj.”

“Bonege!” kriis la Birdotimigilo. “Tuj venigu laĉevalon.”

La Soldato forrapidis, kaj baldaŭ ili aŭdis laklakadon de la lignaj kruroj de la ĉevalo sur la pavimodum li kondukigis en la korton.

Lia Moŝto rigardis la rajdbeston kritikeme. “Li ne ŝajnas tre gracia,” li komentis, kontemplante lin; “sed supozeble li povas kuri.”

“Jes, ja,” diris Tip, rigardante la Seg-Ĉevalon admire.

“Do, portante nin sur sia dorso, li kuru tra la vicojnda ribelantinoj kaj portu nin al mia amiko la Stana Lignohakisto,” anoncis la Birdotimigilo.

“Li ne povas porti kvar!” kontraŭdiris Tip.

“Ne, sed ni povas persvadi lin porti tri,” diris lia Moŝto. “Do mi postlasos mian Reĝan Armeon. Mi nemulte fidus lian kapablon, ĉar li tiom facile venkiĝis.”

“Tamen, li ja povas kuregi,” deklaris Tip, ridante.

“Mi atendis tiun forpuŝon,” diris la Soldato, senplezure; “sed mi povas toleri ĝin. Mi maskos min per fortranĉo de mia bela verda barbo. Kaj, efektive ne estas pli danĝere fronti tiujn sentimajn knabinojn ol rajdi tiun ardan, sovaĝan lignan ĉevalon!” “Eble vi pravas,” komentis lia Moŝto. “Sed

koncernemin, mi ne estas soldato, do mi amas danĝeron. Nu, knabo, vi surĉevaliĝu la unua. Kaj bonvolu sidi kieleble plej proksime al la kolo de la ĉevalo. ”

Tip rapide grimpis al sia loko, kaj la Soldato kaj la Birdotimigilo sukcesis levi la Kukurbokapon al sidloko tuj malantaŭ li. Restis tiel malmulta spaco por la Reĝo ke li riskis forfali tuj kiam la ĉevalo komencos kuri. “Alportu sekigoŝnuron, kian oni uzas por vestoj, ”diris la Reĝo al sia Armeo, “kaj kunligu nin. Tiel, seunu el ni forfalos, ni ĉiuj forfalos. ”

Kaj dum la Soldato f o r i r i s por trovi la sekigoŝnuron, lia Moŝto pludiris, “mi devas estizorgoplena, ĉar mi riskas mian tutan ekziston. ”

“Mi devas esti egale zorgoplena, ”diris Joĉjo.

“Ne tute same, ”respondis la Birdotimigilo, “ĉar se oni damaĝus min, mi plene finiĝus. Sed se oni damaĝus vin, oni povus dissemi vin. ”

La Soldato nun revenis kun longa ŝnuro kaj firme kunligis la trion, kaj ankaŭ ligis ilin al la korpo de la Seg-Ĉevalo; sekve tute ne estis verŝajne ke ili forfalos.

“Nun malfermu la pordon, ”ordonis la Birdotimigilo, “kaj ni ekkuros al libereco aŭ al morto. ”La korto en kiu ili staris sin trovis en la centro de la granda palaco, kiu ĉirkaŭis ĝin ĉiu flanke. Sed en unu flanko estis koridoro kondukanta al eksterbarilpordo, kiun la Soldato riglitis laŭ ordono de lia reganto. Tra tiu pordo Lia Moŝto planis eskapi, kaj nun la Reĝa Armeo kondukis la Seg-Ĉevalon laŭlonge de la koridoro kaj malbaris la pordon, kiun retrensvingiĝis kun laŭta bruego.

“Nun, ”diris Tip al la ĉevalo, “vi devas savi nin ĉiujn. Kuru kiel eble plej rapide direkte al la barpordo de la Urbo, kaj nenio

haltigu vin. ”

“Bone! ”respondis la Seg-Ĉevalo raŭke, kaj liforkuregis tiom subite ke Tip bezonis anheli kaj firmeteni la stangon kiun li fiksas en la kolon de la besto.

Pluraj el la knabinoj starantaj ekster la palacogardante ĝin estis terenbatitaj de la Seg-Ĉevalokureganta. Aliaj kriante kuris por eviti lin, kaj nurunu-du senespere strebis piki la eskapantajn kaptitojn per siaj trikiloj. Tip estis pikita unufoje en la maldekstra brako, kiu doloretis dum la sekva horo; sed la trikiloj tute ne damaĝis la Birdotimigilon aŭ Joĉjon Kukurbokapon, kiuj eĉ ne konsciis ke ili estas pikataj.

Rilate al la Seg-Ĉevalo, li bonege faris rekordon, renversante fruktoĉaron, renversante plurajn mildaspektajn virojn, kaj laste terenbatante la novan Pordogardiston —kiu estis malgranda postulema dikavirino postenigita de Generalo Zingibra.

Nek haltis la impetanta rajdbesto tiam. Estante ekster la muroj de la Smeralda Urbo li impetis laŭ la vojo okcidenten, saltegante rapide kaj skuante tiomke la knabo perdis spiradon kaj la Birdotimigilo miregis.

Joĉjo jam antaŭe rajdis tiom frenezrapide, do li dediĉis sian tutan atenton al firma tenado, per ambaŭ manoj, de la kukurba kapo sur ĝia stangeto, kaj samtempe li akceptis la teruran skuadon kun lakuraĝo de filozofo.

“Malrapidigu lin! Malrapidigu lin! ”kriis la Birdotimigilo. “Mia pajlo tute subskuiĝas en miajn kruojn. ”Sed Tip ne povis sufiĉe spiri por paroli, do la Seg-Ĉevalo daŭrigis sian sovaĝan kuradon senhalte kaj samrapide.

Baldaŭ ili atingis la bordon de larĝa rivero, kaj senpaŭzo la ligna ĉevalo faris lastan saltegon kaj enaerigis ĉiujn.

Post sekundo ili ruliĝadis en la akvo, plaŭdante kajbalanciĝante. La ĉevalo baraktadis freneze klopodantetrovi firmaĵon sur kiu stari, kaj ĝiaj rajdantoj unueplonĝis sub la rapidan fluon kaj poste flosis sur lasurfaco kvazaŭ korkoj.

ĈAPITRO X

La Veturo al la Stana Lignohakisto

Tip estis trempita kaj akvo gutadis de ĉiu angulo delia korpo; sed li sukcesis klini sin antaŭen kaj krii enla orelon de la Seg-Ĉevalo:

“Ĉesu barakti, idioto! Ĉesu barakti! ”

La ĉevalo tuj ĉesis baraktadi kaj kviete kuŝis sur lasurfaco, ĝia ligna korpo naĝis egalfacile kiel floso. “Kion signifas tiu vorto ‘idioto’? ”demandis laĉevalo.

“Ĝi estas riproĉvorto, ”respondis Tip, iom hontapro la vorto. “Mi uzas ĝin nur kiam mi koleras. ”

“Do al mi plaĉas ankaŭ vin nomi idioto, ”diris laĉevalo. “Ĉar ne mi faris la riveron nek mi metis ĝintien; do nur riproĉvorto taŭgas por persono kiuekkoleras kontraŭ min ĉar ni falis en akvon. ”

“Tute evidente, ”respondis Tip; “mi agnoskas kemi maltaŭge parolis. ”Poste li kriis al laKukurbokapo:“ĉu vi bone statas, Joĉjo? ”Ili ne aŭdis respondon. Do la knabo vokis al laReĝo:“ĉu vi bone statas, via moŝto? ”

La Birdotimigilo ĝemis.

“Iel mi malbone statas, ”li diris per malforta voĉo. “Vere malseka estas ĉi tiu akvo! ”Tip estis tiel firme ligita per la ŝnuro ke li ne povisturni sian kapon por rigardi siajn akompanantojn; doli diris al la Seg-Ĉevalo:

“Remu per viaj kruroj al la bordo. ”

La ĉevalo obeis, kaj kvankam ili flosis malrapide, ili fine atingis la transan riverbordon ĉe loko su fiĉemalta por ke la besto povu rampi surteren. Iom malfacile la knabo sukcesis preni sian tranĉilon el poŝo kaj tranĉi la ŝnuron kiu kunligis larajdantojn kaj la lignan ĉevalon. Li aŭdis la Birdotimigilon fali surteren kun sponga sono, kaj posttio li mem rapide deĉevaliĝis kaj rigardis sian amikon Joĉjo.

La ligna korpo, kun sia brilega vestaro, ankoraŭ sidis rekta sur la dorso de la ĉevalo; sed mankis lakukurba kapo, kaj nur la akrigita stangeto kiu uziĝis kiel kolo videblis. Kaj la Birdotimigilo, nu, la pajlo en lia korpo estis subskuita de la malglatairado kaj puŝis sin dense en liajn krurojn kaj lamalsupran parton de lia korpo — kiu aspektis tredika kaj ronda dum lia supra parto aspektis kiel malplena sako. Sur sia kapo la Birdotimigilo ankoraŭ portis la pezan kronon, kiu kudritis al lakapo por ke li ne perdu ĝin; sed la kapo estis nuntiom malseka kaj malrigida ke la pezo de la orokaj de la juveloj antaŭenpendis kaj kunpremis lapentritan vizaĝon tiom ke li aspektis precize kiel japana mopso.

Tip volonte ridus — se li ne tiom maltrankviliĝus pri sia kreito Joĉjo. Nu la Birdotimigilo, kvankam damaĝita, restis komplete, sed la kukurba kapo tiom necesa por la ekzisto de Joĉjo mankis; do la knaboprenis longan stangon kiu bonfortune kuŝis proksime kaj maltrankvile returnis sin al la akvo.

Malproksime sur la akvo videblis la ora koloro dela kukurbo, kiu trankvile balanciĝis sur la ondoj. Tiumomente ĝi estis tute ne atingebla por la knabo, sed post iom da tempo ĝi flosis pli proksimen ĝis la knabo povis tuŝi ĝin per stango kaj tiri ĝin al labordo. Post tio li portis ĝin al la supro de la bordo, zorge viŝis la akvon de ĝia kukurba vizaĝo per siapoŝtuko, kaj kuris kun ĝi al Joĉjo kaj remetis la kapon sur la kolon de la viro.

“Ho ve! ”estis la unuaj vortoj de Joĉjo. “Kiaspertaĉo! Ĉu akvo putrigas kukurbojn? ”

Tip ne opiniis respondon necesa, ĉar li sciis keankaŭ la Birdotimigilo bezonas helpon. Do lizorgoplene elprenis la pajlon el la korpo kaj krurojde la Reĝo, kaj disetendis ĝin en la sunlumo por keĝi sekiĝu. La malsekan vestaron li pendigis sur lakorpo de la Seg-Ĉevalo.

“Se akvo putrigas kukurbojn, ”komentis Joĉjo, profunde ĝemante, “mia vivo estos tre mallonga. ”“Mi neniam rimarkis putron de kukurboj proakvo, ”respondis Tip; “kondiĉe ke la akvo ne bolas. Se via kapo ne krevis, mia amiko, vi estas bonstata. ”“Nu, mia kapo tute ne krevis, ”deklaris Joĉjo, plifeliĉe.

“Sekve, ne vin ĝenu, ”respondis la knabo. “Katotro pripensas kaj poste lamentas. ”

“Do, ”diris Joĉjo, serioze, “mi vere ĝojas ke mi neestas kato. ”

La suno rapide sekigadis la vestojn, kaj Tipdisturnis la pajlon de lia Moŝto por ke la varmajradioj sorbu la malsekon kaj refreŝigu kaj resekiguĝin. Post ĝia sekiĝo, li remetis la pajlon en laBirdotimigilon, simetriigis la formon, kaj glatigis lavizaĝon tiel ke li denove portis sian kutiman gajankaj ĉarman esprimon.

“Grandan dankon, ”diris la monarko, gaje, dumli ĉirkaŭpromenis kaj trovis sin bonekvilibra. “Vereestas avantaĝe esti Birdotimigilo. Se apudestas amikojpor ripari, nenio tro pereiga povas okazi. ”

“Ĉu eble varmega sunlumo krevigas kukurbojn? ”diris Joĉjo, kun angora sono en la voĉo.

“Tute ne —tute ne! ”respondis la Birdotimigilo, gaje. “Vi bezonas timi nur maljuniĝon, knabeto. Kiam via ora juneco pereis ni rapide apartiĝos —sedne demandu al vi ĉu vi jam pereas; ni mem scios kajinformos vin. Sed venu! Ni rekomencu veturi. Mivolegas saluti mian amikon la Stanan Lignohakiston. ”Do ili residiĝis sur la Seg-Ĉevalon, Tip tenisfirme la stangon, la Kukurbokapo tenis firme Tipon, kaj la Birdotimigilo tenis firme la lignan framon deJoĉjo. “Ne rapidu, ĉar nun oni ne plu postsekvas nin, ” diris Tip al sia rajdbesto. “Nur ke la suno ne bruligu miajn orelojn, ”dirisla Seg-Ĉevalo.

“Se tio okazos, ni donos al vi ĉapeleton kaj farosel vi seĝ-ĉevalo, ”diris la Kukurbokapo malice. La Seg-Ĉevalo kolere stamp fis kaj retrenrulistuberan okulon por rigardi Tipon.

“Jen, ”li henis, “ĉu vi ne protektos min kontraŭinsultoj?
”“Kompreneble! ”respondis Tip, komfortige. “Micertas ke Joĉjo ne celis ofendi vin. Kaj ni nepre nekverelu; ni devas resti bonaj amikoj. ”

“Bone! ”respondis la besto, “sed ne fidu kion dirastiu kukurbulo, li tro rapide perdus la kapon! ”Ne eblis trovi taŭgan respondon al tio, do dumkelka tempo ili rajdadis sen paroli.

Post iom da tempo la Birdotimigilo komentis:“Memorigas pri la antaŭa tempo. Sur ĉi tiu herbateraltaĵo mi iam savis Doroteon kiam ŝin minacis laPikantaj Abeloj de la Malbona Sorĉistino de laOkcidento. ”

“Ĉu Pikantaj Abeloj damaĝas kukurbojn? ”demandis Joĉjo, ĉirkaŭrigardante timoplene. “Ili ĉiuj mortis, do ne gravas, ”respondis laBirdotimigilo. “Kaj ĉi tie Noĉjo Hakisto detruis laGrizajn Lupojn de la Malbona Sorĉistino. ”“Kiu estis Noĉjo Hakisto? ”demandis Tip.

“Tiel nomiĝas mia amiko la Stana Lignohakisto, ”respondis lia Moŝto. “Kaj ĉi tie la Flugantaj Simiojkaptis kaj ligis nin, kaj for flugis portante malgrandan Doroteon, ”li pludiris, kiam ili veturis iom pli. “Ĉu Flugantaj Simioj manĝas kukurbojn? ” demandis Joĉjo, tremante pro timo.

“Mi ne scias; sed vi ne bezonas ĝeni vin, ĉar la Flugantaj Simioj nun estas sklavoj de Glinda la Bona, kiu posedas la Oran Ĉapon kiu estras iliajn servojn, ” diris la Birdotimigilo, penseme.

Tiam la pajloplena monarko perdiĝis en siapensado pri la iamaj aventuroj. Kaj la Seg-Ĉevaloskuiĝadis kurante trans la florkovritajn kampojn kaj portis siajn rajdantojn rapide survoje. Vesperigis post nelonge, kaj sekvis la senlumajombroj de la nokto. Do Tip haltigis la ĉevalon kajĉiuj deĉevaliĝis. “Mi lacegas, ”diris la knabo, oscedegante; “kaj laherbaro estas mola kaj nevarma. Ni kuŝu ĉi tie kajdormu ĝis la mateno. ”

“Mi ne povas dormi, ”diris Joĉjo.

“Mi neniam dormas, ”diris la Birdotimigilo.

“Mi eĉ ne komprenas kion signifas dormi, ”diris la Seg-Ĉevalo.

“Tamen, ni devas kompati ĉi tiun kompatindanknabon, kiu konsistas el karno kaj ostoj kaj sango, kaj laciĝas, ”proponis la Birdotimigilo laŭ sia kutimahelpema maniero. “Mi memoras ke estis same rilateal malgranda Doroteo. Ni ĉiam devis sidi dumnoktedum ŝi dormis. ”

“Mi bedaŭras, ”diris Tip plorete, “mi ne kulpas. Kaj mi ankaŭ malsategas! ”

“Jen nova danĝero! ”komentis Joĉjo, malĝoje.

“Espereble vi ne amas manĝi kukurbojn. ”

“Nur se oni boligas ilin kaj metas ilin en tortojn, ”respondis la knabo, ridante. “Do vi ne bezonas timimin, amiko Joĉjo. ”

“Kia malkuraĝulo, tiu Kukurbokapo! ”diris la Seg-Ĉevalo, malestime.

“Ankaŭ vi eble estus malkuraĝa, se vi scius ke viputros! ”respondis Joĉjo, kolere.

“Trankvile! — trankvile! ”interrompis la Birdo-timigilo; “ni ne kverelu. Ĉiu el ni havas mankojn, karaj amikoj; do ni strebu kompati unu la alian. Kajĉar ĉi tiu kompatinda knabo estas malsata kaj havastute nenian manĝaĵon, ni ĉiuj silentu kaj lasu lindormi; ĉar oni diras ke dormante karnulo povasforgesi eĉ malsaton. ”

“Dankon! ”krietis Tip, dankeme. “Via Moŝto estasegale bona kiel saĝa —kaj tio estas tre granda laŭdo! ”Do li etendis sin sur la herbaro kaj, uzante lapajloplenon Birdotimigilon kiel kusenon por sia kapo, li baldaŭ endormiĝis.

ĈAPITRO XI

Nikelkovrita Imperiestro

Tip vekiĝis post mateniĝo, sed la Birdotimigilo jamestis levinta sin kaj kolektinta, per siaj mallertajfingroj, du manplenojn da maturaj beroj de kelkajproksimaj arbustoj. Ilin la knabo manĝis avida, trovante ilin kontentiga matenmanĝo, kaj poste lagrupeto rekomencis veturi.

Post horo da rajdado ili atingis la supron demonteto de kie ili vidis la Urbon de la Palpbrumoj kaj vidis la altajn kupolojn de la palaco de la Imperiestro, leviĝintajn super la grupojn de plimodestaj loĝejoj.

La Birdotimigilo tre ekscitiĝis pro la vidaĵo, kaj kriis:

“Mi ĝojege revidos mian malnovan amikon la Stanan Lignohakiston! Mi esperas ke li regas sian popolon pli sukcese ol mi regis la mian! ”

“Ĉu la Stana Lignohakisto estas la Imperiestro de la Palpbrumoj? ”demandis la ĉevalo.

“Jes ja. Ili invitis lin regi ilin tuj post la detruigo de la Sorĉistino; kaj ĉar Noĉjo Hakisto havas la plej bonan koron en la tuta mondo mi certas ke li montriĝis bonega kaj kapabla imperiestro. ”

“Mi kredis ke ‘Imperiestro’ estas titolo de persono kiu regas imperion, ”diris Tip, “kaj la Lando de la Palpbrumoj estas nur regnato. ”

“Ne diru tion al la Stana Lignohakisto! ”kriis la Birdotimigilo, tre serioze. “Vi multe ofendus lin. Li estas tre fiero, tute prave, kaj al li plaĉas titoliĝi Imperiestro kaj ne Reĝo. ”

“Nu, ja ne gravas al mi, ”respondis la knabo. La Seg-Ĉevalo nun trotis antaŭen tiom rapide kela rajdantoj nur malfacile restis sur ĝia dorso; do estismalmulta konversacio antaŭ ol ili haltis apud laŝtupoj de la palaco.

Maljuna Palpbrumo, vestita per arĝentoŝtofauniformo, antaŭeniris por helpi ilin deĉevaliĝi. Dirisla Birdotimigilo al tiu elegantulo:

“Konduku nin tuj al via mastro, la Imperiestro. ”La viro rigardis de unu al alia de la grupoembarasite, kaj fine respondis:

“Domaĝe, mi devas peti ke vi atendu. LaImperiestro ne akceptas gastojn ĉimatene. ”“Kial? ”demandis la Birdotimigilo, maltrankvile.

“Mi esperas ke li ne spertis akcidenton. ”

“Tute ne, ”respondis la viro. “Sed hodiaŭ estas lakutima polurtago por lia Moŝto; kaj ĝuste nun liagloras Moŝto estas dike kovrita per polurvakso. ”

“Ha, mi komprenas! ”kriis la Birdotimigilo, multetrankviligite. “Mia amiko de ĉiam emas esti dando, kaj mi supozas ke nun li eĉ pli fieras pro siaaspekto. ”

“Jes ja, ”diris la viro, ĝentile klinante sin. “Niapotenca Imperiestro antaŭnelonge nikelkovrigis sin. ”“Je Dio! ”la Birdotimigilo kriis aŭdinte tion. “Selia sprito egale brilas, kiom blindiga ĝi sendube estas! Sed enkonduku nin —mi certas ke la Imperiestroakceptos nin, eĉ malgraŭ sia aktuala stato. ”

“La stato de la Imperiestro estas ĉiam impona, ”diris la viro. “Sed mi informos lin pri via alveno, kajricevos liajn ordonojn pri vi. ”

Do la grupo sekvis la serviston en elegantan atendoĉambron, kaj la Seg-Ĉevalo sekvis ilin malgracie, ĉar li tute ne sciis ke ĉevalo devus restiekestere.

La veturintoj unue sentis imponegon pro la ĉirkaŭaĵo, kaj eĉ la Birdotimigilo ŝajnis imponentakiam li ekzamenis la multekostegajn arĝentoŝtofajndrapojn node ligitajn per etaj arĝentaj hakiloj. Surbela centra tablo estis granda arĝenta oleujo, sur kiuestis riĉe gravuritaj scenoj el la iamaj aventuroj de la Stana Lignohakisto, Doroteo, la Malkuraĝa Leonokaj la Birdotimigilo: la linioj de la gravuraĵo estis paŝitaj sur la arĝenton per flava oro. Sur la muroj pendis pluraj portretoj, la portreto de la Birdotimigilo ŝajnis la plej elstara kaj plej zorge farita, dum la granda portreto de la fama Sorĉisto de Oz kiam li transdonis koron al la Stana Lignohakisto kovris preskaŭ tutan flankon de la ĉambro.

Dum la vizitantoj silente admiradis tiujn gloraĵojn, ili subite aŭdis laŭtan voĉon el la apuda ĉambro:

“Ĉu! ĉu! ĉu! Grandega surprizo! ”

La pordo ekmalfermiĝis kaj Noĉjo Hakisto kurisinter ilin kaj kaptis la Birdotimigilon per tenera, amanta ĉirkaŭbrakumo kiu multmaniere ĉi fis lin.

“Mia karega amiko! Mia nobla kamarado! ” kriis la Stana Lignohakisto, ĝoje; “kiom ĝojege mirerinkontas vin! ”

Dirinte tion li apartigis sin de la Birdotimigilo kaj tenis lin iomete for de si dum li rigardadis la amatan pentritan vizaĝon. Sed, ve! la vizaĝo de la Birdotimigilo kaj multaj partoj de lia korpo nun surhavis grandajn vaksmakulojn; ĉar la Stana Lignohakisto, fervorasaluti sian amikon, plene forgesis la staton de

siatualetoj kaj la dika tavolo da vakso sur lia korpofrotiĝintis sur la korpon de lia kamarado.

“Ve! ”diris la Birdotimigilo malĝoje. “Kia fuŝo! ”

“Ne gravas, amiko, ”respondis la Stana Lignohakisto, “mi sendos vin al la Imperia Vestlavejo, kajili plene repurigis vin.”

“Sed ĉu tiel mia vestaĵo fariĝos nur vestiĝo? ”demandis la Birdotimigilo. “Tute ne! Sed diru, kiel via Moŝto venis ĉi tien? kaj kiuj estas viaj akompanantoj? ”

La Birdotimigilo tre ĝentile konigis al li Tipon kaj Joĉjon Kukurbokapon, kaj ĉi tiu ŝajne tre interesis la Stanan Lignohakiston.

“Vi estas malmulte fortika, konfesendas, ”diris la Imperiestro; “sed vi ja estas nekutima, tial vi indas membriĝi en nia elita grupo. ”

“Mi dankas vian Moŝton, ”diris Joĉjo humile.

“Mi esperas ke vi fartas bone, ”pludiris la Hakisto. “Ĝuste nun, jes; ”respondis la Kukurbokapo, ĝemante; “sed mi konstante timas la tagon kiam mi putros. ”“Absurde! ”diris la Imperiestro —sed amikeme, simpatie. “Mi petegas, ne kovru la sunlumon hodiaŭan per la pluvo morgaŭa. Ĉar antaŭ ol viakapo putros, vi povos enladskatoligi ĝin, kaj tiel konservi ĝin por ĉiam. ”

Tip, dum tiu konversacio, rigardadis la Hakiston videble miregante, kaj rimarkis ke la fama Imperiestro de la Palpbrumoj konsistas tute el pecoj de stano, nete lutitaj kaj nititaj por fari vir figuron. Li metaleklis kaj klakis iomete dum li movis sin, sed plejparte li ŝajnis tre lerte konstruita,

kaj lianaspekton malbeligis nur la dika tavolo de polurvaksokiu kovris lin de kapo ĝis piedoj.

La intensa rigardado de la knabo memorigis al la Stana Lignohakisto ke li ne estas vere belaspektatumomente, do li petis siajn amikojn pardoni lindum li reiros al siaj privataj ĉambroj por ke liaj servistoj poluru lin. Tion ili faris tre rapide, kaj kiam la imperiestro revenis lia nikelkovrita korpo tiom glorebrilis ke la Birdotimigilo elkore gratulis lin pro laplibonigita aspekto.

“Tiu nikelkovro estis, mi konfesas, tre bona ideo,” diris Noĉjo; “kaj ĝi estis des pli bezonata ĉar mi iomgratiĝis dum miaj aventuraj spertoj. Rimarku ĉi tiun gravuritan stelon maldekstre sur mia brusto. Ĝi nenur indikas kie kuŝas mia bonega koro, sed kovrastre bele la flikon kiun faris la Mirinda Sorĉisto postkiam li metis tiun valoregan organon en mian bruston per lerta manipulado.”

“Ĉu li do enmetis vian koron per man’pulio?” demandis la Kukurbokapo, scivoleme. “Neniel,” respondis la Imperiestro, indigne. “Lifaris, mi certas, tute ortodoksan operacion. Kaj miakoro estas mola, ne ligna kiel tiu de iuj.”

Li turnis sin al la Birdotimigilo kaj demandis: “Ĉu viaj regatoj estas feliĉaj kaj kontentaj, miakara amiko?”

“Mi ne scias,” estis la respondo; “ĉar la knabinoj de Oz ribelas kaj forpelis min el la Smeralda Urbo.”

“Je Dio!” kriis la Stana Lignohakisto. “Kia katastrofo! Certe ili ne plendas pri via ŝaga, gracoplena regado?”

“Ne, sed ili diras ke fleksebla Reg-ulo ne estas fidebla regulo,” respondis la Birdotimigilo; “kaj tiujinoj opinias ke viroj sufiĉe longe regis la landon. Do ili kaptis mian urbon, forŝtelis la juvelojn el la trezorejo, kaj regas laŭ sia plaĉo.”

“Ve! Kia eksterordinara ideo! ”kriis la Imperiestro, kaj ŝokita kaj surprizita. “Kaj mi aŭdis kelkajn diri, ”diris Tip, “ke iliintencas marŝi ĉi tien kaj konkeri la kastelon kajurbon de la Stana Lignohakisto. ”

“Nu, ni ne lasu al ili su fiĉan tempon por tio, ”diris la Imperiestro, rapide; “ni tuj iru rekonkeri laSmeraldan Urbon kaj resurtronigi la Birdotimigilon. ”“Mi estis certa ke vi helpos min, ”komentis laBirdotimigilo plaĉite. “Kiom da soldatoj vi povosprovizi? ”

“Ni ne bezonas armeon, ”respondis la Ligno-hakisto. “Ni kvar, per la helpo de mia brilanta hakilo, su fiĉas por teruri la korojn de la ribelantinoj. ”

“Ni kvin, ”korektis la Kukurbokapo.

“Kvin? ”ripetis la Stana Lignohakisto.

“Jes; la Seg-Ĉevalo estas kuraĝa kaj sentima, ”respondis Joĉjo, forgesante sian ĵusan kverelon kun lakvarpiedulo.

La Stana Lignohakisto ĉirkaŭrigardis senkomprene, ĉar ĝis nun la Seg-Ĉevalo restis en angulo, starantekviete, kie la Imperiestro ne rimarkis lin. Tip tujalvokis la strangaspektan beston, kaj ĝi proksimiĝistiom mallerte ke ĝi preskaŭ renversis la belan centrantablon kaj la gravuritan oleujon.

“Mi komencas pensi, ”komentis la StanaLignohakisto dum li zorge pririgardis la Seg-Ĉevalon, “ke konstante estas novaj mirindaĵoj! Kiel viviĝis tiubesto? ”

“Mi vivigis lin per magia pulvoro, ”modestedeklaris la knabo; “kaj la Seg-Ĉevalo montriĝis treutila. ”

“Li helpis nin eskapi de la ribelantinoj, ”diris laBirdotimigilo.

“Do nepre ni devas akcepti lin kiel kamaradon, ”deklaris la imperiestro. “Vivanta Seg-Ĉevalo klareestas novaĵo, kaj certe estos studinda. Ĉu li havassciojn? ”

“Nu, mi ne povas pretendi multan vivosperton, ”laSeg-Ĉevalo diris por si mem; “sed ŝajnas ke mi trerapide lernas, kaj ofte mi pensas ke mi scias pli ol laapudstarantoj. ”

“Povas esti ke jes, ”diris la imperiestro; “ĉar spertone ĉiam donas saĝon. Sed tempo mankas ĝuste nun, do ni rapide preparu nian veturon. ”

La imperiestro alvokis sian Moŝtan AltanKancelieron kaj instrukciis lin pri kiel regi la regnondum lia foresto. Intertempe oni dispartigis laBirdotimigilon kaj zorge lavis la pentritan sakon kiuservis kiel lia kapo, kaj reenmetis la cerbon unuedonitan al li de la granda Sorĉisto. Liajn vestojnankaŭ purigis kaj gladis la Imperiaj Tajloroj, kaj onipoluris kaj realkudris lian kronon, ĉar la StanaLignohakisto insistis ke li ne formetu tiun signon dereĝeco. La Birdotimigilo nun aspektis tre respektinda. Kvankam li tute ne estis vantema, li multe plaĉis alsi kaj fiere tenis sin dum li marŝis. Dum oni faristion, Tip riparis la lignajn membrojn de JoĉjoKukurbokapo, kaj faris ilin pli fortaj ol antaŭe, kaj liankaŭ inspektis la Seg-Ĉevalon por certigi ke li bonefunkcias.

Kaj frue dum la sekva mateno ili komencis lareiron al la Smeralda Urbo. La Stana Lignohakistoportis sur sia ŝultro brilantan hakilon kaj kondukis laaliajn, dum la Kukurbokapo rajdis sur la Seg-Ĉevalokaj Tip kaj la Birdotimigilo marŝis ambaŭ flanke porcertigi ke li ne falos nek estos damaĝita.

ĈAPITRO XII

S-ro M. P Ŝancel-Insekto, P E

Nu, Generalo Zingibra —kiu, memoru, komandis la Revolucion Armeon —tre malkvietiĝis pro la eskapo de la Birdotimigilo for de la Smeralda Urbo. Ŝi timis, nesenkauze, ke se lia Moŝto kaj la Stana Lignohakistokuniĝos, ekzistos danĝero por ŝi kaj ŝia tuta armeo; ĉar la popolo de Oz ankoraŭ ne forgesis la agojn de tiuj famaj herooj, kiuj sukcesis dum tiom da mirigaj aventuroj.

Do Zingibra tuj sendis komunikaĵon al maljuna Mombi, kaj promesis al ŝi grandan pagon se ŝi venos helpi la Revolucion Armeon.

Mombi furiozis pro la petolo farita de Tip kaj ankau pro lia eskapo kaj lia ŝtelo de la valorega Vivopulvoro; do ne necesis multe urĝi ŝin veturi al la Smeralda Urbo por helpi Zingibran venki la Birdotimigilon kaj la Stanan Lignohakiston, la novaj amikoj de Tip.

Tuj kiam Mombi atingis la reĝan palacon ŝi trovis, per sia sekreta magio, ke la aventurantoj komencas veturon al la Smeralda Urbo; do ŝi fermis sinen malgrandan ĉambron alte en turo kaj ŝlosis lapordon dum ŝi uzis siajn magiajn artojn pormalebligi la revenon de la Birdotimigilo kaj de liaj akompanantoj.

Pro tio la Stana Lignohakisto baldaŭ haltis kaj diris:

“Io tre kurioza okazis. Mi parkere konas ĉiun paŝon de ĉi tiu vojo, sed iel ni perdiĝis. ”

“Tute neeble! ” protestis la Birdotimigilo. “Kial, mi akara amiko, vi kredas ke ni perdiĝis? ”

“Nu, jen antaŭ ni granda kampo de sun floroj —kajmi neniam antaŭe vidis ĉi tiun kampon, ne dum miatuta vivo. ”

Kiam li diris tion ili ĉirkaŭrigardis kaj trovis keilin ja ĉirkaŭas kampo de altaj tigoj, kaj ĉe la suprode ĉiu tigo estis giganta sun floro. Kaj la floroj ne nurpreskaŭ blindigis per siaj helegaj koloroj ruĝa kaj ora, ĉiu floro rapidege ĉirkaŭturniĝadis sur sia tigo kvazaŭeta ventmuelilo, tute konfuzante la okulojn de larigardantoj kaj misti fikante ilin tiel ke ili ne sciis kienturni la kapon.

“Sorĉaĵo! ”kriis Tip.

Dum ili paŭzis, hezitante kaj mirante, la StanaLignohakisto senpacience kriis kaj antaŭenirissvingante sian hakilon por dehaki la tigojn. Sed nunla sun floroj ekĉesis rapide ĉirkaŭturniĝadi, kaj laveturantoj klare vidis la vizaĝon de knabino en lacentro de ĉiu floro. Tiuj belaj vizaĝoj rigardis lamirantan grupon kun mokaj ridetoj, kaj korse gajeekridis pro la ĉagreniĝo kiun ili kaŭzis.

“Haltu! haltu! ”kriis Tip, ekprenante la brakon dela Stana Lignohakisto; “ili vivas! ili estas knabinoj! ”Tiumomente la floroj rekomencis turniĝadi, kaj lavizaĝoj komencis malaperadi kaj ne estis plu videblajen la rapida ĉirkaŭturniĝado.

La Stana Lignohakisto faligis sian hakilon kajsidiĝis sur la teron.

“Estus senkore, dehaki tiujn belulinojn, ”diris li, malgaje; “tamen mi ne scias alian rimedon, por ke nipovu pluiri. ”

“Al mi ili aspektis strange similaj al la vizaĝoj dela Revolucia Armeo, ”diris la Birdotimigilo penseme. “Sed mi ne povas kompreni kiel la knabinoj sekvisnin ĉi tien tiom rapide. ”

“Mi kredas ke ĉi tio estas magiaĵo, ”diris Tipcerteme, “kaj ke iu trompas nin. Mi scias keMombaĉo faris tiaĵojn antaŭ nun. Verŝajne ĝi estasnur iluzio, kaj tute ne estas sun floroj tie. ”

“Do ni fermu niajn okulojn kaj antaŭenpaŝu, ”proponis la Lignohakisto.

“Pardonu, ”respondis la Birdotimigilo. “Miajpentritaj okuloj ne povas fermiĝi. Vi mem havasstanajn palpebrojn, sed ne supozu ke ĉiu el nikonstruiĝis kiel vi. ”

“Kaj la okuloj de la Seg-Ĉevalo estas tro plenajpor fermiĝi, ĉar ili estas tub-eroj, ”diris Joĉjo, klinantesin por ekzameni ilin.

“Tamen nepre necesas rapidi antaŭen, ”ordonisTip, “kaj ni sekvos vin kaj tiel ni klopodos eskapi. Miaj okuloj jam tiom blindiĝis ke mi preskaŭ nepovas vidi. ”

Do la Kukurbokapo rajdis kuraĝe antaŭen, kaj Tiptenis la stumpan voston de la Seg-Ĉevalo kaj sekviskun fermitaj okuloj. La Birdotimigilo kaj la StanaLignohakisto estis lastaj, kaj antaŭ ol ili kuris multajnmetrojn ĝojoplena krio de Joĉjo anoncis ke la vojoantaŭ ili nun estas neokupata.

Ili ĉiuj paŭzis por retrenrigardi, sed neniuj spurorestis de la kampo de sun floroj.

Pli feliĉe ili nun veturadis; sed maljuna Mombitiom ŝanĝis la aspekton de la pejzaĝo ke ili nepreperdiĝus se la Birdotimigilo ne decidus direkti ilin laŭla suno. Ĉar neniom da sorĉado povus ŝanĝi lapozicion de la suno, do ĝi estis fidinda gvidilo.

Tamen aliaj problemoj kuŝis antaŭ ili. La Seg-Ĉevalo paŝis en kuniklotruon kaj falis surteren. LaKukurbokapo ĵetiĝis enaeren, kaj lia historio verŝajneĉesus je tiu preciza

momento se la Stana Ligno-hakisto ne lerte kaptus la kukurbon dum ĝi falis kajsavis ĝin.

Tip rapide re fiksis ĝin al la kolo kaj restarigisJoĉjon. Sed la Seg-Ĉevalo ne egalbone fartis. Ĉarkiam ili tiris lian kruron el la kuniklotruo montriĝiske ĝi estis rompita kaj estis anstataŭigenda aŭriparenda antaŭ ol li povus denove paŝi.

“Severa problemo, ”diris la Stana Lignohakisto. “Setroviĝus arboj proksime, mi povus rapide fari aliankruron por tiu besto. Sed mi vidas eĉ ne arbuston, tute nenion. ”

“Nek troviĝas bariloj nek domoj en ĉi parto de la Lando Oz, ”diris la Birdotimigilo, malĝoje. “Do kion ni faru? ”demandis la knabo.

“Mi supozas ke mi devos funkciigi mian cerbon, ”respondis lia Moŝta Birdotimigilo; “ĉar spertoj instruisal mi ke mi povas fari kion ajn, se mi nur su fiĉezorge pripensas la metodon. ”

“Ni ĉiuj pensu, ”diris Tip; “eble ni elpensosmetodon ripari la Seg-Ĉevalon. ”

Do ili sidis vice sur la herbaro kaj komencis pensi, dum la Seg-Ĉevalo okupis sin per scivola rigardadoal sia rompita kruro.

“Ĉu doloras? ”demandis la Stana Lignohakisto permilda, simpatiplena voĉo.

“Neniom, ”respondis la Seg-Ĉevalo; “sed vundiĝismia fiero pro la trovo ke mia anatomio estas tiommalfortika. ”

Dum iom da tempo la grupeto plu pensadissilente. Baldaŭ la Stana Lignohakisto levis sian kaponkaj transrigardis la kampojn.

“Kia ulo nun venas? ”li demandis miroplene.

La aliaj sekvis la direkton de lia rigardo kaj vidiske venas io pli eksterordinara ol ili iam antaŭe vidis. Ĝi antaŭeniris rapide kaj senbrue sur la molaherbaroj kaj post kelkaj minutoj ĝi staris antaŭ la aventurantoj kaj rigardadis ilin tiom mire kiom ilimiris pro ĝi.

La Birdotimigilo ĉiam estis trankvila.

“Bonan matenon! ”li diris, ĝentile.

La fremdulo forprenis sian ĉapelon elegante, malalten klinis sin, kaj respondis:

“Bonan matenon al vi ĉiuj. Mi esperas ke vi, kungregiĝinte, ĝuas eksterordinaran bonfarton. Permesu ke mi montru al vi mian karton. ”

Post tiu ĝentilega parolo ĝi etendis malgrandankarton al la Birdotimigilo, kiu akceptis ĝin, plurfojeturnis ĝin, kaj transdonis ĝin al Tipo, skuetante siankapon.

La knabo laŭtlegis:

“S-RO M. P. ŜANCEL-INSEKTO P. E. ”

“Je Dio! ”krietis la Kukurbokapo, rigardante iomintense.

“Eksterordinare! ”diris la Stana Lignohakisto. La okuloj de Tip rondiĝis kaj li miregis, kaj la Seg-Ĉevalo ĝemis kaj forturnis sian kapon.

“Ĉu vi vere estas Ŝancel-Insekto? ”demandis la Birdotimigilo.

“Tute certe, sinjoro! ”respondis la fremdulo, bruske. “Ĉu mia nomo ne troviĝas sur la karto? ”

“Ĝi ja estas tie, ”diris la Birdotimigilo. “Sed bonvolu, kion signifas ‘M. P. ’? ”

“‘M. P. ’ signifas Multe Pligrandigita, ”respondis la Ŝancel-Insekto, fiere.

“Ho, mi komprenas. ”La Birdotimigilo rigardis la fremdulon kritikeme. “Kaj ĉu vi estas vere multepligrandigita? ”

“Sinjoro, ”diris la Ŝancel-Insekto, “klare vi estas inteligenta kaj sagaca persono. Ĉu ne estas evidente al vi ke mi estas plurmiloble pli granda ol ĉiu alia Ŝancel-Insekto kiun vi ĝis nun vidis? Sekve estas plene evidente ke mi estas Multe Pligrandigita, kaj vitute ne povas pravigi dubon pri tio. ”

“Pardonu min, ”respondis la Birdotimigilo. “Miacerbo iomete konfuziĝis kiam oni lastafoje lavis min. Ĉu estus maldece ankaŭ demandi kion signifas la ‘P. E. ’ ĉe la fino de via nomo? ”

“Tiuj literoj indikas mian diplomon, ”respondis la Ŝancel-Insekto, kompateme ridetante. “Mi precizigos. Ili signifas ke mi estas Plene Edukita. ”

“Ho! ”diris la Birdotimigilo, multe pli trankviligita. Tip ankoraŭ ne ĉesis miroplene rigardadi tiun novulon. Li vidis grandan, rondan, insektaspektan korpon sur du maldikaj kruroj ĉe kies fino estis *e l i k a t a j* piedoj — la piedfingroj *e s t i s* iom supren turnitaj. La korpo de la Ŝancel-Insekto estis iom plata, kaj laŭ kion li povis vidi, ĝi estis briletemalhelbruna dorse, dum la antaŭo surhavis helbrunajn kaj blankajn striojn, kiuj kuntuŝiĝis ĉe larandoj. Ĝiaj brakoj estis egale maldikaj kiel la kruroj, kaj sur iom longa kolo sidis ĝia kapo — ne malsimila al homa kapo, krom ke ĝia nazo finiĝis per bukla anteno, “sentilo, ” kaj ĝiaj oreloj ĉe sia supro portis antenojn kiuj ornamis la flankojn de ĝia kapo kvazaŭ du etaj buklaĵoj. Estas agnoskenda ke la

rondaj, nigraj okuloj estis iom ŝvelaspektaj; sed la esprimo sur la vizaĝo de la Ŝancel-Insekto tute ne estis malplaĉa. Rilate al vestoj, la insekto surportis malhelbluanhirundovostan jakon kun flava silka interna tegaĵo kaj floro en la butontruo; veŝton el blanka tiko etendita strikte trans la larĝan korpon; kuloton el flavbrunapluŝo, kun orkoloraj bukoj ĉe la genuoj; kaj, supre de ĝiamalgranda kapo, estis gaje poziciigita alta silka ĉapelo. Starante etendita antaŭ niaj mirantaj amikoj la Ŝancel-Insekto aspektis egale alta kiel la StanaLignohakisto; kaj certe neniu insekto en la tutaLando Oz iam antaŭe estis tiom giganta.

“Mi agnoskas,” diris la Birdotimigilo, “ke viaabrupta alveno surprizis min, kaj sendube ankaŭ miajn akompanantojn. Mi tamen esperas ke tio neĉagrenas vin. Ni verŝajne kutimiĝos al vi dum laforpaso de tempo.”

“Bonvolu nepre ne pardonpeti!” respondis la Ŝancel-Insekto, sincere. “Multe plezurigas minsurprizi homojn; ĉar certe mi ne estas el la samaklaso kiel ordinaraj insektoj kaj mi meritas kaj lascivoleon kaj la admiron de miaj renkontatoj.”

“Tute prave,” akordis lia Moŝto.

“Se vi permesos sidigi min en via aŭgusta grupo,” pludiris la fremdulo, “mi volonte rakontos mianhistorion, por ke vi povu pli bone kompreni miannekutiman — ĉu mi rajtas diri rimarkindan? — aspekton.”

“Diru kion ajn vi volas,” respondis la StanaLignohakisto, bruske.

Do la Ŝancel-Insekto sidis sur la herbaro, antaŭ la grupeto de vagantoj, kaj rakontis al ili ĉi tiel:

ĈAPITRO XIII

Multe Pligrandigita Rakonto

“Mi devas honeste agnoski jam je la komenco demia rakonto ke mi naskiĝis ordinara Ŝancel-Insekto, ”komencis la besto, malkaŝe kaj amikeme. “Ĉar mineniun alian kutimon konis, mi marŝis per miaj brakoj kaj ne nur per miaj kruroj, kaj mi rampadis sub larandoj de ŝtonoj aŭ kaŝadis min inter la radikoj de herboj, celante nenion pli ol trovi kelkaj insektojn malpli grandajn ol mi por manĝi ilin.

“La malvarmaj noktoj rigidigis kaj senmovigis min, ĉar mi ne surportis vestojn, sed ĉiumatene la varmajsunradioj donis al mi novan vivon kaj revigligis min. Aĉa ekzistado estis tio, sed memoru ke tia estas la normala ekzisto de Ŝancel-Insektoj, kaj ankaŭ demultaj aliaj bestetoj loĝantaj sur la tero.

“Sed la Destino decidis doni al mi, kvankam humilami estis, multe pli grandan sorton! Unu tagon mirampis proksime al kampara lernejo, kaj la monotonazuma sono de la studentoj en ĝi ekscitis min, do mia ŭdaci eniri kaj rampi laŭ libera spaco inter du traboj ĝis mi atingis la finon, kie, antaŭ kameno kun ardantaj cindroj, sidis la instruisto ĉe sia tablo.

“Neniu rimarkis min, nur etan Ŝancel-Insekton, kaj kiam mi trovis ke la kameno estas eĉ pli varma kaj komforta ol la sunlumo, mi decidis establi mian estontan hejmon apud ĝi. Do mi trovis ĉarman neston inter dubrikoj kaj kaŝis min en ĝi dum multaj, multaj monatoj. “Profesoro Ĉionsciul estas, sendube, la plej famaklerulo en la Lando Oz, kaj post kelkaj tagoj mikomencis aŭskultadi la lekciojn kaj prelegojn kiujn lifaris por siaj lernantoj. Neniu el ili estis pli atentema ol la humila, ne rimarkita Ŝancel-Insekto, kaj tiel mi akiris sciaron kiu, laŭ mia propra agnosko, estas veremirinda. Tial mi

skribis 'P. E. '—Plene Edukita —surmian kartojn; ĉar plej fierigas min ke la mondo neposedas alian Ŝancel-Insekton kun eĉ dekono da miajpropraj kulturo kaj erudicio. ”

“Vi prave fieras, ”diris la Birdotimigilo. “Edukiĝoestas pri fierinda. Mi mem estas edukita. La cerbarodonita al mi de la Granda Sorĉisto estas, laŭ miajamikoj, nesuperebla. ”

“Tamen, ”interrompis la Stana Lignohakisto, “bonakoro estas, laŭ mia opinio, multe pli dezirinda oledukiĝo aŭ cerbo. ”

“Laŭ mi, ”diris la Seg-Ĉevalo, “bona kruro estaspli dezirinda ol ambaŭ. ”

“Ĉu semoj estas speco de cerbo? ”demandis laKukurbokapo, abrupte.

“Silentu! ”ordonis Tip, severe.

“Jes, kara Paĉjo, ”respondis obeeme Joĉjo. La Ŝancel-Insekto aŭskultis pacience —eĉrespekteme —tiujn komentojn, kaj poste plu rakontis.

“Certe mi loĝis dum tri plenaj jaroj en tiu izolalerneja kameno, ”diris li, “soife trinkante el laĉiam flua fonto de kristala scio kuŝanta antaŭ mi. ”

“Vera poeto, ”komentis la Birdotimigilo, aprobeskuetante sian kapon. “Sed unu tagon, ”pludirisli a Insekto, “mirindacirkonstanco okazis, ŝanĝantemian ekziston mem kajportante min al mia aktualaapogeo de grandeco. LaProfesoro trovis min dum mirampadis trans la kamenon, kaj antaŭ ol mi poviseskapi, li kaptis min per siaj dik-kaj antaŭ-fingroj. “‘Karaj infanoj, ’diris li, ‘mi kaptis Ŝancel-Insekton —tre maloftan, interesan specimenon. Ĉu iuel vi scias kio estas Ŝancel-Insekto? ’

“‘Ne! ‘koruse kriis la studentaro.

“‘Do, ‘diris la Profesoro, ‘mi elprenos mian famanlupeaparaton kaj ĵetos la insekton sur ekranon en multe pligrandigita formo, por ke vi ĉiuj zorge studuĝian nekutiman strukturon kaj ekkonu ĝiajn kutimojn kaj vivmanieron. ’

“Dirinte tion, li prenis el ŝranko vere kuriozanilon, kaj antaŭ ol mi komprenis kio okazas, mi trovismin ĵetita sur ekranon en multe pligrandigitaformo —tute tia kia vi nun vidas min.

“La studentoj ekstaris sur siaj seĝoj kaj puŝis lakapon antaŭen por pli bone vidi min, kaj duknabinetoj saltis sur la breton de malfermita fenestrokie ili povis pli klare vidi. “‘Jen! ‘kriis la Profesoro, laŭtavoĉe, ‘ĉi tiu multepligrandigita Ŝancel-Insekto; unu el la plej kuriozajekzistantaj insektoj! ’

“Ĉar mi estis Plene Edukita, kaj sciis kion devasfari kulturoplena sinjoro, mi tiam ekstaris kaj metis mian manon sur mian bruston, kaj tre ĝentile klinismin. Mia neatendita ago sendube alarmis ilin, ĉarunu el la knabinetoj starantaj sur la fenestrobretoekkriis kaj dorsenfalis el la fenestro, kuntirante sianakompananton dum ŝi falis.

“La Profesoro kriis terurite kaj kuris tra lapordon por trovi ĉu la kompatindulinoj estisdamaĝitaj de la falo. La studentaro sekvis lin kaoze, kaj mi trovis min sola en la lerneĵĉambro, ankoraŭen Multe Pligrandigita formo kaj libera fari kionajn mi volas.

“Tuj mi ekkonsciis ke jen bonega oportuno poreskapi. Mi fieris pri mia grandeco, kaj mi komprenis ke nun mi povos sendanĝere veturi tra la tutamondo, kaj mia superkulturo faros min indakunlaboranto de la plej erudicia persono kiun mirenkontos.

“Do, dum la Profesoro levis la knabinetojn —kiujestis timoplenaj sed ne damaĝitaj —de la tero, kaj lastudentoj amasiĝis ĉirkaŭ ilin, mi trankvile marŝis ella lernejo, ĉirkaŭiris angulon, kaj eskapis nerimarkiteal arbareto proksima. ”

“Mirinde! ”kriis la Kukurbokapo, admirante. “Jes, vere, ”akordis la Ŝancel-Insekto. “Mi ankoraŭgratulas min pro mia eskapo dum mi estis MultePligrandigita; ĉar eĉ mia eksternatura sciigo malmulteutilus al mi se mi restus eta, tute malgrava insekto. ”“Mi antaŭ nun ne sciis, ”diris Tip, rigardante laŜancel-Insekon dubkompreneme, “ke insektojsurportas vestojn. ”

“En la naturo, ne, ”respondis la fremdulo. “Seddum mia vagado mi bonsorte savis morteminacitannaŭafoje vivantan tajloron —vi verŝajne jam scias ketajloroj, same kiel katoj, vivas naŭfoje. Li estis treegedankema, ĉar se li perdus tiun naŭan vivon li tutefiniĝus; do li forte petis doni al mi ĉi tiun laŭmodanvestaron kiun mi nun surhavas. Ĝi bonege taŭgas almi, ĉu ne? ”kaj la Ŝancel-Insekto ekstaris kaj turnissin malrapide, por ke ili povu zorge rigardi lin.

“Nepre bona tajloro, ”diris la Birdotimigilo, iomenvie.

“Nu, certe bonkora tajloro, ”komentis NoĉjoHakisto.

“Sed kien vi celis, kiam vi renkontis nin? ”Tipdemandis la Ŝancel-Insekon.

“Nenien, precize, ”ĝi respondis; “kvankam miintencas baldaŭ viziti la Smeraldan Urbon kaj aranĝiserion de lekcioj al speciale elektitaj aŭskultantoj prila ‘Avantaĝoj de Multpligrandiĝo’. ”

“Ni iras cele la Smeraldan Urbon nun, ”diris laStana Lignohakisto; “do, se vi deziras, ni volonteakceptos vin kiel

nian akompananton. ”

La Ŝancel-Insekto riverencis tre gracie.

“Multe plezurigos min, ”diris li, “akcepti vianafablan inviton; ĉar nenie en la Lando Oz mi povusrenkonti alian grupon egale amikeman. ”

“Jes, prave, ”agnoskis la Kukurbokapo. “Ni estastiom amikemaj kiom muŝoj kaj mielo. ”

“Sed —pardonu min se mi ŝajnas demandema —ĉu vi ne ĉiuj estas iom —ahem! — iom nekutimaj? ” demandis la Ŝancel-Insekto, rigardante de unu al alia kun malkaŝa scivolemo.

“Ne pli ol vi, ”respondis la Birdotimigilo. “Ĉio en la vivo estas nekutima ĝis kiam oni kutimiĝas al ĝi. ”

“Kia nekutima filozo fio! ”krietis la Ŝancel-Insekto, admire.

“Jes, mia cerbo bone funkcias hodiaŭ, ”agnoskis la Birdotimigilo, fiere.

“Nu, se vi sufiĉe ripozis kaj refreŝiĝis, ni fleksuniajn genuojn paŝe al la Smeralda Urbo, ”proponis lapligrandigito.

“Ne eble, ”diris Tip. “La Seg-Ĉevalo havas rompitan kruron, do li ne povas fleksi genuon. Kaj ne troviĝas ligno el kiu fari novan kruron. Kaj ni nepovas lasi la ĉevalon ĉi tie ĉar la artikoj de la Kukurbokapo estas tro rigidaj kaj li devas rajdi. ”

“Kia misfortuno! ”kriis la Ŝancel-Insekto. Li trezorge rigardis la grupon kaj diris:

“Se la Kukurbokapo rajdos, kial ne uzu kruronlian por fari kruron por la ĉevalo kiu portos lin? Laŭaspekte, ambaŭ estas el ligno. ”

“Nu, jen vera lerteco! ”diris la Birdotimigilo, aprobe. “Estas malfacile kompreni kial mia cerbo neelpensis tion antaŭ longe! Ek, kara Noĉjo, kaj fiksula kruron de la Kukurbokapo al la Seg-Ĉevalo. ”

Al Joĉjo ne multe plaĉis tiu propono; sed li akceptiske lian kruron detranĉu la Stana Lignohakisto kaj keĝi estu ĉizita por utiligo kiel la maldekstra kruro de la Seg-Ĉevalo. Ankaŭ al la Seg-Ĉevalo ne tre plaĉis la operacio; li grumblis multe pri la “buĉado”, tiel linomis ĝin, kaj poste li deklaris ke la nova kruro estashontaĵo por respektinda Seg-Ĉevalo.

“Bonvolu pli zorge paroli, ”diris la Kukurbokapo, akre.
“Bonvolu memori ke mian kruron vi kondamnas. ”

“Mi ne povas forgesi, ”kolere respondis la Seg-Ĉevalo, “ĉar ĝi estas egale misfarita kiel ĉiu alia partovia. ”

“Misfarita! mi, misfarita! ”kriis Joĉjo kolerege. “Vine rajtas nomi min misfarita! ”

“Vi estas egale absurde konstruita kiel saltpupeto, ”rikanis la ĉevalo, rulante siajn tuberajn okulojn malice. “Eĉ via kapo ne estas fiksita, kaj neniam oniscias ĉu vi rigardas antaŭen aŭ retren! ”

“Amikoj, mi petegas, ne kverelu! ”pledis la Stana Lignohakisto, maltrankvile. “Efektive, al neniuj el ni mankas kritikindaĵo; do ni toleru la mankojn unu dela alia. ”

“Bonega propono, ”diris la Ŝancel-Insekto, aprobe.

“Certe vi havas tre bonan koron, mia metala amiko. ”

“Jes ja, ”respondis Noĉjo, tre plaĉita. “Mia koro estas vere mia plej bona parto. Sed ni komencu nian veturon. ”

Ili sidigis la Kukurbokapon sur la Seg-Ĉevalon, kajligis lin al la ĉevalo per ŝnuro, tiel ke li ne povosforfali.

Poste, kondukate de la Seg-Ĉevalo, ili ĉiujkomencis marŝi al la Smeralda Urbo.

ĈAPITRO XIV

Maljuna Mombi Sorĉas

Ili baldaŭ trovis ke la Seg-Ĉevalo lamas, ĉar lianova kruro estis iom tro longa. Do ili devis halti dumla Stana Lignohakisto mallongigis ĝin per sia hakilo, kaj post tio la ligna rajdbesto marŝis pli komforte. Sed la Seg-Ĉevalo eĉ nun ne estis tute kontenta.

“Domaĝe ke rompiĝis mia alia kruro! ”ĝi grumblis. “Neniel, ”arogante komentis la Ŝancel-Insekto, kiumarŝadis apude, “opiniu la akcidenton tre oportuna. Via kruro estis kia via historio: nek leg-enda nek legenda. ”

“Bonvolu, ”diris Tip, iom kolereta, ĉar li amis kaj la Seg-Ĉevalon kaj sian serviston Joĉjon; “permesumin diri ke via ŝerco estas vere aĉa, kaj egale maloriginala. ”

“Tamen, ŝerco, ”deklaris la Ŝancel-Insekto, firme, “kaj ŝerco derivita el vortludo estas, laŭ edukitoj, eminente deca. ”

“Kion tio signifas? ”demandis la Kukurbokapo, stultamaniere.

“Ĝi signifas, ”klarigis la Ŝancel-Insekto, “ke nialingvo posedas multajn vortojn dusignifajn; kaj ke fariŝercon kiu ebligas ambaŭ signifojn de certa vorto, pruvas ke la ŝercanto estas altkultura kaj nobla, kaj krome ke li plene regas la lingvon. ”

“Mi ne kredas tion, ”diris Tip, malkaŝe; “ĉiu povas vortludi. ”

“Neniel, ”respondis la Ŝancel-Insekto, rigide. “Necesas tre alta edukado. Ĉi vi estas edukita, junasinjoro? ”

“Ne multe, ”agnoskis Tip.

“Sekve ne indas ke vi taksu. Mi mem estas Plene Edukita, kaj mi diras ke vortludoj indikas genion. Ekzemple, se ĉi tiu besto estus ne nur besto sed ankaŭ maristo, li estus kaj ĉevalo kaj ĉe-velo. ”

Aŭdinte tion la Birdotimigilo ĝemegis kaj la Stana Lignohakisto ekhaltis kaj riproĉrigardis la Ŝancel-Insekton. Samtempe la Seg-Ĉevalo laŭte ronkis malestime; kaj eĉ la Kukurbokapo etendis manon porkaŝi la rideton kiun, ĉar ĝi estis ĉizita parto de liavizaĝo, li ne povis ŝanĝi en rikanon.

Sed la Ŝancel-Insekto fiere marŝadis kvazaŭ ĝenie parolinte, kaj la Birdotimigilo kontraŭvole devis diri:

“Mi aŭdis, mia kara amiko, ke eblas tro eduki ĝi; kaj kvankam mi multe respektas cerbojn, negrave kiaj kajkiel klasi fikitaj, mi komencas suspekti ke la via estasiom implikita. Ĉiuokaze, mi petas vin kaŝi vian superedukiĝon dum vi restas kun ni. ”

“Ni ne estas tro postulemaj, ”diris la Stana Lignohakisto; “kaj ni estas ege bonkoraj. Sed se via supera kulturo denove likos —”Li ne finis la frazon, sed li turnadis sian brilantan hakilon tiom senzorgeke la Ŝancel-Insekto ektimis kaj forpaŝis al malplidangero distanco.

La aliaj plu marŝadis silente, kaj la Plene Edukita, post meditado, diris humilvoĉe:

“Mi strebos bridi min. ”

“Nenion pli ni rajtas peti, ”respondis la Birdotimigilo agrable; kaj ĉar bonhumoro nun reinjektis la grupon, ili plu marŝadis.

Kiam ili denove haltis por ke Tip ripozu —ĉar laknabo estis la sola kiu, ŝajne, laciĝis —la StanaLignohakisto rimarkis plurajn malgrandajn, rondajntruojn en la herbokovrita kampo.

“Nepre ni estas ĉe vilaĝo de la Kampomusoj, ”liris al la Birdotimigilo. “Ĉu eble mia malnovaamikino, la Reĝino de la Musoj, estas proksima? ”“Se jes, ŝi povos multe helpi nin, ”respondis laBirdotimigilo, kiun tra fis subita plano. “Provu vokiŝin, kara Noĉjo. ”

Do la Stana Lignohakisto sonigis orelŝiran notonper arĝenta faj filo kiu pendis de ŝnuro ĉirkaŭ lia kolo, kaj baldaŭ eta griza muso saltis el apuda truo kajvenis sentime al ili. Ĉar la Stana Lignohakisto iamsavis ŝian vivon, kaj la Reĝino de la Kampomusojsciis ke li estas fidinda.

“Saluton, via Moŝtino, ”diris Noĉjo, ĝentileparolante al la muso; “mi esperas ke vi bonefartas. ”

“Dankon, mi fartas tre bone, ”respondis la Reĝino, modeste, dum ŝi sidiĝis kaj eblis vidi la etan orankronon sur ŝia kapo. “Ĉu mi povas iel helpi miajmalnovajn amikojn? ”

“Jes ja, ”respondis la Birdotimigilo, fervore. “Mipetas, bonvolu permesi ke mi kunportu dekduon daviaj regatoj al la Smeralda Urbo. ”

“Ĉu ili iumaniere suferos? ”demandis la Reĝino, dubeme.

“Mi kredas ke ne, ”respondis la Birdotimigilo. “Miportos ilin kaŝe en la pajlo kiu plenigas mian korpon, kaj kiam mi signalos, per malbutonumado de miajako, ili nur bezonos elkuri kaj rapidi hejmen kiomeble plej rapide. Farante tion ili helpos min regajnimian tronon, kiun la Revolucia Armeo forprenis demi. ”

“Se estos tiel, ”diris la Reĝino, “mi ne rifuzos vianpeton. Kiam vi estos preta, mi alvokos dekdu el miajplej inteligentaj regatoj. ”

“Mi estas preta jam nun, ”respondis la Birdo-timigilo. Li sternis sin sur la teron kaj malbutonumissian jakon, malkovrante la pajlan amason kiu plenigislin.

La Reĝino akre pepis, kaj post momenteto dek dubelaj kampomusoj kuris el siaj truoj kaj staris antaŭsia regantino, atendante ŝiajn ordonojn.

Kion la Reĝino diris al ili, neniuj el niaj veturantoj povis kompreni, ĉar ŝi parolis per la musa lingvo; sed la kampomusoj obeis senhezite, kurante, unupost la alia, al la Birdotimigilo kaj kaŝante sin enla pajlo de lia brusto.

Kiam ĉiuj dek du musoj jam kaŝis sin tiel, laBirdotimigilo sekurige butonumis sian jakon kajposte levis sin kaj dankis la Reĝinon pro ŝiakomplezo.

“Ion pli vi povos fari por helpi nin, ”proponis laStana Lignohakisto; “nome, kuri antaŭen kaj indikial ni la vojon al la Smeralda Urbo. Ĉar iu malamikopenas malebligi ke ni atingu ĝin. ”

“Volonte mi faros tion, ”respondis la Reĝino. “Ĉuvi estas pretaj? ”

La Stana Lignohakisto rigardis al Tip.

“Mi ne plu lacas, ”diris la knabo. “Ni komencu. ”

Do ili rekomencis sian veturon. La malgrandagriza Reĝino de la Kampomusoj kuradis rapideantaŭen, paŭzante ĝis la veturantoj proksimiĝis, kajposte ŝi denove forrapidadis.

Sen tiu ĉiam ĝusta gvido la Birdotimigilo kaj liaj kamaradoj eble tute ne atingus la Smeraldan Urbon, ĉar multaj estis la obstakloj amasigitaj de la artoj demaljuna Mombi. Sed ne eĉ unu el la obstakloj vere ekzistis —ili ĉiuj estis lerte koncipitaj trompoj. Ĉarkiam ili venis al la bordo de furioze plaŭdanta riverokiu ŝajne baris ilin, la Reĝineto nur senhalte plukuris, trairante la ŝajnan akvo fluegon sendanĝere; kaj niajveturantoj sekvis ŝin sen renkonti eĉ unu akvoguton. Denove, alta granita muro turis alte super iliaj kapoj por malebligi ilian antaŭeniron. Sed la griza Kampomuso marŝis rekte tra ĝin, kaj la aliaj agissame, la muro degelis kaj fariĝis nur nebuleto dumili trairis.

Poste, kiam ili haltis dum momento por ke Tipripozuzo, ili vidis kvardek vojojn komenciĝi ĉe iliaj piedoj, irantajn en kvardek direktoj; kaj baldaŭ tiuj kvardek vojoj ekkirliĝis kvazaŭ grandega rado, unue unu direkte, poste alidirekte, tute konfuzante ilian vidpovon.

Sed la Reĝino vokis ke ili sekvu ŝin kaj kuris rekte antaŭen; kaj kiam ili pluiris kelkajn paŝojn lakirliĝantaj vojoj malaperis kaj ne plu vidiĝis. La lasta trompo de Mombi estis la plej timiga. Ŝisendis amason da krakantaj flamoj trans la kampon por konsumi ilin; kaj unuafoje la Birdotimigilo ektimis kaj turnis sin por forkuregi.

“Se tiu fajro atingos min mi tuj forbruliĝos!” dirisli, tremante ĝis lia pajlo klakis. “Neniam mi vidis ionpli danĝeran.”

“Ankaŭ mi foriras!” kriis la Seg-Ĉevalo, turnantesin kaj dancante pro agitiĝo; “ĉar mia ligno estas tiomseka ke ĝi brulus kvazaŭ fajrigilo.”

“Ĉu fajro estas danĝera por kukurboj?” demandis Joĉjo, timoplene.

“Vi bakiĝos kvazaŭ torto —kaj ankaŭ mi! ” respondis la Ŝancel-Insekto, mallevante sin al ĉiujkvar membroj por povi kuri pli rapide.

Sed la Stana Lignohakisto, kiu ne timis fajron, evitigis kaosan forkuron per kelkaj sencoplenaj vortoj. “Rigardu la Kampomuson! ”li kriis. “La fajro tutene bruligas ŝin. Efektive, ne ekzistas fajro, ĝi estas nur trompo. ”

Efektive, rigardante la malgrandan Reĝinon marŝitrankvile tra la alvenantaj flamoj ĉiu en la gruporekuraĝiĝis, kaj ili sekvis ŝin sen eĉ bruleto.

“Certe ĉi tiu estas plej eksterordinara aventuro, ”diris la Ŝancel-Insekto, kiu miregis; “ĉar ĝi renversasĉiujn Naturajn Leĝojn kiujn instruis ProfesoroĈionsciul en la lernejo. ”

“Kompreneble, ”diris la Birdotimigilo, saĝe. “Ĉiamagio estas kontraŭnatura, kaj tial ĝi estas timendakaj evitenda. Sed mi vidas antaŭ ni la pordojn de laSmeralda Urbo, do mi supozas ke ni nun superisĉiun magian obstaklon kiu ŝajne kontraŭis nin. ”

Efektive, la muroj de la Urbo estis facile videblaj, kaj la Reĝino de la Kampomusoj, kiu gvidis ilinfidele, proksimiĝis al ili por adiaŭi ilin.

“Mi multe dankas vian Moŝtinon pro via afablakomplezo, ”diris la Stana Lignohakisto, klinante sinantaŭ la bela besteto.

“Ĉiam estas plezuro helpi miajn amikojn, ”respondis la Reĝino, kaj kvazaŭtuje ŝi jam malaperisrekurante hejmen.

ĈAPITRO XV

Kaptitaj de la Reĝino

Proksimiĝinte al la pordoj de la Smeralda Urbo laveturantoj trovis ĝin gardata de du knabinoj de la Revolucia Armeo, kiuj obstaklis ilian eniron, tirintesiajn trikilojn el sia hararo kaj minacante piki launuan proksimiĝanton.

Sed la Stana Lignohakisto ne timis.

“Plej malbone, ili sukcesos grati mian belan nikelankovraĵon, ”li diris. “Sed ne estos ‘plej malbone’, ĉar mikredas ke mi povos fortimigi tiujn absurdajnsoldatinojn tre facile. Zorge sekvu min, ĉiu el vi! ”

Post tio, svingante sian grandan hakilon dekstrenkaj maldekstren antaŭ si, li iris al la pordo, kaj laaliaj sekvis lin senhezite.

La knabinoj, kiuj tute ne anticipis reziston, timegispro la svingado de la brila hakilo kaj forkuris krianteen la urbon; kaj niaj veturantoj trapasis la pordojnsendanĝere kaj marŝis laŭ la verda marmora pavimode la larĝa strato direkte al la reĝa palaco.

“Ni baldaŭ remetos vian Moŝton sur la tronon, ”diris la Stana Lignohakisto, ridante pro sia facilakonkero je la gardistinoj.

“Dankon, amiko Noĉjo, ”respondis la Birdotimigilo, dankeme. “Nenio povas rezisti vian amantankoron kaj vian akran hakilon. ”

Dum ili preteriris la vicojn de domoj ili vidis trala malfermitaj pordoj ke viroj balaadas kaj senpolvigaskaj purigas telerojn, dum la virinoj sidas en grupoj klaĉante kaj ridante.

“Kio okazis? ”la Birdotimigilo demandis al malfeliĉaspektanta viro kun granda barbo, kiu portasantaŭveston kaj puŝas infanĉareton laŭ la trotuaro.

“Nu, okazis revolucio, via Moŝto —kion vi certenur tro bone scias, ”respondis la viro; “kaj post viaforiro, la virinoj estras laŭ sia volo. Mi ĝojas ĉar videcidis reveni kaj reestigi ordon, ĉar mastrumadi en la hejmo kaj prizorgi infanojn eltrivas ĉiun viron en la Smeralda Urbo. ”

“Hmm! ”diris la Birdotimigilo, penseme. “Se estastiom malfacile, kiel la virinoj tiel facile sukcesis priĝi? ”“Mi tute ne scias, ”respondis la viro, profundeĝemante. “Eble la virinoj estas faritaj el fero. ”Dum ili laŭiradis la straton, neniu penis obstakliilin. Pluraj virinoj ĉesis klaĉadi su fiĉe longe por scivoleme rigardi niajn amikojn, sed tuj ili forturnissin ridante aŭ rikanante kaj rekomencis babiladi. Kaj kiam ili renkontis plurajn knabinojn el la Revolucia Armeo, tiuj soldatinoj, anstataŭ ektimi aŭ surpriziĝi, nur flanken paŝis kaj senproteste permesisilin pluiri.

Tiu ago maltrankviligis la Birdotimigilon.

“Mi timas ke ni eniras kaptilon, ”diris li.

“Absurde! ”respondis Noĉjo Hakisto, fidoplene;
“Iamalsaĝulinoj jam estas konkeritaj! ”

Sed la Birdotimigilo skuis sian kapon dubomaniere, kaj Tip diris:

“Estas multe tro facile. Tute certe atendas nindanĝero. ”

“Mi atentis, ”respondis lia Moŝto.

Sen obstaklo ili atingis la reĝan palacon kaj suprenpaŝis la marmorajn ŝtupojn, kiuj iam estis dikekovritaj per smeraldoj

sed nun estis plenaj de truetoj kie la juveloj senkomplete estis eltiritaj de la Revolucia Armeo. Kaj eĉ ne unu ribelantino baris lavadojn.

Tra la arkaj koridoroj kaj en la belegan tronĉambron marŝis la Stana Lignohakisto kaj liaj sekvantoj, kaj tie, kiam la verdaj silkaj kurtenoj estis malantaŭ ili, ili vidis kuriozaĵon.

Sidanta sur la brilanta trono estis Generalo Zingibra, kun la preskaŭ-plej-bona krono de la Birdotimigilo sur ŝia kapo, kaj la reĝa sceptro estis en ŝia dekstra mano. Skatolo da karamelaj bombonoj, el kiuj ŝi manĝadis, kuŝis sur ŝiaj genuoj, kaj la knabino ŝajnis tute komforta en la reĝa medio.

La Birdotimigilo antaŭenpaŝis kaj frontis ŝin, dum la Stana Lignohakisto apogis sin sur sia hakilo kaj la aliaj staris duoncirke malantaŭ lia Moŝto.

“Ĉu vi aŭdacas sidi sur mia trono?” demandis la Birdotimigilo, severe okulumante la entrudiĝintan knabinon. “Ĉu vi ne scias ke vi kulpe perfidis, kaj keleĝo ordonas punon pro perfido?”

“La trono apartenas al kiu ajn sukcesis preni ĝin,” respondis Zingibra, dum ŝi malrapide manĝis plian bombonon. “Vi vidas ke mi prenis ĝin; do ĝuste nun mi estas Reĝino, kaj kiu min kontraŭas estas perfidulo kaj estas punenda laŭ la leĝo menciita de vi.”

Tiu vidpunkto pri la afero konfuzis la Birdotimigilon.

“Ĉu estas tiel, amiko Noĉjo?” li demandis, turnintesis al la Stana Lignohakisto.

“Nu, kiam temas pri la Juro, mi nenion povas diri,” respondis la Stana Moŝto; “ĉar oni neniam intencis kela leĝo estu

kompreneblaj, kaj estas stulte provi. ”“Do kion ni faru?
”demandis la Birdotimigilo, ĉagrenite.

“Kial ne edziĝi kun la Reĝino? Kaj tiam kaj ŝi kaj vi povos regi, ”proponis la Ŝancel-Insekto.

Zingibra fikse rigardis la insekton kolerante.

“Kial ne resendi ŝin al ŝia patrino, kie ŝi devas esti?
”demandis Joĉjo Kukurbokapo.

Zingibra sulkis la frunton.

“Kial ne enfermi ŝin en ŝrankon ĝis ŝi bonekondutos kaj promesos daŭre bonkonduti? ”demandis Tip. La lipo de Zingibra kurbiĝis malestime.

“Aŭ bone skui ŝin! ”diris la Seg-Ĉevalo.

“Ne, ”diris la Stana Lignohakisto, “ni milde kaj ameme pritraktu la kompatindan knabinon. Ni donual ŝi tiom da juveloj kiom ŝi povos porti, kaj forsendu ŝin feliĉa kaj kontenta. ”

Kiam li diris tion, Reĝino Zingibra ridis laŭte, kaj la postan minuton ŝi trifoje kunfrapis siajn manojn, kvazaŭ signale.

“Vi estas tre absurdaj uloj, ”diris ŝi; “sed enuigas min via sensencaĵo kaj mi ne plu akceptas toleri vin. ”Dum la monarko kaj liaj amikoj aŭskultis mirigatetiun impertinentan parolon, konsternaĵo okazis. Lahakilo de la Stana Lignohakisto estis kaptita el liaj manoj de iu persono malantaŭ li, kaj li trovis sinsenarmita kaj senhelpa. Samtempe ridego sonis en la oreloj de la fidela grupo, kaj kiam ili turnis sin portrovi el kie venis la sono, ili trovis sin ĉirkaŭitaj de la Revolucia Armeo. La knabinoj portis en ĉiu manobrilan trikilon. La tuta tronĉambro ŝajnis plena de

laribelantinoj, kaj la Birdotimigilo kaj liaj kamaradoj komprenis ke ili nun estas kaptitaj.

“Nun vi komprenas ke estas malsaĝe, oponi laplanon de virino, ”diris Zingibra, gaje; “kaj ĉi tiuevento nur pruvas ke mi pli taŭgas por regi la Smeraldan Urbon ol Birdotimigilo. Mi havas nenian malbonvolon kontraŭ vi, mi certigas al vi; sed por ke vi ne ĝenu min estontece, mi ordonos ke vi ĉiuj detruigu. Escepte de la knabo, kiu apartenas al maljuna Mombi kaj estas redonenda al ŝi. La aliaj ne estas homoj, do ne estos fie detruita. La Seg-Ĉevalon kaj la korpon de la Kukurbokapo midishakigos por fajrobruligado; kaj la kukurbo mem estos utila en tortoj. La Birdotimigilo estos bona por komenci festojn, kaj ni povos distraĉi la Stanan Lignohakiston kaj doni la pecetojn al la kapoj por manĝo. Kaj tiun gigantan Ŝancel-Insekton —” “Multe Pligrandigitan, mi petas, ”interrompis la insekto.

“Mi opinias ke mi petos la kuiristinojn prepari verd-kelonian supon el vi, ”pludiris la Reĝino, mediteme. La Ŝancel-Insekto tremetis.

“Aŭ, se tio ne sukcesus, ni povus uzi vin por Hungara gulaĝo, boligita kaj forte spicita, ”ŝi pludiris, kruele.

Tiu programo de ekstermado estis tiom terura kela kaptitoj regardis unu la alian panikotime. Nur la Birdotimigilo ne cedis al malespero. Li staradis kvieteantaŭ la Reĝino kaj lia frunto sulkiĝis pro profundapensado dum li strebis elpensi eskapmanieron. Dum li faris tion li sentis moviĝeton en la pajlo en la brusto. Tuj lia mieno transiris de malĝojo al ĝojo, kaj levinte manon li rapide malbutonumis la antaŭon de ŝi jako.

Tiun agon ja rimarkis la amaso da knabinoj ĉirkaŭli, sed neniu el ili suspektis la signifon de lia ago ĝis etagriza muso

saltis el lia brusto al la planko kaj forkurisinter la piedoj de la Revolucia Armeo. Alia muso rapidesekvis; kaj poste alia kaj alia, rapide kaj sinsekve. Kajsubite la Armeo aŭdigis terurkion kiu facile plenigusla plej kuraĝan koron per konsterniĝo. La forkuro kiusekvis fariĝis amasa, kaj la amasa forkuro fariĝis paniko. Ĉar dum la alarmitaj musoj diskuradis ĉirkaŭ laĉambro estis nur su fiĉa tempo por ke la Birdotimigilorimarku kirlon de juoj kaj briletadon de piedoj dumla knabinoj malaperis el la palaco —puŝante kajkunfrapiĝante pro sia panikaj klopodoj eskapi.

La Reĝino, je la unua alarmo, ekstaris sur la kusenonde la trono kaj komencis danci frenezete sur la pintojde siaj pied fingroj. Post tio muso suprenkuris lakusenojn, kaj per terurita salto kompatinda Zingibraflugis tute super la kapon de la Birdotimigilo kajeskapis tra arka pordo —ŝi tute ne paŭzis dum siasovaĝa forkuro ĝis ŝi atingis la baril-pordojn de la urbo. Do, dum malpli longa tempo ol mi bezonas porpriskribi la agon, la tronĉambro malpleniĝis kaj restisnur la Birdotimigilo kaj liaj amikoj, kaj la Ŝancel-Insekto profunde ĝemis pro rekuraĝiĝo dum li diris:

“Dank’al la dioj, ni saviĝis! ”

“Provizore, jes, ”respondis la Stana Lignohakisto.

“Sed la malamikinoj revenos baldaŭ, mi certas. ”

“Ni baru ĉiun enirejon de la palaco! ”diris laBirdotimigilo.

“Tiel ni akiros su fiĉan tempo porelpensi kion fari. ”

Do ĉiuj, kun escepto de Joĉjo Kukurbokapo, kiuankoraŭ estis ligita al la Seg-Ĉevalo, kuris al la diversaj enirejoj de la reĝa palaco kaj fermis la pezajnpordojn, riglis kaj ŝlosis ilin firme. Poste, sciante kela Revolucia Armeo bezonos plurajn tagojn por rompila barilojn, la aventurantoj kuniĝis denove en latronĉambro por plani pri la milito.

ĈAPITRO XVI

La Birdotimigilo Flankeniras por Pensi

“Ŝajnas al mi, ”komencis la Birdotimigilo, kiam ĉiujrekunestis en la tronĉambro, “ke la knabino Zingibraplene pravas kiam ŝi pretendas esti Reĝino. Kaj se ŝi pravas, mi malpravas, kaj ni tute ne rajtas okupi ŝian palacon. ”

“Sed vi estis la Reĝo antaŭ ol ŝi venis, ”diris laŜancel-Insekto, arogante marŝadante tien kaj reen kunla manoj en la poŝoj; “do ŝajnas al mi ke ŝi estas laentrudiĝinto, ne vi. ”

“Precipe ĉar ni ĵus venkis ŝin kaj forkurigis ŝin, ”pludiris la Kukurbokapo, dum li levis siajn manojn por turni sian vizaĝon por ke ĝi rigardu laBirdotimigilon.

“Ĉu ni vere venkis ŝin? ”demandis la Birdo-timigilo, kviete. “Rigardu tra la fenestro, kaj diru al mi kion vi vidas. ”Tip kuris al la fenestro kaj elrigardis.

“La palacon ĉirkaŭas duobla vico de soldatinoj, ”lianoncis.

“Mi supozis tion, ”respondis la Birdotimigilo. “Niestas egale iliaj kaptitoj kiel antaŭ ol la musojfortimigis ilin el la palaco. ”

“Mia amiko pravas, ”diris Noĉjo Hakisto, kiupoluradis sian bruston per iom da ŝamoledo.

“Zingibra restas la Reĝino, kaj ni estas ŝiaj kaptitoj. ”

“Sed mi esperas ke ŝi ne povos atingi nin, ”kriisla Kukurbokapo, tremante pro timo. “Ŝi minacis faritortojn el mi, vi scias. ”

“Ne maltrankviliĝu, ”diris la Stana Lignohakisto.

“Ja ne multe gravas. Se vi restos fermita en ĉi tiunĉambron, vi putros. Bona torto estas multe pliadmira ol putra intelekto. ”

“Ja vere, ”akordis la Birdotimigilo.

“Ve! ”ĝemis Joĉjo; “kia aĉa sorto estas la mia! Kial, kara Paĉjo, vi ne faris min el stano —aŭ eĉ el pajlo —por ke mi konserviĝu sen fine? ”

“Fu! ”respondis Tip, indigne. “Ĝoju ke mi eĉ farisvin. ”Li pludiris, penseme, “ĉio finiĝos, iam. ”

“Sed mi petas memori, ”interrompis la Ŝancel-Insekto, kies elstaraj, rondaj okuloj malĝoje mienis, “ke tiu terura Reĝino Zingibra proponis fari gulaĝon el mi —Mi! la sola Multe Pligrandigita kaj PleneEdukita Ŝancel-Insekto en la tuta grandega mondo! ”

“Mi opinias tion bonega plano, ”komentis la Birdotimigilo, aprobe.

“Ĉu vi ne supozas ke li pli bonus en supo? ”demandis la Stana Lignohakisto, turninte sin al sia amiko.

“Nu, eble, ”agnoskis la Birdotimigilo.

La Ŝancel-Insekto ĝemis.

“Mi povas vidi per mia menso, ”diris li, malgaje, “la kapojn manĝi pecetojn de mia kara kamarado, la Stana Lignohakisto, dum mia supo kuiriĝas superfestofajro konsistanta el flamigo de la Seg-Ĉevalo kaj la korpo de Joĉjo Kukurbokapo, kaj Reĝino Zingibrarigardas mian boliĝon dum ŝi pligrandigas la flamojn per mia amiko la Birdotimigilo! ”

Tiu senesperiga bildo malgajigis la tutan grupon kaj faris ilin malkvietaj kaj maltrankvilaj.

“Tio certe okazos nur post longe, ”diris la Stana Lignohakisto, klopodante paroli gaje; “ĉar ni povos restigi Zingibran ekster la palaco ĝis ŝi sukcese strarompi la pordojn. ”

“Kaj intertempe mi verŝajne mortos pro malsato, kaj ankaŭ la Ŝancel-Insekto, ”anoncis Tip.

“Nu, mi, ”diris la Ŝancel-Insekto, “mi kredas kemi povus manĝigi min longatempe per Joĉjo Kukurbokapo. Mi preferas ne manĝi kukurbojn; sed mi kredas ke ili estas iom nutrikapablaj, kaj la kapode Joĉjo estas granda kaj dika. ”

“Senkorulo! ”kriis la Stana Lignohakisto, multe ŝokite. “Ĉu ni estas kanibaloj? Aŭ ĉu ni estas fidelaj amikoj?

“Mi tute klare komprenas ke ni devas ne restifermi en ĉi tiun palacon, ”diris la Birdotimigilo, decideme. “Do ni ĉesu ĉi tiun malĝojan konversacion kaj strebu trovi rimedon por eskapi. ”

Aŭdinte tiun proponon, ili ĉiuj fervore grupiĝis ĉirkaŭ la tronon en kiu sidadis la Birdotimigilo, kaj dum Tip sidiĝis sur seĝon falis el lia poŝo piproskatolo, kiu ruliĝis sur la planko.

“Kio estas tio? ”demandis Noĉjo Hakisto, prenante la skatolon.

“Atentu! ”kriis la knabo. “Jen mia Vivopulvoro. Ne perdu iom, ĉar preskaŭ neniom restas. ”

“Kaj kio estas la Vivopulvoro? ”demandis la Birdotimigilo, dum Tip remetis la skatolon en sian poŝon zorgeme.

“la magiaĵo kiun Mombaĉo akiris de fisorĉisto, ”klarigis la knabo. “Ŝi vivigis Joĉjon per ĝi, kaj postemi uzis ĝin por vivi la Seg-Ĉevalon. Mi supozas keĝi vivigas ĉion sur kion oni ŝutas ĝin; sed plu restas nur eble unu dozo. ”

“Do ĝi estas vere multevalora, ”diris la StanaLignohakisto.

“Jes, ”akordis la Birdotimigilo. “Ĝi eble estos nia plejbona eskapilo el niaj problemoj. Mi intencas pensi dum kelkaj minutoj; bonvolu, amiko Tip, elpreni vian tranĉilon kaj fortondiĉi pezan kronon demia frunto. ”

Tip rapide tranĉis la fadenojn kiuj ligis la kronon al la kapode la Birdotimigilo, kaj la eksmonarkode la Smeralda Urboforprenis ĝin kunkontenta ĝemo kaj pendigis ĝin surhoko apud la trono.

“La lasta spuro de mia reĝeco, ”diris li; “kaj min plezurigas forigi ĝin. La eksreĝo de ĉi tiu Urbo, nomita Pastoria, perdis la kronon al la Mirinda Sorĉisto, kiu transdonis ĝin almi. Nun la knabino Zingibra pretendas ĝin, kaj misincere esperas ke ŝi ne ricevos kapdoloron pro ĝi. ”“Afabla penso, kiun mi multe admiras, ”diris la Stana Lignohakisto, aprobe kapjesante.

“Kaj nun mi faros rapidan pensadon, ”pludiris la Birdotimigilo, klinante sin malantaŭen sur la trono. La aliaj restis laŭeble plej silentaj, por ne ĝeni lin; ĉar ĉiuj forte fidis la eksterordinaran cerbon de la Birdotimigilo.

Kaj, post atendo kiu ŝajnis vere tre, tre longa al la malkvietaj rigardantoj, la pensisto sidiĝis, ekrigardissiajn amikojn per sia plej kapricema esprimo, kaj diris:

“Mia cerbo bonege funkcias hodiaŭ. Mi tre fieras pri ĝi. Nun, aŭskultu! Se ni provos eskapi tra la pordoj de la palaco ni

certe kaptiĝos. Kaj, ĉar ni nepovas eskapi sur la tero, nur unu alternativo ekzistas. Ni devos eskapi tra la aero! ”

Li paŭzis por rimarki la e fikon de tiu vortoj; sed liaj aŭskultantoj ŝajnis perpleksaj kaj nekonvinkitaj. “La Mirinda Sorĉisto eskapis per balono, ”li pludiris. “Ni ne povas fari balonon, kompreneble; sedio ajn kapabla flugi tra la aero povos facile porti nin. Do mi proponas ke mia amiko la Stana Lignohakisto, kiu estas lerta mekanikisto, konstruu ian maŝinonkun bonaj fortaj flugiloj, por porti nin; kaj nia amikoTip povos tiam viviĝi la Aĵon per sia magia pulvoro. ”

“Brave! ”kriis Noĉjo Hakisto.

“Belega cerbo! ”murmuris Joĉjo.

“Verte tre lerta! ”dirisla Edukita Ŝancel-Insekto.

“Mi kredas ke t ioeblos, ”deklaris Tip; “se, efektive, la Stana Ligno-hakisto kapablos fari laAĵon. ”

“Mi volonte provos, ”diris Noĉjo, gaje; “kaj, e f e k t i v e, mi maloftemalsukcesas kiam miprovas fari ion. Sed necesoskonstrui la Aĵon sur lategmento de la palaco, porke ĝi povu leviĝi komforteen la aeron. ”

“Certe, ”diris la Birdotimigilo. “Do ni traserĉu la palacon, ”pludiris la StanaLignohakisto, “kaj portu ĉian troveblan materialon alla tegmento, kie mi komencos mian laboron. ”

“Unue, tamen, ”diris la Kukurbokapo, “bonvoluliberigi min de ĉi tiu ĉevalo, kaj fari por mi novankruron per kiu mi povos marŝi. Ĉar estante kia minun estas, mi utilas nek al mi mem nek al iu alia. ”Do la Stana Lignohakisto dispecigis mahagonantablon per sia hakilo kaj fiksis unu el la bele ĉizitajkruroj al la korpo de Joĉjo Kukurbokapo, kiu multefieris pro la novakiraĵo.

“Ŝajnas strange, ”diris li, dum li rigardis la Stanan Lignohakiston labori, “ke mia maldekstra kruro estos mia plej eleganta kaj fortika parto. ”

“Tio pruvas vin malkutima, ”respondis la Birdo-timigilo; “kaj mi konvinkiĝis ke la solaj konsiderindaj personoj en ĉi tiu mondo estas la malkutimaj. Ĉar la ordinaj homoj estas kiaj la folioj de arbo, ili vivaskaj mortas nerimarkate. ”

“Estas kvazaŭ filozofo parolis! ”kriis la Ŝancel-Insekto, helpante la Stanan Lignohakiston surpiedigi Joĉjon.

“Kiel estas nun? ”demandis Tip, rigardante la Kukurbokapon paŝadi por provi sian novan kruron.

“Kvazaŭ nova, ”respondis Joĉjo, ĝoje, “kaj tutepreta helpi vin ĉiujn eskapi. ”

“Do ni komencu labori, ”diris la Birdotimigilo, direktore.

Do, feliĉaj ĉar ili povas fari ion kio ebligas fini la kaptitecon, la amikoj disiris tra la palaco serĉanta ŝajnajn materialojn por konstrui sian aviadmaŝinon.

ĈAPITRO XVII

La Miriga Flugo de la Gumpo

Kiam la aventurantoj rekuniĝis sur la tegmento ilitrovis ke rimarkinde strangan aron da materialoj alportis la diversaj membroj de la grupo. Ŝajne neniuklare konceptis kion oni bezonas, sed ĉiu alportis ion. La Ŝancel-Insekto prenis el ĝia pozicio super lakamenbreto en la granda kunvenĉambro la kapon de Gumpo, kiun beligis larĝetendaj kornoj; kaj tion, kunmulta zorgo kaj eĉ pli multa malfacilo, la insekto portis supren laŭ la ŝtuparo al la tegmento. Tiu Gumpo similis la kapon de alko, sed la nazo kurbiĝis supren petole kaj barbo troviĝis sur ĝia mentono, kvazaŭ de virkapro. Kial la Ŝancel-Insekto elektis tiun objekton li ne povis klarigi, krom diri ke ĝi altiris lian atenton.

Tip, helpate de la Seg-Ĉevalo, portis grandan, remburitan sofon al la tegmento. Ĝi estis malnov-moda meblo, kun altaj dorso kaj finaĵoj, kaj ĝi tiompezis ke eĉ kvankam la plejgranda parto de la pezokuŝis sur la dorso de la Seg-Ĉevalo, la knabo trovissin senspira kiam fin fine la malgracia sofo estis metitasur la tegmenton.

La Kukurbokapo alportis balailon, la unua objektokiu li trovis. La Birdotimigilo alvenis kun volvaĵo de ŝnuroj kaj ŝnuregoj kiujn li prenis el la korto, kaj dum sia supreniro de la ŝtupoj li tiom implikiĝis en la malstriktaĵoj de la ŝnuregoj ke kaj li kaj lia portaĵo falis kvazaŭ amasaĵo sur la tegmento kaj eĉeble deruliĝus se Tip ne savus lin.

La Stana Lignohakisto laste alvenis. Ankaŭ li iris al la korto, kie li forhakis kvar grandajn, larĝajn foliojn de grandega palmo pri kiu fieris ĉiuj loĝantoj de la Smeralda Urbo.

“Mia kara Noĉjo! ”kriis la Birdotimigilo, vidantekion faris lia amiko; “vi faris la plej grandan krimonfareblan en la Smeralda Urbo. Se mi ne mismemoras, la puno por persono kiu dehakis foliojn de la reĝa palmo estas sepobla mortiĝo kaj post tio dumvivaenkarceriĝo. ”

“Ne ripareblas nun, ”respondis la StanaLignohakisto, ĵetante la grandajn foliojn sur lategmenton. “Sed eble jen ankoraŭ nova kialo por keni eskapu. Nun mi vidu kion vi trovis por mialaboro. ”

Multajn dubajn rigardojn oni ĵetis sur la amasonde diversspecaj materialoj kiuj nun kovris lategmenton, kaj fine la Birdotimigilo skuis sian kaponkaj komentis:

“Nu, se amiko Noĉjo povos fari, el ĉi tiurubamaso, Aĵon kiu flugos tra la aero kaj portos ninal sendanĝera loko, nu mi agnoskos ke li estas multepli bona mekanikisto ol mi supozis. ”

Sed la Stana Lignohakisto unue ne ŝajnis tute certa pri sia kapablo, kaj nur polurinte sian fruntonforte per la ŝamledo li decidis entrepreni la laboron.

“Kion oni unue bezonas por la maŝino, ”diris li, “estas korpo su fiĉe granda por porti la tutan grupon. Ĉi tiu sofo estas la plej granda aĵo ĉi tie, kaj ebleestos uzebla kiel korpo. Sed, se la maŝino kliniĝosflanken, ni ĉiuj deglitos kaj falos sur la teron. ”

“Kial ne uzi du sofojn? ”demandis Tip. “Troveĝasalia identa al ĉi tiu sur la malsupra etaĝo. ”

“Tre sencoplena sugesto, ”kriis la Stana Ligno-hakisto. “Tuj alportu la alian sofon. ”

Do Tip kaj la Seg-Ĉevalo sukcesis, per multalaboro, porti-tiri la duan sofona al la tegmento; kaj kiam la du sofoj estis kunaj, rando-al-rando, la dorsoj kaj finaĵoj estis protektilo ĉirkaŭ la sidejo.

“Bonege! ”kriis la Birdotimigilo. “Ni povos veturien ĉi tiu komforta nesto tute kontente. ”

La du sofojn ili nun firme kunligis per ŝnuroj kaj ŝnuregoj, kaj post tio Noĉjo Hakisto fiksas la kaponde la Gumpo al unu finaĵo.

“Per tio ni scios kiu estas la antaŭo de la Aĵo, ”diris li, ĉar lin multe plaĉis lia ideo. “Kaj vere, se viekzamenos kritikeme, la Gumpo tre bone aspektas kiel flugkapo. Tiuj grandaj palmfolioj, por kiuj misepoble endanĝerigis mian vivon, devos esti laflugiloj. ”

“Ĉu ili estas sufiĉe fortikaj? ”demandis la knabo. “Ili estas la plej fortikaj aĵoj troveblaj ĝuste nun, ”respondis la Stana Lignohakisto; “kaj kvankam ili ne estas proporciaj al la korpo de la Aĵo, ni ja ne rajtastros kritikemi. ”

Do li fiksas la palmfoliojn al la sofoj, po duĉiu flanke.

Diris la Ŝancel-Insekto, multadmire:

“La Aĵo nun estas kompleta kaj nur bezonas viviĝi. ”

“Momenton! ”kriis Joĉjo. “Ĉu vi ne uzos mian balailon? ”

“Por kio? ”demandis la Birdotimigilo.

“Nu, eblos ligi ĝin al la malantaŭo por esti vosto, ”respondis la Kukurbokapo. “Certe oni ne povus diri kela Aĵo estas kompleta sen vosto. ”

“Hmm! ”diris la Stana Lignohakisto; “mi nekomprenas la utilon de vosto. Ni ne celas kopii beston, aŭ fiŝon, aŭ birdon. Ni nur volas ke la Aĵo portu nintra la aero. ”

“Eble, kiam la Aĵo vivos ĝi povos uzi voston pordirekti sin, ”proponis la Birdotimigilo. “Ĉar se ĝiflugos tra la aero, ĝi ne malsimilos al birdo. Mirimarkis ke ĉiuj birdoj havas voston, ili uzas la vostonkiel rudron. ”

“Bone, ”respondis Noĉjo, “la balailo uziĝos kielvosto, ”kaj li firme fiksas ĝin al la malantaŭa finaĵo dela sofkorpo.

Tip prenis la piproskatolon el sia poŝo.

“La Aĵo aspektas tre granda, ”li diris, dubeme; “kaj mi ne certas ke restas su fiĉa pulvoro por vivigila tuton. Sed mi ŝutos ĝin kiel eble plej zorge. ”

“Plej ŝutu sur la flugilojn, ”diris Noĉjo Hakisto; “ĉar ili devos esti kiel eble plej fortaj. ”

“Kaj ne forgesu la kapon! ”kriis la Ŝancel-Insekto.

“Kaj la voston! ”diris Joĉjo Kukurbokapo.

“Silentu, ”diris Tip, nerveze; “lasu min ĝuste uzila sorĉaĵon. ”

Tre zorge li komencis ŝuti la valoregan pulvoronsur la Aĵon. Unue li ŝutis maldikan tavolon surĉiun el la kvar flugiloj, poste li ŝutis sur la sofojn, kaj ŝutis iom sur la balailon.

“La kapon! La kapon! Ne, mi petegas, forgesula kapon! ”kriis la Ŝancel-Insekto, ekscitite.

“Restas nur tre malmulta pulvoro, ”anoncis Tip, rigardante en la skatolon. “Kaj ŝajnas al mi ke estaspli grave vivigi la sofokruojn ol la kapon. ”

“Tute ne, ”decidis la Birdotimigilo. “Ĉio bezonaskapon por direkti sin; kaj ĉar ĉi tiu kreaĵo devosflugi, ne marŝi, ja ne gravos ĉu aŭ ne ĝiaj krurojvivas. ”

Do Tip akceptis tiun decidon kaj ŝutis larestantan pulvoron sur la kapon de la Gumpo.

“Nun, ”diris li, “silentu dum mi diros la sorĉvortojn! ”Aŭdinte maljunan Mombin prononci la magiajnvortojn, kaj ankaŭ sukcese viviginte la Seg-Ĉevalon, Tip ne hezitis parolante la tri kabalajn vortojn, el kiujĉiu vorto akompaniĝis per la stranga mangesto. Solena kaj impona ceremonio.

Kiam li finis la sorĉdiron, la tuta korpego de la Aĵotremegis, la Gumpo faris la kriĉan sonon kiun tiaj bestojkutime faras, kaj la kvar flugiloj komencis furiozesupren kaj suben leviĝadi. Tip sukcesis kaptikamentubon, sen tio libloviĝus for de lategmento pro la teruravento farita de la flugiloj. La Birdotimigilo, tremalmultepeza, estis kaptita kaj portita tra laaero de la vento ĝis Tipbonŝance kaptis unukruron kaj firme tenis lin. La Ŝancel-Insekto kuŝisplata sur la tegmento kaj tiel ne suferis damaĝon, kaj la Stana Lignohakisto, kies peza stano ankris linfirme, ĉirkaŭbrakis Joĉjon Kukurbokapon kaj sukcesissavi lin. La Seg-Ĉevalo renversiĝis kaj kuŝis kun lakruroj moviĝantaj senhelpe super li.

Kaj nun, dum ĉiuj baraktis por reĝustigi sin, laAĵo malrapide leviĝis de la tegmento kaj flugis en laaeron.

“He! Revenu! ”kriis Tip, timvoĉe, dum li firmtenisla kamentubon per unu mano kaj la Birdotimigilonper la alia. “Revenu tuj, mi ordonas! ”

Tiel pruviĝis tute eksterdube saĝa la sagaco de laBirdotimigilo, pro lia prefero ke viviĝu la kapo de laAĵo anstataŭ la kruroj. Ĉar la Gumpo, jam alta enla aero, turnis

sian kapon kiam Tip kriis sian ordononkaj iom post iom
ĉirkaŭturniĝis ĝis ĝi povis vidi lategmenton de la palaco.

“Revenu! ”recriegis la knabo.

Kaj la Gumpo obeis, malrapide kaj gracie skuantesiajn kvar
flugilojn en la aero ĝis la Aĵo denove estissenmova kaj kvieta
sur la tegmento.

ĈAPITRO XVIII

En la Nesto de la Monedoj

“Ĉi tiu, ”diris la Gumpo, kies voĉo estis grinca, tutene proporcia al la dimensio de ĝia granda korpo, “estasla plej eksterordinara sperto iam spertita de mi. Miaplejfreŝa klara memoro estas ke mi marŝadis tra laarbaro kaj aŭdis laŭtan bruon. Verŝajne io mortigismin tiam, kaj tio certe devus esti mia finiĝo. Tamen, jen mi denove viva, kun kvar grandegaj flugiloj kajkorpo kiu, mi aŭdacas deklari, larmigus pro hontoĉiun respektindan beston aŭ birdon. Kion ĉio ĉisignifas? Ĉu mi estas Gumpo, aŭ ĉu mi estasmonstro? ”La besto, parolante, skuetis sianmentonbarbon tre komike.

“Vi estas nur Aĵo, ”respondis Tip, “kun la kapo deGumpo. Kaj ni faris vin kaj vivigis vin por ke viportu nin tra la aero kien ajn ni volos flugi. ”

“Tute bone! ”diris la Aĵo. “Ĉar mi ne estasGumpo, mi ne povas posedi la fieron aŭ sendependanspiriton de Gumpo. Do mi fariĝu senproteste viaservisto. Nur kontentigas min ke ŝajne mi ne estastre fortika, do mi verŝajne ne longe vivos sklave. ”

“Ne diru tion, mi petegas! ”kriis la StanaLignohakisto, kies simpatiegan koron malfeliĉigis tiusenĝoja parolo. “Ĉu vi malbone fartas hodiaŭ? ”

“Nu, pri tio, ”respondis la Gumpo, “ĉar mi nurhodiaŭ komencis ekzisti; mi ne povas taksi ĉu aŭ nemi bone fartas. ”Kaj ĝi skuis sian balavostonmediteme.

“Nu, nu! ”diris la Birdotimigilo, afable; “strebu estipli gaja kaj akceptu la vivon kia vi spertas ĝin. Niestos kompatemaj

mastroj, kaj ni strebos kiel eble plejplezurigi vian ekziston. Ĉu vi akceptas porti nin trala aero kien ajn ni volos? ”

“Certe, ”respondis la Gumpo. “Mi multe preferas navigi tra la aero. Ĉar se mi veturus sur la tero kaj renkontus samspecanon, mi plenplene embarasiĝus! ”

“Mi komprenas tion, ”diris la Stana Lignohakisto, simpatie.

“Tamen, ”pludiris la Aĵo, “kiam mi zorgoekzamenas vin, miaj mastroj, laŭaspekte neniu el vi estas pli artisme konstruita ol mi. ”

“Aspekto povas trompi, ”diris la Ŝancel-Insektoserioze. “Mi estas kaj Multe Pligrandigita kaj PleneEdukita. ”

“Ĉu? ”murmuris la Gumpo, neimponite. “Kaj oni opinias mian cerbon rimarkinde maloftaspecimeno, ”diris la Birdotimigilo, fiere. “Tio mirigas min! ”komentis la Gumpo. “Kvankam mi konsistas el stano, ”diris la Lignohakisto, “mi posedas koron kiu estas la plejvarma kaj admirinda koro en la tuta mondo. ”

“Plezurigas min aŭdi tion, ”respondis la Gumpo, tusetante. “Mia rideto, ”diris Joĉjo Kukurbokapo, “meritas vian plenan atenton. Ĝi estas senvaria. ”

“Semper idem, ”klarigis la Ŝancel-Insekto, pompe; kaj la Gumpo turnis sin por rigardi lin. “Kaj mi, ”deklaris la Seg-Ĉevalo, plenigante iomĝenan paŭzon, “estas rimarkinda nur ĉar mi fariĝistia. ”

“Mi vere fieras ricevi tiom neordinarajn mastrojn, ”diris la Gumpo, per tono ne tre serioza. “Se mi povus akiri tiom intiman komprenon pri mi, mi pli olkontentiĝus. ”

“Iam vi kapablos, ”komentis la Birdotimigilo. ““Koni sin’estas malfacila lertaĵo, kaj ni, viajpliaĝuloj, bezonis monatojn por perfektigi ĝin. Sednun, ”li diris, “ni suriĝu kaj komencu nian veturon. ”

“Kien ni iru? ”demandis Tip, dum li grimpis alsidloko sur la sofoj kaj helpis la Kukurbokaponsekvi.

“En la Suda Lando regas vere ĉarma Reĝinonomata Glinda la Bona, kaj mi certas ke ŝi volontegastigos nin, ”diris la Birdotimigilo, mallerte enirantela Aĵon. “Ni veturu al ŝi kaj petu ŝian konsilon. ”

“Tre lerta plano, ”deklaris Noĉjo Hakisto, helplevante la Ŝancel-Insekton kaj post tio ĵetante laSeg-Ĉevalon sur la malantaŭan parton de lakusenkovritaj seĝoj. “Mi konas Glindan la Bonan, kaj mi kredas ke ŝi montriĝos tre helpema amikino. ”

“Ĉu ni pretas? ”demandis la knabo.

“Jes, ”anoncis la Stana Lignohakisto, sidigante sinapud la Birdotimigilo.

“Do, ”diris Tip, parolante al la Gumpo, “bonvoluflugigi nin suden; kaj ne iru pli alten ol necesos pormaltra fila domojn kaj arbojn, ĉar mi kapturniĝaspro la alto. ”

“Bone, ”respondis la Gumpo, mallonge.

Ĝi skuis siajn kvar flugilegojn kaj leviĝis nerapideen la aeron; kaj post tio, nia grupeto de aventurantoj kroĉis sin al la dorsoj kaj flankoj de la sofoj kaj laGumpo turnis sin suden kaj for flugis rapide kajmajeste.

“La pejzaĝo vidata el ĉi tiu alto estas belega, ”komentis la edukita Ŝancel-Insekto, dum ili veturadis.

“Malatentu la pejzaĝon, ”diris la Birdotimigilo. “Firme kroĉu vin, por ne fali. La Aĵo tre timigeskuiĝas. ”

“Baldaŭ noktiĝos, ”diris Tip, vidante ke la sunokuŝas malalte sur la horizonto. “Eble ni pli boneagintus atendante ĝis la mateno. Ĉu la Gumpo povosflugi dumnokte? ”

“Ankaŭ mi demandas al mi tion, ”respondis laGumpo mallaŭtavoĉe. “Ĉio ĉi estas nova sperto pormi. Dum la antaŭa vivo mi havis krurojn por portimin rapide trans la teron. Sed nun ŝajnas ke miajkruroj dormas. ”

“Ili ja dormas, ”diris Tip. “Ni ne vivigis ilin. ”

“Vi devas flugi, ”klarigis la Birdotimigilo; “nemarŝi. ”

“Ni povas mem marŝi, ”diris la Ŝancel-Insekto.

“Mi komencas kompreni kion vi postulas de mi, ”komentis la Gumpo; “do mi penos kiel eble plej plaĉivin, ”kaj li plu flugis silente dum kelka tempo.

Baldaŭ Joĉjo Kukurbokapo malkvietiĝis.

“Ĉu veturi tra la aero putrigas kukurbojn? ”li diris. “Nur se vi senzorge faligos vian kapon sur lateron, ”respondis la Ŝancel-Insekto. “Se tio okazos, via kapo ne plu estos kukurbo, ĝi estos ku-plato. ”

“Ĉu mi ne petis vin ne plu fari tiajn stultajnŝercojn? ”diris Tip, severe rigardante la Ŝancel-Insekto.

“Jes, kaj tre multajn mi ne faris, ”respondis lainsekto. “Sed ekzistas oportunoj por multegaj bonegajvortludoj en nia lingvo, kaj edukita persono kia mine povas rezisti la tenton esprimi ilin. ”

“Homoj pli-kaj malpli-edukitaj trovis tiujnvortludojn antaŭ tre longe, ”diris Tip.

“Ĉu vi estas certa? ”demandis la Ŝancel-Insekto, alarmite.

“Mi estas plene certa, ”respondis la knabo.

“Edukita Ŝancel-Insekto eble estas novaĵo, sed laeduko ricevita de Ŝancel-Insekto estas malnova, semi rajtas juĝi laŭ viaj ekzemploj. ”

Ŝajne tre impresis la insekton tiu komento, kaj dum kelka tempo li mildigite silentadis.

La Birdotimigilo, iom movinte sin, vidis sur lakusenoj la piproskatolon kiun Tip apudenĵetintis, kaj komencis ekzameni ĝin.

“Forĵetu ĝin, ”diris la knabo; “ĝi estas tutemalplena nun, ne utilas konservi ĝin. ”

“Ĉu vere malplena? ”demandis la Birdotimigilo, interesate rigardante en la skatolon.

“Jes, ”respondis Tip. “Mi elŝutis ĉiun grajnon dela pulvoro. ”

“Do la skatolo havas du malsupraĵojn, ”anoncis la Birdotimigilo; “ĉar la malsupraĵo interne de la skatolo estas almenaŭ du centimetrojn pli alta ol la malsupraĵo de la ekstero de la skatolo. ”

“Mi vidu, ”diris la Stana Lignohakisto, prenante la skatolon de sia amiko. “Jes, ”li deklaris, rigardinte ĝin, “ĝi nepre havas falsan malsupraĵon. Kial? ”

“Ĉu vi ne povos dispecigi ĝin kaj trovi la kialon? ”demandis Tip, nun tre interesata de la mistero.

“Nu, jes; eblas malŝraŭbi la eksteran malsupraĵon, ”diris la Stana Lignohakisto. “Miaj fingroj estas iomrigidaj, bonvolu mem provi. ”

Li transdonis la piproskatolon al Tip, kiu tre facilemalŝraŭbis la malsupran parton de la skatolo. En lamalsupra kavaĵo estis tri arĝentaj piloloj, kun zorgefaldita paperfolieto kuŝanta sub ili.

Tiun paperfolieton la knabo malfaldis, zorgante neelŝuti la pilolojn, kaj trovis pluraj liniojn klareskribitajn per ruĝa inko.

“Laŭtleĝu ĝin, ”diris la Birdotimigilo; do Tip legistion:

“LA FAMAJ DEZIRPILOLOJ DE D-RO NIKIDIKO.

Instrukcioj: Englutu unu pilolon; kalkulu per duoj ĝis deksep; esprimu Deziron.

— La Deziro tuj plenumiĝos.

AVERTO: Gardu en Seka Senluma Loko. ”

“Nu, jen tre valora trovo! ”kriis la Birdotimigilo. “Jes, vere, ”respondis Tip, tre serioze. “Tiu piloloj povos esti tre utilaj al ni. Ĉu Mombaĉo sciis ke ili estas en la malsupra parto de la piproskatolo? Mimemoras ke ŝi diris ke ŝi akiris la Vivopulvoron detiu sama Nikidiko. ”

“Certe li estas potenca Sorĉisto! ”krietis la Stana Lignohakisto; “kaj ĉar la pulvoro sukcesis, ni povas fidi la pilolojn. ”

“Sed kiel, ”demandis la Birdotimigilo, “oni povas kalkuli ĝis dek sep per duoj? Deksep estas malparanombro. ”

“Vi pravas, ”respondis Tip, tre malĝojigita. “Tutene eblas kalkuli ĝis dek sep per duoj. ”

“Sekve la piloloj tute ne utilas al ni, ”ploris la Kukurbokapo; “kaj tiu fakto tre malplezurigas min. Ĉar mi intencis peti ke mia kapo neniam putru. ”

“Absurde! ”diris la Birdotimigilo, akre. “Se ni japovus uzi la pilolojn, ni petus multe pli gravajnaferojn. ”

“Mi ne konas ion pli gravan, ”protestis kompatinda Joĉjo. “Se vi ambaŭ ĉiumomente riskus putri, vikomprenus mian timon. ”

“Nu mi, ”diris la Stana Lignohakisto, “ĉiumaniere konsentas kun vi. Sed ĉar ni ne povaskalkuli ĝis dek sep per duoj, nur konsenton viakiros de mi. ”

Jam mallumiĝis, kaj la veturantoj trovis super sinuboplenan ĉielon, tra kiun ne povis penetri la radiojde la luno.

La Gumpo plu flugadis senĉese, kaj ial la grandegasofo korpo skuiĝis pli kaj pli kapskue ĉiun horon. La Ŝancel-Insekto deklaris sin marmalsana; kaj Tipankaŭ estis pala kaj iom malsana. Sed la aliaj firmtenis la dorsojn de la sofoj kaj ŝajne ne ĝenis ilin la skuiĝo, kondiĉe ke ili ne elskuiĝos.

Pli kaj pli nigriĝis la nokto, kaj plu kaj plu rapidis la Gumpo tra la nigra ĉielo. La veturantoj eĉ ne povis vidi unu la alian, kaj subprema silento kuŝiĝis surilin.

Post longe, Tip, kiu profunde pensadis, parolis. “Kiel ni scios ke ni atingis la palacon de Glindala Bona? ”li demandis.

“La vojo al la palaco de Glinda estas tre longa, ”respondis la Stana Lignohakisto; “mi laŭiris ĝin. ”

“Sed kiel ni scios la rapidon de la Gumpo? ”persistis la knabo. “Ni tute nenion povas vidi sur latero, kaj antaŭ la mateniĝo ni eble estos longe preternia celo. ”

“Vi plene pravas, ”la Birdotimigilo respondis, iommalkviete. “Sed mi ne scias kiel ni povus halti ĝustenen; ĉar ni eble surteriĝus en rivero, aŭ sur la pintode spajro; kaj tio estus katastrofa. ”

Do ili lasis la Gumpon plu flugadi, per regulaskuado de siaj flugilegoj, kaj atendis pacience lamateniĝon.

Kiam venis la mateno, la timoj de Tip montriĝisbone bazitaj. Ĉar kiam eklumis la grizajkrespukostrietoj, ili malsuprenrigardis trans laflankojn de la sofoj kaj trovis grandajn ebenaĵojn surkiuj estis strangaj vilaĝoj, kie la domoj, anstataŭkupolformaj —kiel ĉie en la Lando Oz — havisdeklivajn tegmentojn kiuj pintiĝis en la mezo.

Strangaspektaj bestoj ankaŭ moviĝadis sur lanekovritaj ebenaĵoj, kaj la lando estis nefamiliara kajpor la Stana Lignohakisto kaj por la Birdotimigilo, kiuj jam antaŭe vizitis la regnon de Glinda la Bonakaj bone konis ĝin.

“Ni perdiĝis! ”diris la Birdotimigilo, malĝoje.

“Klare la Gumpo portis nin tute el la Lando Oz kajtrans la sablajn dezertojn kaj en tiun mondaĉon prikiu rakontis Doroteo. ”

“Ni devas retreniri, ”krietis la Stana Lignohakisto, tre serioze. “Ni devas retreniri kiel eble plej baldaŭ! ”“Turnu vin! ”kriis Tip al la Gumpo; “turnurapidege! ”

“Se mi faros tion, mi renversiĝos, ”respondis laGumpo. “Mi ne kutimiĝis al flugado, kaj estos plejbone ke mi surteriĝu ie. Tie mi povos turni min kajrekomenci. ”

Ĝuste tie, tamen, ŝajne ne estis taŭga haltejo. Ilitrans flugis vilaĝon tiom grandan ke la Ŝancel-Insektoinsistis ke ĝi estas urbo; kaj ili atingis altanmontaron kun multaj profundaj valoj kaj krutajdeklivoj.

“Nun ni povas halti, ”diris la knabo, trovante keili estas tre proksimaj al la montosuproj. Li turnis sinal la Gumpo kaj ordonis:“Haltu sur la unua ebenaloko kiun vi vidos! ”

“Jes, bone, ”respondis la Gumpo, kaj malleviĝis surebenan roktavolon kiu staris inter du deklivoj. Ĉar li estis nesperta pri tiaj agoj, la Gumpomistaksis sian rapidecon; kaj anstataŭ ekhalti sur laebena roko li maltra fis ĝin, estante duonon de sialarĝo for de la ebenaĵo, tiel ke ambaŭ dekstraj flugilojrompiĝis pro la akra rando de la roko, kaj la Gumpofalis daŭre renversiĝante kaj rerenversiĝante suben, flanke de la deklivaĵo.

Niaj amikoj firmtenis la sofojn laŭeble, sed kiamla Gumpo tra fis eletendiĝantan rokon, ĝi ekhaltis —renversite —kaj ĉiuj tuj elfalis.

Bonŝance ili falis nur metron; ĉar sub ili estisgiganta nesto, konstruita de grego de Monedoj enkava rokobreto; sekve neniu el ili —eĉ ne laKukurbokapo —estis damaĝita pro la falo. Ĉar Joĉjotrovis sian valoregan kapon kuŝanta sur la molabrusto de la Birdotimigilo, kiu estis bonega kuseno; kaj Tip falis sur amason da folioj kaj paperaĵoj, kajtio nebligis damaĝon al li. La Ŝancel-Insekto trovissian kapon batita kontraŭ la Seg-Ĉevalon, sed tio ne pli ol nur dummomente ĝenetis lin. La Stana Lignohakisto estis unuamomente multealarmita; sed trovinte ke li eskapis sen eĉ grateto sursia bela nikelkovraĵo, li tuj refariĝis laŭkutime gajakaj turnis sin por paroli al siaj kamaradoj.

“Nia veturo finiĝis iom subite, ”diris li; “kaj ni neprave kulpigus nian amikon la Gumpon pri niaakcidento, ĉar li agis laŭ sia plejpovo, en malfacilacirkonstanco. Sed kiel ni eskapos el ĉi tiu nesto? Midevas lasi ke iu kun pli bona cerbo ol la mia informupri tio. ”

Nun li rigardis al la Birdotimigilo, kiu rampis alla rando de la nesto kaj transrigardis. Sub ili estiskruta klifo kelkcent metrojn alta. Super ili estis ebenaklifo interrompita nur de la rokpinto de kiu ankoraŭpendis la rompita sofokorpo de la Gumpo. Ja vereŝajne ne estis eblo eskapi, kaj kiam ili ekkomprenissian senesperan staton, la grupeto de aventurantojcedis al perplekseco.

“Eĉ malpli favora karcero ol la palaco, ”malgajekomentis la Ŝancel-Insekto.

“Kial ni ne restis tie? ”ĝemis Joĉjo. “Mi suspektaske la montaero damaĝas kukurbojn. ”

“Nu, damaĝos kiam revenos la Monedoj, ”grumblisla Seg-Ĉevalo, kiu kuŝadis sur sia dorso, skuante siajnkrurojn pro vana strebado resurpiediĝi. “Monedojamegas manĝi kukurbojn. ”

“Ĉu vi kredas ke la birdoj venos ĉi tien? ”demandis Joĉjo, alarmite.

“Kompreneble ke jes, ”diris Tip; “ni estas en ilianesto. Kaj certe ili estas plurcent, ”li diris, “ĉarrimarku kiom da aĵoj ili jam alportis ĉi tien! ”Prave; la nesto estis duone plena de tre kuriozakolekto da malgrandaĵoj kiuj tute ne utilis al labirdoj, sed kiujn la ŝtelemaj Monedoj ŝtelis dummultaj jaroj el la hejmoj de homoj. Kaj ĉar la nestoestis sekura, kaŝita kie neniu homo povus atingi ĝin, tiuj perdaĵoj neniam reakiriĝos.

La Ŝancel-Insekto, serĉante inter la rubaĵoj —ĉar la Monedoj ŝtelis senvaloraĵojn kiel ankaŭ valoraĵojn —frapis per sia piedo belan diamantan kolĉenon. Ĝintiom admiris la Stana Lignohakisto ke la Ŝancel-Insekto donacis ĝin al li, farante gracion prelegeton, kaj la Stana Lignohakisto ĉirkaŭkoligis ĝin tre fiere, tre ĝojante kiam la grandaj diamantoj brilis pro lasunradioj.

Sed nun ili aŭdis laŭtan grakadon kaj batadon deflugiloj, kaj dum la sono proksimiĝis Tip kriis:

“Venas la Monedoj! Kaj se ili trovos nin ĉi tie ilicerte mortigos nin pro sia kolero. ”

“Mi anticipis tion! ”ĝemis la Kukurbokapo. “Venismia fino! ”

“Kaj ankaŭ la mia! ”diris la Ŝancel-Insekto; “ĉar Monedoj estas la grandaj malamikoj de mia raso! ”La aliaj tute ne timis; sed la Birdotimigilo tujdecidis savi la grupanojn kiujn eble damaĝus lakoleraĵ birdoj. Do li ordonis ke Tip deprenu la kaponde Joĉjo kaj kuŝu kun ĝi en la malsupro de la nesto, kaj kiam tio estis farita li ordonis ke la Ŝancel-Insektokuŝiĝu apud Tip. Noĉjo Hakisto, kiu sciis pro jamaĵspertoj precize kion fari, dispecigis la tutan Birdotimigilon —sed ne la kapon —kaj disŝutis lapajlon super Tipon kaj la Ŝancel-Insekton, tutekovrante iliajn korpojn.

Tio estis ĵus nur farita kiam la grego da Monedoj atingis ilin. Rimarkinte la entrudiĝintojn en la nestola birdoj flugis al ili kolerege kriĉante.

ĈAPITRO XIX

La Famaj Dezirpiloloj de D-ro Nikidiko

La Stana Lignohakisto kutime estis pacema, sed kiamnecesis li povis batali feroce kvazaŭ Romia gladiatoro. Do, kiam la Monedoj preskaŭ renversis lin per sia subitaal flugo, kaj iliaj akraj bekoj kaj ungoj minacis damaĝilian brilantan kovraĵon, la Hakisto prenis sian hakilon kaj rapide cirkligis ĝin ĉirkaŭ sia kapo.

Sed kvankam multaj estis fortimigitaj tiumaniere, labirdoj estis tiom multaj kaj kuraĝaj ke ili daŭrigadis laatakon egale freneze kiel antaŭe. Kelkaj el ili pikis laokulojn de la Gumpo, kiu pendadis senhelpe super lanesto; sed la okuloj de la Gumpo estis el vitro kaj neestis vundeblaj. Aliaj Monedoj atakis la Seg-Ĉevalon, sed tiu besto, ankoraŭ sur sia dorso, tiom koleroplenebatadis per siaj lignaj kruroj ke li forpelis tiom daatakantoj kiom la hakilo de la Hakisto.

Trovinte sin tiel oponataj, la birdo ekatakis lapajlon de la Birdotimigilo, kuŝanta en la mezo de lanesto, kovranta Tipon kaj la Ŝancel-Insekton kaj lakapon de Joĉjo Kukurbokapo, kaj komencis forŝiri ĝinkaj for flugi kun ĝi, kaj disfaligi ĝin, pajleron postpajlero en la grandan abismon suban.

La kapo de la Birdotimigilo, ĉagrenate rimarkantetiun fidetruadon de lia interno, kriis al la StanaLignohakisto ke tiu savu lin; kaj tiu bona amikorespondis per nova fluo de energio. Lia hakilo senĉeseatakis la Monedojn, kaj feliĉe la Gumpo komencisrapide skuadi la du restantajn flugilojn fiksitajn al lamaldekstra flanko de ĝia korpo. La moviĝo de tiujflugilegoj plenteruris la Monedojn, kaj kiam laGumpo per sia energiego liberigis sin de la roka hokode kiu ĝi pendis, ĝi falis, skuante siajn flugilojn, surla neston, kaj ĝiskore alarmite la birdoj for flugiskriante trans la montojn.

Kiam la lasta birdo jam malaperis, Tip rampis elsub la sofoj kaj helpis la Ŝancel-Insekton lin sekvi.

“Ni estas savitaj! ”kriis la knabo, ĝojoplene. “Vere jes! ”respondis la Edukita Insekto, preskaŭame premante la rigidan kapon de la Gumpo pro siaĝojo; “kaj savis nin la skuiĝado de la Aĵo kaj la bonahakilo de la Hakisto! ”

“Se mi estas savita, do elprenu min! ”kriis Joĉjo, kies kapo ankoraŭ restis sub la sofoj; kaj Tip sukcesiselruli la kukurbon kaj remeti ĝin sur ĝian kolon. Liankaŭ ĝustigis la Seg-Ĉevalon, kaj diris al ĝi:

“Ni ŝuldas al vi multajn dankojn pro via bravabatalado. ”

“Mi kredas ke efektive ni tre bele eskapis, ”komentis la Stana Lignohakisto, fiertone.

“Tute ne! ”kriis kaveca voĉo.

Surprizite, ĉiuj turnis sin por rigardi la kapon dela Birdotimigilo, kiu kuŝas en lamalantaŭo de lanesto.

“Mi estas tuteruinigita! ”deklarisla Birdotimigilo, kiam li rimarkisi l i a n miregon.

“Ĉar kie estas lapajlo por plenigimian korpon? ”

Tiu timigademando alarmis ilin ĉiujn. Ili terurite ĉirkaŭrigardisen la nesto, ĉar eĉ ne unusola pajlero restis. LaMonedoj ŝtelintis eĉ la plej lastan eron kaj ĵetis ĉiomen la abismon kiu oscedis centojn da metroj suben.

“Mia povra, povra amiko! ”diris la StanaLignohakisto, preninte la kapon de la Birdotimigilokaj ameme karesante ĝin; “kiu supozus ke vin trafostia sorto? ”

“Mi agis por savi miajn amikojn, ”respondis la kapo; “kaj min ĝojigas ke mi pereis noble kaj malegoisme. ”“Sed kial vi ĉiuj estas tiom malgajaj? ”demandis laŜancel-Insekto. “La vestoj de la Birdotimigilo restasnedamaĝitaj. ”

“Jes, ”respondis la Stana Lignohakisto; “sed lavestoj de nia amiko estas senutilaj sen plenigaĵo. ”

“Kial ni ne plenigu lin per mono? ”demandis Tip.

“Mono! ”ĉiuj kriis koruse, mirigite.

“Certe, ”diris la knabo. “En la malsupro de la nestojestas miloj da unudolaraj biletoj —kaj dudolaraj —kajkvindolaraj —kaj dek-, kaj dudek-, kaj kvindek-dolaraj. Su fiĉe por plenigi dekon da Birdotimigiloj. Kial ne uzila monon? ”

La Stana Lignohakisto komencis dismovi la rubaĵonper la tenilo de sia hakilo; kaj, ja vere, kion ili antaŭesupozis nur senvaloraj paperaĵoj montriĝis esti biletojdiversvaloraj, kiujn la Monedoj dum multaj jaroj ŝteladis el la vilaĝoj kaj urboj kiujn ili vizitis.

Giganta riĉaro kuŝadis en tiuneatingebla nesto; kaj, post konsentode la Birdotimigilo, oni rapideplenumis la proponon de Tip. Ili prenis la plej novajn, plejpurajn b i l e t o j n kajapartigis ilin laŭ valoroj. Iliplenigis la maldekstran kruronkaj boton de laBirdotimigilo perkvindolaraj biletoj; l i a n dekstrankruron per dekdolaraj, kaj liankorpon ili plenplenigis per kvindekdolaraj, centdolaraj kaj mildolaraj biletoj tiom ke li apenaŭ poviskomforte butonumi sian jakon.

“Vi nun, ”diris la Ŝancel-Insekto, impone, kiam latasko estis finita, “estas la plej valora persono en lagrupo; kaj ĉar vi estas inter fidelaj amikoj, vi nebezonas timi elspeziĝon. ”

“Dankon, ”respondis la Birdotimigilo. “Mi estaskvazaŭ renaskita. Kaj kvankam unuavide oni povussupozi min bankkesto, mi petas memori ke mia cerbo ankoraŭ konsistas el la antaŭa materialo. Kaj miacerbo estas la posedaĵo kiu ĉiam faris el mi fidelan helpanton dum krizoj. ”

“Nu, troviĝas nun krizo, ”komentis Tip; “kaj se viacerbo ne sukcesos savi nin, ni devos resti dum nia tutavivo en ĉi tiu nesto. ”

“Kion pri la dezirpiloloj? ”demandis la Birdo-timigilo, prenante la skatolon el sia poŝo. “Ni povos uzi ilin por eskapi. ”

“Nur se ni povos kalkuli deksepon per duoj, ”respondis la Stana Lignohakisto. “Sed nia amiko laŜancel-Insekto pretendas esti multe edukita, do certeli facile elpensos kiel fari tion. ”

“Ne temas pri edukiĝo, ”respondis la Insekto; “temas nur pri matematiko. Mi vidis la profesoron kalkuladi sur la nigra tabulo, kaj li pretendis ke oni povas fari ĉion ajn per x-oj kaj y-oj kaj a-oj, kaj tiaĵoj, kiam oni intermiksas ilin kun multaj plusoj kaj minusoj kaj egalaj, ktp. Sed mi tute ne memoras eĉ unu vorton lian pri kalkulado de la malpara nombrodek sep per la para nombro du. ”

“Ĉesigu! ĉesigu! ”kriis la Kukurbokapo. “Vidolorigas mian kapon. ”

“Kaj la mian, ”diris la Birdotimigilo. “Via matematiko al mi ŝajnas simila al botelo da miksitaj pikloj —ju pli oni klopodas elpreni celatan piklon, desmalpli oni sukcesas. Mi certas ke se la tasko ja fareblas, ĝi fariĝas tre simple. ”

“Jes, ”diris Tip; “Mombaĉo ne sciis uzi x-ojn kaj minusojn, ĉar ŝi neniam studis en lernejo. ”

“Kial ne komenci per duono de unu? ”demandis la Seg-Ĉevalo abrupte. “Tiel ĉiu ajn povas kalkulideksepon per duoj tre facile. ”

Ili interrigardis sin tre surprizite, ĉar la Seg-Ĉevalo opiniis la plej stulta membro de la grupo.

“Vi tute hontigas min, ”diris la Birdotimigilo, profunde klinante sin antaŭ la Seg-Ĉevalo.

“Tamen, la besto pravas, ”deklaris la Ŝancel-Insekto; “ĉar duoble duono estas unu, kaj se oni atingas unu estas facile kalkuli ekde unu ĝis deksep per duoj. ”

“Mirigas min ke mi mem ne elpensis tion, ”diris la Kukurbokapo.

“Ne min, ”respondis la Birdotimigilo. “Vi ne estas pli saĝa ol ni, ĉu? Sed ni tuj esprimu deziron. Kiu launua glutos pilolon?”

“Vi mem, ”proponis Tip.

“Mi ne kapablas, ”diris la Birdotimigilo.

“Kial? Vi havas buŝon, ĉu ne? ”demandis la knabo.

“Jes; sed mia buŝo estas nur pentrita, neniuj glutadoligiĝis al ĝi, ”respondis la Birdotimigilo. “Efektive, ”li pludiris, rigardante de unu al la alia kritikeme, “mikredas ke inter ni nur la knabo kaj la Ŝancel-Insektokapablas gluti. ”

Komprenante ke tio estas vera, Tip diris:

“Do mi entreprenos la unua fari deziron. Donu almi Arĝentan Pilolon. ”

Tion klopodis fari la Birdotimigilo; sed liaj gantojtro mallertis por teni tiom malgrandan objekton, do lietendis la skatolon al la knabo dum Tip elprenis kajglutis pilolon.

“Kalkulu! ”kriis la Birdotimigilo. “Duono, unu, tri, kvin, sep, naŭ, dek unu, ”kalkulisTip, “dek tri, dek kvin, dek sep. ”

“Nun deziru! ”diris la Stana Lignohakisto urĝantelin.

Sed tuj la knabo komencis suferi tiom timigajndolorojn ke li alarmiĝis.

“La pilolo venenis min! ”li anhelis; “O —o! O-o-o-o-o! Huj! Murdo! Fajro! O-o-o! ”kaj li falis sur la plankonde la nesto kaj tiom tordis sin ke li timigis ĉiujn.

“Kiel ni povos helpi vin? Parolu, mi petegas! ”dirisla Stana Lignohakisto, dum larmoj fluadis laŭ liajnikelaj vangoj.

“Mi —mi ne scias! ”respondis Tip. “O —o! Ke mine estu glutinta tiun pilolon! ”

Tuj la doloro ĉesis, kaj la knabo restariĝis kaj troviske la Birdotimigilo mirege rigardadas la enhavon de lapiproskatolo.

“Kio okazis? ”demandis la knabo, iom honta prosia ĵusa kriado.

“Nu, ĉiuj tri piloloj reestas en laskatolo! ”diris la Birdotimigilo.

“Kompreneble, ”deklaris la Ŝancel-Insekto. “Tip deziregis ne glutintipilolon. Nu, lia deziro plenumiĝis kajli ne glutintis ĝin. Do kompreneble tripiloloj estas en la skatolo. ”

“Ĉu vere? Sed la pilolo tamendoloregis, ”diris la knabo.

“Ne eble! ”deklaris la Ŝancel-Insekto. “Ĉar vi tute ne glutis ĝin, la pilolo ne povas dolorinti vin. Kaj ĉar la plenumiĝo de via deziro pruvas ke vi ne glutis la pilolon, estas klare ke vi nesuferis pro doloro. ”

“Do la imitado de doloro estis eksterordinarereala,
”respondis Tip, kolere. “Vi mem provu lasekvan pilolon. Ni jam perdis unu deziron. ”

“Tute ne! ”protestis la Birdotimigilo. “Restas ankoraŭ tri piloloj en la skatolo, kaj ĉiu pilolo plenumos unu deziron. ”

“Nun vi dolorigas mian kapon, ”diris Tip. “Mi tutene komprenas. Sed mi rifuzas plian pilolon, micertigas vin! ”Kaj dirinte tion li retiris sin plöre al lamalantaŭo de la nesto.

“Nu, ”diris la Ŝancel-Insekto, “mi mem devos savinin laŭ mia plej Multe Pligrandigita kaj PleneEdukita maniero; ĉar ŝajne nur mi kaj kapablas kajakceptas esprimi deziron. Donu al mi pilolon. ”

Li glutis ĝin senhezite, kaj ĉiuj ĉirkaŭstaris admirante lian kuraĝon dum la Insekto kalkulis dek-sepon per duoj sammaniere kiel Tip kalkulis. Kajial —eble ĉar Ŝancel-Insektoj havas pli fortikajn stomakojn ol knaboj —la arĝentaĵo tute ne doloris ĝin. “Mi deziras ke la rompitaĵ flugiloj de la Gumpo estu riparita kaj bonaj kvazaŭ novaj!
”diris la Ŝancel-Insekto, per malrapida, impona voĉo.

Ĉiu turnis sin por rigardi la Aĵon, kaj mire troviske jam plenumiĝis la deziro ke la Gumpo kuŝu antaŭili perfekte riparita, kaj tiom kapabla flugi tra la aerokiom ĝi kapablis kiam ĝi unue viviĝis sur la tegmentode la palaco.

ĈAPITRO XX

La Birdotimigilo Petas Helpon

“Hura! ”kriis la Birdotimigilo, gaje. “Ni povos foririel ĉi tiu mizera Moneda nesto kiam ajn ni volos. ”

“Sed estas preskaŭ mallume, ”diris la StanaLignohakisto; “nepre ni atendu ĝis la mateno antaŭol rekomenci flugadi, por eviti problemojn. Mimalamas la nokto flugadon, ĉar tute ne eblas scii kiokazos. ”

Do estis decidite ke ili atendos la taglumon, kaj laaventurantoj distris sin en la krepusko per traserĉadode la nesto de la monedoj por trovi trezorojn.

La Ŝancel-Insekto trovis du belajn braceletojn elfasonita oro, kiuj estis tute ĝustadimensiaj por liajmaldikaj brakoj. La Birdotimigilo ekdeziris ringojn, da kiuj estis multe en la nesto. Post nelonge li metisrington sur ĉiun fingron de liaj plenigitaj gantoj, kajne kontenta pro tio li surmetis ankoraŭ plian ringonsur ĉiun dik fingron. Ĉar li zorge elektis la ringojnkiuj havis brilantajn ŝtonojn, rubenojn, ametistojn, kajsa firojn, la manoj de la Birdotimigilo nun aspektis trebrilaj.

“Ĉi tiu nesto estus ĝuego por Reĝino Zingibra, ”diris li, mediteme; “ĉar laŭ mia kompreno, ŝi kaj ŝiajknabinoj konkeris min nur por prirabi la urbon kajelpreni ĝiajn smeraldojn. ”

La Stana Lignohakisto kontentis pro sia diamantakolĉeno kaj rifuzis akcepti pli da ornamaĵoj; sed Tipprenis belan oran horloĝeton kun dika ĉeneto, kajmetis ĝin en sian poŝon tre fiere. Li ankaŭ pinglisplurajn juvelajn broĉojn al la ruĝa

veŝto de JoĉjoKukurbokapo, kaj ligis lorneton, per valora ĉeneto, alla kolo de la Seg-Ĉevalo.

“Ĝi estas tre bela, ”diris la besto, rigardante la lorneton aprobe; “por kio ĝi utilas? ”

Tamen neniu el ili povis respondi tion, do la Seg-Ĉevalo decidis ke ĝi estas ia tre malofta ornamaĵo kaj multe ekŝatis ĝin.

Por ke ne forgesiĝu iu ajn en la grupo, ili finemetis plurajn grandajn sigelringojn sur la pintojn dela kornoj de la Gumpo, kvankam tiu strangulo ŝajnetute ne dankemis pro la atento.

Mallumo baldaŭ tra fis ilin, kaj Tip kaj la Ŝancel-Insekto ekdormis dum la aliaj sidis pacience poratendi la tagiĝon.

Sekvamatene ili prave gratulis sin pro la uzeblecode la Gumpo; ĉar je la tagiĝo granda grego de Monedoj alvenis por unulasta batalo por reposedi laneston.

Sed niaj aventurantoj ne paŭzis por atendi labatalon. Kiel eble plej rapide ili suriris la sid-kusenojn de la sofoj, kaj Tip ordonis ke la Gumpo ek flugu.

Tuj ĝi leviĝis en la aeron, la flugilegoj batis fortekaj regule, kaj post kelkaj momentoj ili estis tiomdistancaj de la nesto ke la kriĉantaj Monedojreposedis sian neston tute sen provi sekvi ilin. La Aĵo flugis rekte norden, retrenirante la direktonel kiu ĝi venis. Nu, tion opiniis la Birdotimigilo, kaj la aliaj akordis ke la Birdotimigilo plej bone taksas ladirekton. Preter fluginte plurajn urbojn kaj vilaĝojn laGumpo portadis ilin alte super larĝa ebenaĵo kiedomoj aspektis pli kaj pli maldense ŝutitaj ĝis ili plene malaperis. Sekvis la larĝa, sabla dezerto kiu apartigas la reston de la mondo de la Lando Oz, kajantaŭ la tagmezo ili vidis la kugloformajn domojnkiuj pruvis ke ili jam reestas inter la bordoj de siahejmlando.

“Sed la domoj kaj bariloj estas bluaj, ”diris la Stana Lignohakisto, “tio indikas ke ni estas en la Lando de la Manĝtuloj, do tre malproksime de Glinda la Bona. ”

“Kion ni faru? ”demandis la knabo, turninte sin por rigardi ilian gvidanton.

“Mi ne scias, ”respondis la Birdotimigilo, malkaŝe.

“Se ni estus ĉe la Smeralda Urbo ni povus iri rekte suden kaj tiel atingi nian celon. Sed ni devas ne iri al la Smeralda Urbo, kaj la Gumpo verŝajne portas nin pli kaj pli maldirekten per ĉiu flugilbato. ”

“Do la Ŝancel-Insekto devos gluti duan pilolon, ”diris Tip, decideme, “kaj deziru ke ni iru ĝustadirekten. ”

“Bone, ”respondis la Multepligrandigito; “konsentite. ”

Sed kiam la Birdotimigilo serĉis en sia poŝo la piroskaton en kiu estis la du arĝentaj Dezirpiloloj, ĝi ne troviĝis. Angoroplene, la veturantoj serĉadis la valoregan skaton en ĉiu parto de la Aĵo; sed ĝi tute malaperis.

Kaj la Gumpo plu flugadis, portante ilin kiu sciiskien?

“Sendube mi lasis la piroskaton en la nesto de la Monedoj, ”diris la Birdotimigilo, fine.

“Granda misfortuno, ”la Stana Lignohakisto deklaris. “Sed ne pli ol antaŭ ol ni trovis la Dezirpilolojn. ”

“Malpli, ”respondis Tip; “ĉar la unu pilolo kiun ni uzis ebligis ke ni eskapu el tiu nesto. ”

“Tamen estas tre damaĝe ke la aliaj du perdiĝis, kaj mi meritas fortan riproĉon pro mia senzorgo, ”la Birdotimigilo

respondis, pente. “Ĉar nia estas strangagrupo kaj ni riskas akcidentojn ĉiumomente, kaj eĉnun ni eble proksimiĝas al nova danĝero. ”

Neniu aŭdacis kontraŭdiri tion, kaj senĝoja silentosekvis.

La Gumpo plu flugadis, senpaŭze.

Subite Tip surprizite elkriis.

“Ni atingis la Sudan Landon! ”li kriis, “ĉar sub niĉio estas ruĝa! ”

Tuj ili ĉiuj klinis sin trans la sofodorsojn porrigardi —kun escepto de Joĉjo, kiu ne volis riski novanperdon de sia kukurbokapo. Tute vere, la ruĝaj domojkaj bariloj kaj arboj indikis ke ili estas en la regnode Glinda la Bona; kaj baldaŭ, dum ili pluglitis, laStana Lignohakisto rekonis la vojojn kaj konstruaĵojnkiujn ili super flugadis, kaj ŝanĝis iomete la flugon dela Gumpo por ke ili atingu la palacon de la famaSorĉistino.

“Bone! ”kriis la Birdotimigilo, ĝojoplene. “Ni nebezonas la perditajn Dezirpilolojn nun, ĉar ni atingisnian celon. ”

Iom post iom la Aĵo malleviĝis al la tero kaj fineĝi haltis en la belaj ĝardenoj de Glinda, kuŝiĝante surveluran verdan gazonon proksime al fonto kiu ĵetisfluojn de brilantaj gemoj, anstataŭ akvo, alten en laaeron, de kie ili falis kun mallaŭta, tinta sono en laĉizitan marmoran bazenon lokitan por ricevi ilin. Ĉio en la ĝardenoj de Glinda estis belega, kaj dumniaj veturantoj ĉirkaŭrigardadis admirante, kompanioda soldatinoj silente alvenis kaj ĉirkaŭis ilin. Sed tiusoldatinoj de la granda Sorĉistino estis tute malsimilajal tiuj de la Revolucia Armeo de Zingibra, kvankamankaŭ ili estis knabinoj. Ĉar la soldatinoj surhavisbone zorgitajn uniformojn kaj portis glavojn kajlancojn; kaj ili marŝadis lerte kaj precize

laŭ manierokiu pruvis ke ili estis bone trejnitaj pri militado. La Kapitanino komandanta la grupon desoldatinoj —ili estis la privataj Gardistinoj de Glinda —tuj rekonis la Birdotimigilon kaj la Stanan Lignohakiston, kaj salutis ilin respektoplene. “Bonan tagon! ”diris la Birdotimigilo, ĝentileforprenante sian ĉapelon, dum la Stana Lignohakistosoldate salutis; “ni venis por peti renkonti vian belan Regantinon. ”

“Glinda jam estas en sia palaco, atendente vin, ”respondis la Kapitanino; “ĉar ŝi antaŭvidis vian venon longe antaŭ ol vi alvenis. ”

“Strange! ”diris Tip, mirante.

“Tute ne, ”respondis la Birdotimigilo; “ĉar Glinda la Bona estas potenca Sorĉistino, kaj nenio okazanta en la Lando Oz estas nerimarkata de ŝi. Mi supozas ke ŝi scias kial ni alvenis egalklare kiel ni mem. ”

“Do kiel utilis veni? ”demandis Joĉjo, stulte.

“Por prui vin kukurbokapa! ”kolererespondis la Birdotimigilo. “Sed la Sorĉistino atendas nin, do ni neprokrastu. ”

Do ĉiuj grimpis de la sofoj kaj sekvis la Kapitaninon al la palaco —eĉ la Seg-Ĉevalo prenis lokon en la stranga vico.

Sur sia trono el fajne fasonita oro sidis Glinda, kaj ŝi apenaŭ nuligis rideton sian dum ŝiaj strangaspektaj vizitantoj eniris kaj klinis sin antaŭ ŝi. Kaj la Birdotimigilon kaj la Stanan Lignohakiston ŝi koniskaj amis; sed la malgracia Kukurbokapo kaj la Multe Pligrandigita Ŝancel-Insekto estis uloj kiajn ŝi neniam antaŭe vidis, kaj ili aspektis eĉ pli strangaj ol la aliaj. Kaj la Seg-Ĉevalo, nu li aspektis vivanta lignobloko; kaj li klinis sin tiel rigide ke lia kapo frapis

laplankon, kio ridigis ne nur la soldatinojn sed ankaŭ Glindan.

“Bonvolu permesi ke mi anoncu al via gloramostino, ”komencis la Birdotimigilo, solenavoĉe, “kemian Smeraldan Urbon konkeris amaso dasenrespektaj knabinoj kun trikiloj, kiuj slavigis lavirojn, prirabis la stratojn kaj publikajn konstruaĵojn prenante la smeraldajn gemojn, kaj uzurpis mian tronon. ”

“Mi jam sciis, ”diris Glinda.

“Ili ankaŭ minacis detrui min, kaj ankaŭ laplurajn bonajn amikojn kaj helpantojn kiujn vi vidasantaŭ vi, ”pludiris la Birdotimigilo; “kaj se ni ne eskapintus de ili, niaj vivoj jam delonge estusestingitaj. ”

“Mi jam sciis, ”ripetis Glinda.

“Tial mi venis petegi vian helpon, ”asertis la Birdotimigilo, “ĉar mi kredas ke vi estas ĉiam pretahelpi la misfortunulojn kaj mistraktatojn. ”

“Estas vero, ”respondis la Sorĉistino, malrapide.

“Sed nun regas la Smeraldan Urbon Generalo Zingibra, kiu proklamigis ke ŝi estas Reĝino. Kial mirajtas oponi ŝin? ”

“Nu, ŝi ŝtelis mian tronon, ”diris la Birdotimigilo.

“Kaj kial vi posedis la tronon? ”demandis Glinda.

“Ĝin donis al mi la Sorĉisto de Oz kaj la popolo, ”respondis la Birdotimigilo, malkvieta pro la demandoj.

“Kaj kiel akiris ĝin la Sorĉisto? ”ŝi pludiris, severe.

“Oni informis min ke li prenis ĝin de Pastoria, laantaŭa Reĝo, ”diris la Birdotimigilo, konfuzita pro lasevera rigardo de la Sorĉistino.

“Sekve, ”deklaris Glinda, “la trono de la SmeraldaUrbo apartenas nek al vi nek al Zingibra, sed al tiuPastoria de kiu uzurpis ĝin la Sorĉisto. ”

“Vero, ”agnoskis la Birdotimigilo, humile; “sedPastoria estas delonge morta, kaj necesas ke estuanstataŭa reganto. ”

“Pastoria havis filinon, kiu laŭrajte heredu la tronon de la Smeralda Urbo. Ĉu vi sciis tion? ”demandis la Sorĉistino.

“Ne, ”respondis la Birdotimigilo. “Sed se la knabino ankoraŭ vivas, mi ne kontraŭstaros ŝin. Kontentigos min la forpelo de Zingibra, ĉar ŝi estas uzurpinto, kaj mi ne repostulos la tronon por mi. Efektive, ne plezurigas esti Reĝo, precipe kiam oni havas bonegan cerbon. Mi jam delonge scias ke pormi taŭgas multe pli honorinda posteno. Sed kie estastiu knabino kiu posedas la tronon, kaj kiel ŝinomiĝas? ”

“Ŝia nomo estas Ozma, ”respondis Glinda. “Sed mi vane klopodis trovi kie ŝi estas. Ĉar la Sorĉisto de Oz, kiam li ŝtelis la tronon de la patro de Ozma, sekrete kaŝis la knabinon ie. Kaj per magio kiam mine konas li ankaŭ malebligis ke eĉ mi —eksperta Sorĉistino —trovu ŝin. ”

“Tre strange, ”interrompis la Ŝancel-Insekto, pseŭdopompe. “Oni informis min ke la Mirinda Sorĉisto de Oz estis nur ĉarlatano! ”

“Absurde! ”kriis la Birdotimigilo, tre kolera pro tiu diro. “Li donis al mi bonegan cerbon! ”

“Neniel falsa estas mia koro, ”anoncis la Stana Lignohakisto, indigne rigardante la Ŝancel-Insekton.

“Eble oni misinformis min, ”balbutis la Insekto, retiretante sin; “mi mem ne konis la Sorĉiston. ”

“Nu, ni ja konis lin, ”rebatis la Birdotimigilo, “kaj li estis tre potenca Sorĉisto, mi povas certigivini pri tio. Estas vere ke li kelkfoje iomete falsissian aspekton, sed se li ne estus potenca Sorĉisto, kiel —mi demandas —kiel li povus kaŝi tiunknabinon Ozma tiom sukcese ke neniu povas troviŝin? ”

“Mi —mi cedas al vi! ”respondis la Ŝancel-Insekto, humile. “Vi neniam parolis pli sencoplene, ”diris la StanaLignohakisto.

“Mi nepre devas denove provi trovi kie kaŝiĝis tiunknabino, ”diris la Sorĉistino, penseme. “En miabiblioteko estas libro en kiu skribiĝis ĉiu ago de la Sorĉisto dum li estis en nia Lando Oz —nu, ĉiu agokiun miaj spionoj povis observi. Tiun libron miantentegite tra legos hodiaŭ nokte, kaj mi klopodos troviagojn kiuj eble helpas nin retrovi la perditan Ozman. Intertempe, bonvolu distri vin en mia palaco kajordonu miajn servistinojn kvazaŭ ili estus la viaj. Mirenkontos vin denove, morgaŭ. ”

Per tiu gracia parolo Glinda forsendis la aventurantojn, kaj ili komencis vagadi en la belajĝardenoj, kie ili pasigis plurajn horojn ĝuante laplaĉegaĵojn kiujn la Reĝino de la Sudlando metintisĉirkaŭ sian reĝinan palacon.

Sekvamatemane ili rerenkontis Glindan, kiu diris alili:

“Mi tre zorge traserĉis la registron de la agoj dela Sorĉisto, kaj inter ili mi trovis nur trisuspektindajn. Li manĝis fabojn per tranĉilo, lisekrete vizitis maljunan Mombin trifoje, kaj li lamisiomete je la maldekstra piedo. ”

“Ha, tiu tria ago estas nepre suspektiga! ”krietis laKukurbokapo.

“Ne nepre, ”diris la Birdotimigilo; “eble suferigislin kalo. Laŭ mi, plej suspektigas ke li manĝadisfabojn per tranĉilo. ”“Sed eble tiu estas ĝentila manĝomaniero enOmaha, la glorega lando el kiu origine venis laSorĉisto, ”proponis la Stana Lignohakisto.

“Povas esti, ”agnoskis la Birdotimigilo.

“Sed kial, ”demandis Glinda, “li trifoje sekretevizitis maljunan Mombin? ”

“Ha! Vere kial! ”eĥis la Ŝancel-Insekto, impone.

“Ni scias ke la Sorĉisto instruis al la maljunulinomultajn magiaĵojn, ”pludiris Glinda; “kaj li ne farustion se ŝi ne helpus lin iel. Do ni sendube pravesuspektas ke Mombi helpis lin kaŝi la knabinonOzma, la laŭrajtan heredantinon de la trono de laSmeralda Urbo kaj do konstanta danĝero laŭ lauzurpinto. Ĉar se la popolo scius ke ŝi vivas, ili rapideReĝinigus ŝin kaj redonus al ŝi ŝian laŭjustanpostenon. ”

“Logika argumento! ”kriis la Birdotimigilo. “Tutesendube Mombi partoprenis en la fia afero. Sed kielhelpas nin scii tion? ”

“Necesas trovi Mombin, ”respondis Glinda, “kajdevigi ŝin informi pri kie ŝi kaŝis la knabinon. ”

“Mombi estas nun kun Reĝino Zingibra, en laSmeralda Urbo, ”diris Tip. “Mombi faris la multajnobstaklojn kontraŭ ni, kaj devigis Zingibran minacidetriui miajn amikojn kaj redoni min al lamagiulinaĉo. ”

“Sekve, ”decidis Glinda, “kun mia armeo mi marŝosal la Smeralda Urbo kaj kaptos Mombin. Poste, ebleni povos devigi ŝin diri la veron pri Ozma. ”

“Ŝi estas fimaljunulino! ”komentis Tip, kiuntremigis pensi pri la nigra poto de Mombi; “ankaŭobstina. ”

“Ankaŭ mi estas tre obstina, ”respondis laSorĉistino, ridetante dolĉe; “do mi tute ne timasMombin. Hodiaŭ mi faros ĉiujn necesajn preparojn, kaj je la krepusko morgaŭmatene ni marŝos kontraŭla Smeraldan Urbon. ”

ĈAPITRO XXI

La Stana Lignohakisto Deŝiras Rozon

La Armeo de Glinda laBona aspektis grandiozakaj impona kiam ĝigrupiĝis je la mateniĝoantaŭ la pordego de la palaco. Launiformoj de la soldatinoj estis belaj kaj gajkoloraj, kaj iliaj arĝentopintaj lancoj estis brilantaj, lalongaj teniloj estis inkrustitaj perperlamoto. La oficerinoj portisakrajn, brilantajn glavojn, kajŝildojn kovritajn per pavoplumoj; vereŝajnis ke neniu malamiko iel povus venki tiel gloranarmeon.

La Sorĉistino estis portata en bela palankeno, kiusimilis al la korpo de kaleŝo, kun pordoj kaj fenestroj kun silkaj kurtenoj; sed anstataŭ radoj, kiujn havaskaleŝo, la palankeno restis sur du longaj, horizontalajstangoj, kiujn portis la ŝultroj de dekdu servistinoj. La Birdotimigilo kaj liaj kamaradoj decidis veturien la Gumpo, por tiel povi egale rapidi kiel la armeo; do, tuj kiam Glinda komencis kaj dum la reĝinabando ludis inspiran muzikon kaj ŝiaj soldatinojformarŝis, niaj amikoj surso fiĝis kaj sekvis. La Gumpomalrapide flugadis tuj super la palankeno en kiuveturis la Sorĉistino.

“Atentu, ”diris laStana Lignohakisto al laBirdotimigilo, kiu sinklinis trans la flankon por rigardi la armeon sub si.

“Ne falu. ”

“Ne gravus, ”komentis la edukita Ŝancel-Insekto; “li ne povos rompiĝi, ĉar li ĉiam falos sur sian mono-litan naturon.”

“Mi ordonis ke vi —”komencis Tip, riproĉavoĉe. “Jes ja! ”diris la Ŝancel-Insekto, tuje. “Pardonumin. Mi strebos subpremi mian vortludemon. ”

“Vi devos sukcesi pri tio, ”deklaris la knabo. “Sevi volas plu akompani nin. ”

“Ve! Min plorigus apartiĝi de vi post tiom datempo!
”murmuris la Insekto, emocie; do Tip forlasisla temon.

La armeo plumarŝadis senpaŭze, sed kiam noktiĝisili ankoraŭ ne atingis la murojn de la Smeralda Urbo. Tamen, per la malforta lumo de la nova luno, lasoldatinoj de Glinda ĉirkaŭis la urbon kaj starigissiajn skarlatajn silkajn tendojn sur la verda herbaro. La tendo de la Sorĉistino estis pli granda ol la aliaj, kaj konsistis el pure blanka silko, kaj super ĝi flirtadisskarlataj flagoj. Oni starigis tendon ankaŭ por laBirdotimigilo kaj liaj amikoj; kaj post tiuj preparoj, laŭ militistaj precizo kaj rapido, la armeo eniris siajntendojn por ripozi.

Multe miregis Reĝino Zingibra la postan matenonkiam ŝiaj soldatinoj alkuris por informi ŝin prila grandega armeo ĉirkaŭanta ilin. Ŝi tuj grimpisla ŝtupojn de alta turo de la reĝa palaco kajĉiudirekte vidis standardojn flirtantajn, kajla granda blanka tendo de Glinda starisrekte antaŭ la pordoj.

“Nepre ni venkiĝos! ”kriis Zingibra, malespere; “ĉar kiel povos niaj trikiloj superila longajn lancojn kaj timigajn glavojn deniaj malamikinoj? ”

“Estos plej bone, ”diris knabino, “ke nicedu kiel eble plej rapide, por ke ni nevundiĝu. ”

“Tute ne, ”respondis Zingibra, pli kuraĝe.

“La malamikinoj plu estas ekster la muroj, do ni penu akiri pli da tempo per inter-traktado kun ili. Iru kun pac flago al Glindakaj demandu al ŝi kial ŝi aŭdacis invadi mianregon, kaj kion ŝi postulas. ”

Do la knabino trairis la pordegon, portante blankan standardon por indiki ke ŝicelas pacon, kaj iris al la tendo de Glinda.

“Diru al via Reĝino, ”diris la Sorĉistino al la knabino, “ke ŝi transdonu al mi maljunan Mombinkiel kaptitino. Se ŝi faros tion, mi ne plu ĝenos ŝin. ”Nu, kiam la Reĝino ricevis tiun komunikon ĝi treĉagrenis ŝin, ĉar Mombi estis ŝia ĉefa konsilistino, kaj Zingibra multe timis la maljunulinon. Sed ŝi alvokis Mombin, kaj raportis al ŝi kion diris Glinda.

“Mi antaŭvidas danĝeron por ni ĉiuj, ”murmuris la maljuna magiulino, rigardinte en magian spegulon kiun ŝi portis en poŝo. “Sed eble ni tamen sukcesos kapti per trompo, eĉ kvankam tiu Sorĉistino opiniassin tre lerta. ”

“Ĉu ne estus pli sendanĝere ke mi transdonu vin al ŝi?
”demandis Zingibra, nervoze.

“Per tio vi perdus la tronon de la Smeralda Urbo! ”respondis la magiulino, emfaze. “Sed se vi permesos kemi agu laŭ mia volo, mi facile savos kaj vin kaj min. ”

“Do agu laŭvole, ”respondis Zingibra, “ĉar estas tre aristokratece esti Reĝino, kaj mi ne volas devi reiri al mia hejmo kaj ordigi litojn kaj lavi telerojn por mia patrino. ”Do Mombi alvokis Ŝelean Kon fitaĵon kaj faris certan magian riton kiun ŝi konis. La rezulto de la sorĉo estis ke Ŝelean ekaspektis tute kiel Mombi, kaj la maljunamagiulino eksimiliĝis al la knabino tiom precize, ke ŝajnis neeble ke iu povus rekoni la trompon.

“Nun, ”diris maljuna Mombi al la Reĝino, “viaj soldatinoj transdonu ĉi tiun knabinon al Glinda. Ŝi kredos havi la veran Mombin do ŝi reiros tuj al siapropa lando en la sudo. ”

Do Ĵelea, lamanta kvazaŭ maljunulino, estiskondukita tra la urbopordegoj al Glinda.

“Jen la persono kiun vi postulis, ”diris unu el lagardistinoj, “kaj nia Reĝino nun petas ke vi foriru, laŭ via promeso, kaj ne plu ĝenu nin. ”

“Tion mi nepre faros, ”respondis Glinda, treplaĉita; “se vere ĉi tiu estas la ĝusta persono, samekiel ŝi aspektas. ”

“Certe ŝi estas maljuna Mombi, ”diris la gardistino, kiu kredis diri la veron; kaj la soldatoj de Zingibrareiris tra la urbaj pordoj.

La Sorĉistino tuj vokis la Birdotimigilon kaj liajnamikojn al sia tendo, kaj komencis demandadi al lalaŭsupoza Mombi pri la perdita knabino Ozma. SedĴelea tute nenion sciis pri tiu temo, kaj baldaŭ ŝi tiomnervoziĝis pro la demandado ke ŝi komencis plori, kiomulte surprizis Glindan.

“Jen stulta trompaĵo! ”diris la Sorĉistino, kaj ŝiajokuloj brilegis kolere. “Ĉi tiu ne estas Mombi, estasalia persono kiu pro sorĉo aspektas kiel ŝi! Diru almi, ”ŝi ordonis, turniĝinte al la tremanta knabino, “vian veran nomon! ”

Tion Ĵelea ne kuraĝis diri, ĉar ŝin minacis mortigila magiulino se ŝi konfesos la fraŭdon. Sed Glinda, kvankam dolĉa kaj bela, komprenis magion multe plibone ol ĉiu alia persono en la Lando Oz. Do perkelkaj potencaj vortoj kaj stranga gesto, ŝi rapidetransformis la knabinon kaj redonis al ŝi ŝian veranformon, kaj samtempe maljuna Mombi, tremalproksime en la palaco de Zingibra, subite reakirissiajn proprajn malrektan formon kaj aspektaĉon.

“Nu, ŝi estas Ĵelea Kon fitaĵ! ”kriis la Birdotimigilo, rekonante ke la knabino estas malnova amikino lia.

“Nia interpretistino! ”diris la Kukurbokapo, plaĉeridetante.

Glinda devigis Ĵeleon rakonti pri la trompo faritade maljuna Mombi, kaj ŝi ankaŭ petis protekton de Glinda, kion la Sorĉistino volonte promesis. Sed nun Glinda vere koleregis, kaj sendis komunikon al Zingibra ke la fraŭdo koniĝis kaj ke ŝi devastransdoni la veran Mombin, ĉar se ne, ŝi suferos prone elportebaj konsekvencoj. Zingibra anticipis tiun komunikon, ĉar la ŝorĉistino bone komprenis, kiam ŝi ricevis sian naturan formon, ke Glinda eltrovis la trompon. Sed la fia maljunulino jam elpensis novan trompon, kaj devigis Zingibran promesi plenumi ĝin. Do la Reĝino diris al la heroldino de Glinda:

“Diru al via estrino ke mi tute ne trovas Mombin; sed Glinda povos eniri la urbon kaj mem serĉi la maljunulinon. Ŝi ankaŭ povas kunvenigi siajnamikojn, se ŝi volas. Sed se ŝi ne trovas Mombinantaŭ ol la suno subiros, la Sorĉistino devos promesi foriri pace kaj ne plu ĝeni nin. ”

Glinda akceptis la proponon, ĉar ŝi bone sciis ke Mombi estas ie en la urbo. Do Zingibra malfermigis la pordegojn de la urbo, kaj Glinda enmarŝis, sekvate de kompanio de ŝiaj soldatinoj, kaj poste sekvis la Birdotimigilo kaj la Stana Lignohakisto, dum Joĉjo Kukurbokapo rajdis sur la Seg-Ĉevalo, kaj la Edukita, Multe Pligrandigita Ŝancel-Insekto digne marŝis malantaŭ ili. Tio marŝis apud la Sorĉistino, ĉar Glinda ekamis la knabon multe.

Kompreneble Mombi tute ne intencis troviĝi de Glinda; do, dum ŝiaj malamikoj marŝadis laŭ la strato, la magiulino transformis sin en ruĝan rozon kreskantansur arbusto en la ĝardeno de la palaco. Lerta plano, trompo kian ne suspektis Glinda. Do pluraj valoregaj horoj perdiĝis per vana serĉado je Mombi. Kiam proksimiĝis la sunsubiro la Sorĉistino komprenis ke ŝin venkis la supera malico de la treaĝa magiulino; do ŝi

ordonis al siaj sekvantinoj marŝiel la urbo retren al siaj tendoj.

Ĝuste tiam serĉadis la Birdotimigilo kaj liajkamaradoj en la ĝardeno de la palaco, kaj senespereili turnis sin por obei la ordonon de Glinda. Sedantaŭ ol foriri el la ĝardeno, la Stana Lignohakisto, kiu amis florojn, ŝance rimarkis grandan ruĝan rozonkreskantan sur arbusto; do li deŝiris la floron kaj fiksisĝin en la stanan butontruon de sia stana brusto. Dum li faris tion, li kredis aŭdi mallaŭtan ĝemon ella rozo; sed li tute ne atentis tiun sonon, kaj tiel Mombiestis portata el la urbo en la tendaron de Glinda kaj tutenenu suspektis ke ilia serĉo tiel sukcesis.

ĈAPITRO XXII

La Transformiĝo de Maljuna Mombi

Unue la magiulino timis kiam ŝi trovis sin kaptita dela malamikoj; sed baldaŭ ŝi decidis ke ŝi estas egalesekura en la butontruo de la Stana Lignohakisto kielsur arbusto. Ĉar neniu sciis ke la rozo kaj Mombi estas unusama afero, kaj nun kiam ŝi estis ekster la urboj dela Urbo la eblo eskapi Glindan estis multe pli granda.

“Sed ne necesas rapidi, ”pensis Mombi. “Miatendos dum kelka tempo kaj ĝuos la humiliĝon detiu Sorĉistino kiam ŝi trovos ke mi superis ŝin. ”Do dum la tuta nokto la rozo restis trankvile surla brusto de la Stana Lignohakisto, kaj en la mateno, kiam Glinda vokis niajn amikojn al interkonsilado, Noĉjo Hakisto kunportis sian belan floron al lablanka silka tendo.

“Ial, ”diris Glinda, “ni ne sukcesis trovi tiunmalican maljunan Mombin; do mi kredas ke niaekspedicio fiaskis. Kaj mi bedaŭras tion, ĉar sen niahelpo malgranda Ozma neniam estos savita kaj nerericevos sian justan postenon kiel Reĝino de laSmeralda Urbo. ”

“Ni ne cedu tro facile, ”diris la Kukurbokapo. “Nifaru ion alian. ”

“Certe io alia estas farenda, ”respondis Glinda, ridetante; “sed mi ne komprenas kiel min tiom facilevenkis maljuna magiulino kiu scias multe malpli damagio ol mi mem. ”

“Dum ni estas ĉi tie, mi opinias ke estos saĝe keni konkeru la Smeraldan Urbon por Princino Ozma, ”diris la Birdotimigilo. “Kaj dum la knabino restoskaŝita, mi volonte regos anstataŭ ŝi, ĉar mi komprenasla regarton pli bone ol Zingibra. ”

“Sed mi promesis ne ĝeni Zingibran, ”kontraŭis Glinda.

“Mi invitas vin ĉiujn reiri kun mi al mia regno —pli ĝuste, Imperio, ”diris la Stana Lignohakisto, ĝentile inkluzivante la tutan grupon per reĝabraketendo. “Multe plezurigos min gastigi vin en miakastelo, kie estas su fiĉa spaco kaj pli ol su fiĉa. Kaj seiu el vi deziros kovriĝi per tavolo el nikelo, miaservisto faros tion tute senpage. ”

Dum la Hakisto parolis la okuloj de Glindarimarkis la rozon en lia butontruo, kaj nun ŝi imagisvidi la grandajn ruĝajn foliojn de la floro iom tremeti. Tio tuj suspektigis ŝin, kaj post momento la Sorĉistino decidis ke la ŝajnrozo estis nur Mombitransformita. Sammomente Mombi sciis ke ŝi estastrovita kaj devas rapide plani eskapon, kaj ĉar ŝi faciletransformiĝis ŝi tuj formiĝis kiel Ombro kaj glitis laŭla muro de la tendo cele la elirejon, planante tielmalaperi.

Sed Glinda ne nur estis egale imagema, ŝi estismulte pli sperta ol la magiulino. Do ŝi paŝis al la malfermaĵo de la tendo longe antaŭ ol ĝin atingis la Ombro, kaj per manskua ŝi fermis la malfermaĵon tielperfekte ke Mombi ne povis trovi su fiĉe larĝanfendeton kiun ŝi povus trairi. La Birdotimigilo kaj liajamikoj estis multe surprizitaj de la agoj de Glinda, ĉar neniu el ili rimarkis la Ombron. Sed la Sorĉistinodiris al ili:

“Restu tute senmove, ĉiuj! Ĉar la maljunamagiulino estas kun ni eĉ nun, en ĉi tiu tendo, kajmi esperas kapti ŝin. ”

Tiuj vortoj tiom alarmis Mombin ke ŝi tujtransformis sin el ombro en Nigran Formikon, kaj entiu formo ŝi rampis trans la teron, serĉante fendetonaŭ kavaĵon en kiu ŝi povus kaŝi sian korpeton. Bonsorte, la tero sur kiu la tendo estis starigita, tujantaŭ la urbopordoj, estis malmola kaj glata; kaj dumla Formiko plu rampadis, Glinda vidis ĝin kaj rapidisantaŭen por kapti ĝin. Sed, ĝuste kiam ŝia manosubiris, la magiulino,

nun preskaŭ freneza pro timo, lastafoje transformiĝis, kaj en la formo de giganta Grifo ŝi ĵetis sin tra la muron de la tendo —disŝirantela silkon per sia salto —kaj post momento jam forkuradis rapide kiel kirlovento.

Glinda ne hezitis sekvi. Ŝi saltis sur la dorson dela Seg-Ĉevalo kaj kriis:

“Nun pruvu ke vi rajtas vivi! Kuru —kuru —kuru! ”

La Seg-Ĉevalo kuris. Fulme li sekvis la Grifon, liaj lignaj kruroj movis sin tiom rapide ke ili briletiskvazaŭ la radioj de stelo. Antaŭ ol niaj amikoj povis reĝustiĝi el sia surprizo kaj la Grifo kaj la Seg-Ĉevalo estis preter ilia vidpovo.

“Ni sekvu! ” kriis la Birdotimigilo.

Ili kuris al kie kuŝas la Gumpo kaj rapide sin ĵetis sur ĝin.

“Flugu! ” ordonis Tip, fervore.

“Kien? ” demandis la Gumpo, per sia trankvila voĉo.

“Mi ne scias, ” respondis Tip, kiu estis tre nervozapro la prokrasto; “sed se vi enaeriĝos, mi kredas keni vidos kiudirekten iris Glinda. ”

“Bone, ” respondis la Gumpo, trankvile; kaj ĝietendis siajn flugilegojn kaj alten iris en la aero. Tre malproksime, trans la kampoj, nun videblis duetaj makuloj rapidantaj unu post la alia, kaj ili sciis kela makuloj sendube estas la Grifo kaj la Seg-Ĉevalo. Do Tip atentigis la Gumpon pri ili, kaj ordonis ke la bestostrebu atingi la du magiulinojn. Sed, kvankam la flugode la Gumpo estis rapida, la sekvato kaj sekvanto sin movis pli rapide, kaj post kelkaj momentoj ne plu estis videblaj sur la malklara horizonto.

“Tamen ni plu sekvu ilin, ”diris la Birdotimigilo; “ĉar la Lando Oz estas malgranda do ili nepre devosambaŭ halti post nelonge. ”

Maljuna Mombi opiniis sin tre saĝa pro sia decidofariĝi Grifo, ĉar ĝiaj kruroj estis rapidegaj kaj ĝia fortopli longedaŭra ol tiu de aliaj bestoj. Sed ŝi ne kalkulis pri la senlaca energio de la Seg-Ĉevalo, kies lignajkruroj povis kuri dum multaj tagoj sen malrapidiĝi. Tial, post horo da kuregado, la spirado de la Grifokomencis malfortiĝi, kaj ĝi anhelis kaj doloroplenestrebis spiri, kaj movis sin multe malpli rapide olantaŭe. Ĝi atingis la randon de la dezerto kaj komencis kuri trans la profundan sablon. Sed ĝiaj lacaj piedoj profundigis en la sablon kaj post kelkaj minutoj la Grifo kolapsis, plene senforta, kaj kuŝis senmove surla dezerto.

Glinda atingis ĝin post momento, rajdante laankoraŭ viglan Seg-Ĉevalon; kaj malvolvinte maldikanoran fadenon ligitan al sia zono la Sorĉistino ĵetis ĝinsuper la kapon de la anhelanta senhelpa Grifo, kaj tiel detruis la magian kapablon de la transformita Mombi. Ĉar la besto, tremante severe, ekmalaperis, kaj en ĝialoko videblis la maljuna magiulino, sovaĝe rigardanta laserenan kaj belan vizaĝon de la Sorĉistino.

ĈAPITRO XXIII

Princino Ozma de Oz

“Mi kaptis vin, kaj estas senutile plu barakti, ”diris Glinda, per sia mola, dolĉa voĉo. “Kusku senmove dum momento, ripozetu, poste mi reportos vin al miatendo. ”

“Kial vi serĉas min? ”demandis Mombi, ankoraŭ apenaŭ kapabla klare paroli pro manko de spiro.

“Kion mi faris kontraŭ vi, kial vi persekutas min? ”

“Nenion vi faris kontraŭ mi, ”respondis la milda Sorĉistino; “sed mi suspektas ke vi faris plurajn fiagojn; kaj se mi trovos ke vi vere misuzis vian magiscon, mi punos vin severe. ”

“Mi de fias vin! ”rasis la maljunulinaĉo. “Vi neaŭdacus damaĝi min! ”

Ĝuste tiam la Gumpo alflugis ilin kaj stariĝis sur ladezertan sablon apud Glinda. Niaj amikoj ĝojis trovi ke Mombi fine estas kaptita, kaj post rapida interkonsiliĝo ili decidis ke ĉiuj reiru en la Gumpo al la tendaro. Do ili enĵetis la Seg-Ĉevalon, kaj poste Glinda, ankoraŭ tenante finon de la ora fadeno kiu estis ĉirkaŭ la kolode Mombi, devigis la kaptiteton grimpi sur la sofojn. La aliaj nun sekvis, kaj Tip ordonis al la Gumpo reiri. La veturo fariĝis senĝene, Mombi sidis sur sia lokomalĝoj-kaj sever-miene, ĉar la maljunulinaĉo estis tute senhelpa dum restis la magia fadeno ĉirkaŭ ŝiakolo. La armeo salutis la revenon de Glinda per laŭtaj bonvenigaj krioj, kaj la grupo de amikoj rekuniĝis baldaŭ en la reĝina tendo, kiun oni zorge riparigis dum ilia foresto.

“Nun, ”diris la Sorĉistino al Mombi, “mi volas ke vi diru al ni kial la Mirinda Sorĉisto de Oz vizitis vin trifoje, kaj kio okazis

al la infano Ozma, kiu kurioze gemalaperis. ”

La magiulino rigardis Glindan de fie, kaj neniun vorton parolis.

“Respondu! ” kriis la Sorĉistino.

Sed ankoraŭ Mombi silentis.

“Eble ŝi ne scias, ” komentis Joĉjo.

“Bonvolu silenti, ” diris Tip. “Vi eble fuŝos ĉion pro via stulteco. ”

“Jes, kara Paĉjo! ” respondis la Kukurbokapo, humile.

“Plezurege mi estas Ŝancel-Insekto! ” murmuris la Multe Pligrandigita Insekto, mallaŭte. “Oni ne povas atendi fluon de saĝeco el kukurbo. ”

“Nu, ” diris la Birdotimigilo, “kiel ni paroligos Mombin? Se ŝi ne informos nin pri kion ni volas scii, estos tute senutila ŝia kaptiĝo. ”

“Eble ni provu amon, ” proponis la Stana Lignohakisto. “Mi aŭdis ke amo povas venki kiun ajn, ne grave kiom malbelan. ”

Aŭdinte tion la magiulino turnis sin por firiĝi linterojn aĉe ke la Stana Lignohakisto humiligitel retiris sin. Glinda zorgel konsideradis kion fari; nun ŝi sin turnis al Mombi kaj diris:

“Nenion vi gajnos, mi certigas vin, per tia de fiado. Ĉar mi firme intencas scii la veron pri la knabino Ozma, kaj se vi ne diros al mi ĉion kion vi scias, mi certe mortigos vin. ”

“Ho, ne! Ne faru tion! ” kriis la Stana Lignohakisto. “Estus fie mortigi iun ajn —eĉ maljunan Mombin. ”

“Estas nur minaco, ”respondis Glinda. “Mi nemortigos Mombin, ĉar ŝi preferos diri al mi la veron. ”“Ha, mi komprenas, ”diris la stanulo, multetrankviligita. “Se mi diros al vi kion ajn vi volas scii, ”diris Mombi, parolante tiom subite ke ŝi tremigis ilin ĉiujn. “Kion vi faros al mi poste? ”

“Se vi faros tion, ”respondis Glinda, “mi nurpostulos ke vi trinku potencon fluaĵon kiu forgesigosen vi la tutan magion kiun vi lernis. ”

“Sed mi fariĝus senhelpa maljunulino! ”

“Sed vi vivus, ”diris la Kukurbokapo, konsole. “Nepre silentu! ”diris Tip, nerveze. “Mi penos, ”respondis Joĉjo; “sed vi agnoskas ke vivi estas bone. ”

“Precipe se oni estas Plene Edukita, ”diris laŜancel-Insekto, aprobe skuante sian kapon.

“Elektu, ”Glinda diris al maljuna Mombi, “intermorto se vi plu silentos, kaj perdo de via magikapablose vi diros al mi la veron. Mi opinias ke vi preferos vivi. ”

Mombi malkviete rigardis la Sorĉistinon, kaj vidiske ŝi plene seriozas kaj ne toleros trompon. Do ŝi respondis, malrapide:

“Mi respondos viajn demandojn. ”

“Tion mi supozis, ”diris Glinda agrablatone. “Visaĝe elektis, mi certigas vin. ”

Ŝi gestis al unu el siaj Kapitaninoj, kiu portis al ŝi belan oran kesteton. El ĝi la Sorĉistino tiris grandegan blankan perlon, ligitan al maldika ĉeno kiun ŝi metis ĉirkaŭ sian kolon tiel ke la perlo restis sur ŝia brusto, tuj super la koro.

“Nun, ”diris ŝi, “mia unua demando: Kial la Sorĉisto trifoje vizitis vin? ”

“Ĉar mi rifuzis viziti lin, ”respondis Mombi.

“Tio ne estas respondo, ”diris Glinda, severe. “Dirual mi la veron. ”

“Nu, ”respondis Mombi, rigardante malsupren, “livizitis min por lerni la recepton kiun mi uzas por biskvitoj. ”

“Rigardu! ”ordonis la Sorĉistino.

Mombi obeis.

“Kiukolora estas mia perlo? ”diris Glinda. “Ĝi —ĝi estas nigra! ”respondis la maljunamagiulino, mirante.

“Do vi mensogis al mi! ”kriis Glinda, kolere. “Nurkiam vi diros la veron restos mia magia perlo pureblanka. ”

Mombi nun komprenis ke estas senutile penitrompi la Sorĉistinon; do ŝi diris, intertempe sulkantela frunton pro sia venkiĝo:

“La Sorĉisto portis al mi la knabineon Ozma, kiutiutempe estis nur bebo, kaj petis min kaŝi la infanon. ”

“Tion mi supozis, ”deklaris Glinda, trankvile.

“Kion li donis al vi pro via helpo? ”

“Li instruis al mi ĉiujn siajn magiaĵojn. Kelkaj estis aŭtentikaj, kaj kelkaj estis fraŭdaj; sed mi fidelis al mia promeso. ”

“Kion vi faris pri la knabino? ”demandis Glinda; kaj je tiu demando ĉiu antaŭen klinis sin por atente aŭskulti la respondon.

“Mi sorĉis ŝin, ”respondis Mombi.

“Kiel? ”

“Mi transformis ŝin kaj faris el ŝi —el ŝi —”“Kion el ŝi?
”demandis Glinda, kiam la magiulinohezitis.

“Knabon! ”diris Mombi, malaltavoĉe.

“Knabon! ”eĥis ĉiu voĉo; kaj, ĉar ili sciis ke tiumaljunulino
prizorgis Tipon ekde lia bebeco, ĉiujokuloj turniĝis al kie
staras la knabo.

“Jes, ”diris la maljuna magiulino, jese skuante siankapon;
“jen Princino Ozma —la infano portita al mide la Sorĉisto kiu
ŝtelis la tronon de ŝia patro. Jen lavera reganto de la
Smeralda Urbo! ”kaj ŝi per sialonga osteca fingro rekte
indikis la knabon.

“Mi! ”kriis Tip, miregante. “Mi ne estas PrincinoOzma —mi ne
estas knabino! ”

Glinda ridetis, kaj irinte al Tip ŝi prenis lianmalgrandan
brunan manon per sia delikata blankamano.

“Vi ne estas knabino ĝuste nun, ”diris ŝi mildatone, “ĉar
Mombi transformis vin en knabon. Sed vi naskiĝis knabino,
kaj ankaŭ Princino; do vi devos repreni vianĝustan formon,
por ke vi fariĝu Reĝino de la SmeraldaUrbo. ”

“Ho, lasu Zingibran resti la Reĝino! ”kriis Tip, preta plori. “Mi
volas resti knabo, kaj veturi kun laBirdotimigilo kaj la Stana
Lignohakisto, kaj la Ŝancel-Insekto, kaj Joĉjo —jes! kaj kun
mia amiko la Seg-Ĉevalo —kaj la Gumpo! Mi ne volas esti
knabino! ”“Ne timu, amiketo, ”diris la Stana Lignohakisto,
konsole; “ne doloras esti knabino, oni diras; kaj ni ĉiujrestos

viaj fidelaj amikoj. Kaj, senkaŝe parolante, miĉiam opiniis knabinojn pli agrablaj ol knaboj. ”

“Nu, egale agrablaj, ”diris la Birdotimigilo, karesefrapetante la kapon de Tip.

“Kaj egale bonaj studentoj, ”proklamis la Ŝancel-Insekto. “Mi volonte fariĝos via instruisto, kiam virefariĝos knabino. ”

“Sed —atendu! ”diris Joĉjo Kukurbokapo, ĝeme:“sevi fariĝos knabino, vi ne povos resti mia kara Paĉjo! ”

“Ne, ”respondis Tip, ridante malgraŭ siamaltrankvilo; “kaj volonte mi perdos tiun parencecon. ”

Poste li diris, heziteme, dum li turnis sin al Glinda:

“Mi provos dum kelka tempo —por trovi kiel estos. Sedse al mi ne plaĉos esti knabino, vi devas promesi ke virefaros min knabo. ”

“Nu, ”diris la Sorĉistino, “mia magio ne povas farition. Mi neniam faras transformojn, ĉar ili estasnehonestaj, kaj neniu respektinda magiulino volasdoni malveran aspekton al io ajn. Nur senskrupulinojuzas tiun arton, do mi devas postuli ke Mombi nuligusian ĉarmon kaj redonu al vi vian ĝustan formon. Ŝilastafoje faros magiaĵon. ”

Nun, ĉar la vero pri Princino Ozma malkaŝiĝis, alMombi ne gravis la sorto de Tip; sed ŝi timis lakoleron de Glinda, kaj la knabo malavare promesisprizorgi Mombin kiam ŝi maljuniĝos se li fariĝosregantino de la Smeralda Urbo. Do la magiulinokonsentis fari la transformon, kaj tuj komenciĝis lapreparado de la evento.

Glinda ordonis ke ŝia propra reĝina sofo metiĝu enla centron de la tendo. Sur ĝin metiĝis multaj kusenojkovritaj per

rozkolora silko, kaj de ora stango super ĝipendis multaj ruĝetaĵoj faldaĵoj el filandro, tute kaŝantela internan parton.

La unua ago de la magiulino estis devigi la knabontrinki magian fluaĵon kiu rapide dormigis lin profunde kaj senŝone. Poste la Stana Lignohakisto kaj laŜancel-Insekto zorge portis lin al la sofo kaj metis linsur la molajn kusenojn, kaj kuntiris la filandrajnkurtenojn por kaŝi lin de ĉiuj.

La magiulino kaŝis sur la tero kaj flamigis sekajnerbojn, kiujn ŝi tiris el sia brustvesto. Kiam la fajroardis klare maljuna Mombi disŝutis manplenenon damagia pulvoro sur la fajron, kiu tuj komencis estigiriĉan violan vaporon, plenigante la tendon per siaodoro kaj ternigante la Seg-Ĉevalon —kvankam oniantaŭavertis lin resti silenta.

Dum la aliaj scivole rigardadis ŝin, la maljunulinaĉoĉantis verson ritme uzante vortojn kiujn neniukomprenis, kaj klinis sian maldikan korpon sepfojesuper la fajron. Kaj nun la sorĉkanto ŝajnis kompleta, ĉar la magiulino rektiĝis kaj kriis unu vorton, "Jeoŭa! "laŭtavoĉe.

La vaporo for floris; la aero reklariĝis; iom da freŝaaero plenigis la tendon, kaj la ruĝetaĵoj kurtenoj de lasofa tremetis kvazaŭ movitaj de io malantaŭ ili. Glinda marŝis al la baldakeno kaj apartigis lasilkajn kurtenojn. Ŝi klinis sin super la kusenojn, etendis manon, kaj de la sofo leviĝis la formo de junaknabino, freŝa kaj bela kiel maja mateno. Ŝiaj okulojbrilis kvazaŭ du diamantoj, kaj ŝiaj lipoj ruĝetis kielturmalino. Laŭ ŝia dorso pendis ruĝoraj bukloj, kajmaldika juvela cirklaĵo sidis super ŝiaj brovoj. Ŝiajsilkogazaj roboj floris ĉirkaŭ ŝi kvazaŭ nubo, kaj surŝiaj piedoj estis delikataj satenaj pant floy.

Vidante tiun belegulinon la malnovaj kamaradoj deTip rigardadis miroplene dum tuta minuto, kaj post tioĉiu kapo

kliniĝis pro sincera admirado al la bela Princino Ozma. La knabino mem rigardetis labrilantan vizaĝon de Glinda, kiu brilas pro plezuro kaj kontento, kaj post tio turnis sin al la aliaj. Parolante vortojn dolĉe malarogante, ŝi diris:

“Mi esperas ke neniu el vi malpli amos min nun ol antaŭe. Mi restas la sama Tip, sciu; nur — nur —” “Nur vi estas diferenca!” diris la Kukurbokapo; kaj ĉiu opiniis ke tiu estis lia plej saĝa parolo dum lia tutavivo.

ĈAPITRO XXIV

Riĉo pro Kontento

Kiam la miriga informo atingis la orelojn de Reĝino Zingibra — ke Mombi la magiulino estas kaptita; ke ŝi konfesis sian krimon al Glinda; ke oni trovis la delonge perditan Princinon Ozma en, nekredeble, Tip — ŝi ploris verajn larmojn de malĝojo kaj malespero. “Ke mi devos, ” ŝi ĝemis, “reginte kiel Reĝino, kaj loĝinte en palaco, rekomenci purigadi plankojn kaj kirli buteron! Estas nepenseble! Mi neniel konsentos! ”

Do kiam ŝiaj soldatinoj, kiuj pasigis sian tempon plejparte per kuirado de sukerfandaĵoj en la kuirejoj de la palaco, konsilis al Zingibra ke ŝi rezistu, ŝi obeis ilian malsaĝan babiladon kaj sendis akran de fion al Glinda la Bona kaj Princino Ozma. Rezultis militdeklaro, kaj la tujsekvanta tago Glinda marŝis kontraŭ la Smeraldan Urbon kun flirtantaj standardoj kaj ludantaj bandoj, kaj arbaro da brilantaj lancoj kiuj briladis pro la radioj de la suno.

Sed kiam ŝi proksimiĝis al la muroj tiu bravagrupego ekhaltis; ĉar Zingibra fermis kaj baris ĉiun pordon, kaj la muroj de la Smeralda Urbo estis altaj kaj dikaj, konstruite el multaj blokoj de verda marmoro. Kiam ŝi trovis sian eniron barita, Glinda klinis sian kapon por profunde pensadi, dum la Ŝancel-Insekto diris, per sia plej pozitiva tono:

“Necesas sieĝi la urbon kaj malsatigi ĝin ĝis ĝi cedos. Nenion alian ni povos fari. ”

“Malprave, ” respondis la Birdotimigilo. “Ni ankoraŭ havas la Gumpon, kaj la Gumpo ankoraŭ povas flugi. ”

La Sorĉistino turnis sin rapide kiam ŝi aŭdis liajn vortojn, kaj sur ŝia vizaĝo nun estis brilanta rideto. “Vi pravas, ” ŝi krietis,

“vi plenrajte fieras pro viacerbo. Ni iru al la Gumpo tuj! ”

Do ili trairis la armeon ĝis ili atingis la lokon, proksime al la tendo de la Birdotimigilo, kie kuŝas laGumpo. Glinda kaj Princino Ozma eniris la unuaj, kaj sidiĝis sur la sofojn. Sekvis la Birdotimigilo kaj liajamikoj, kaj restis su fiĉa spaco por Kapitanino kaj trisoldatinoj, kiujn Glinda opiniis su fiĉaj kiel gardistinaro. Nun, pro ordono de la Princino, la stranga Aĵo kiunili nomis Gumpo batis siajn palmfoliajn flugilojn kaj enaeriĝis, portante la grupon de aventurantoj alte trans la murojn. Ili ŝvebis super la palaco, kaj baldaŭ rimarkis Zingibran legantan en hamako en la korto, kie ŝi komforte legadis romanon kun verda kovrilo kaj manĝadis verdajn ĉokoladojn, certa ke la muroj protektos ŝin kontraŭ ŝiaj malamikoj. Obeante rapidan ordonon, la Gumpo surteriĝis sendanĝere entiu saman korton, kaj antaŭ ol Zingibra povis pli ol nur kii, la Kapitanino kaj la tri soldatinoj elsaltis kaj kaptis la eksreĝinon, kaj fiksis fortikajn ĉenojn al ŝiaj pojoj.

Tiu ago efektive finis la militon; ĉar la Revolucia Armeo cedis tuj kiam ili informiĝis pri la kaptiĝo de Zingibra, kaj la Kapitanino marŝis sendanĝere laŭ la stratoj ĝis la pordoj de la urbo, kiujn ŝi plenemalfermis. La bandoj ludis sian plej instigan muzikondum la armeo de Glinda marŝis en la urbon, kaj heroldoj proklamis la venkiĝon de la aŭdaca Zingibra kaj la altiĝon de la bela Princino Ozma sur la tronon de sia reĝaj prapatroj.

Tuj la viroj de la Smeralda Urbo formetis siajn kuirvestojn. Kaj oni diras ke la virinojn tiom tedismanĝi la kuiradojn de siaj edzoj ke ili ĉiuj ĝoje salutis la venkiĝon de Zingibra. Estas certe ke, kurante al la kuirejoj de siaj domoj, la bonaj edzinoj preparis tiom bongustegajn festenojn por la lacaj viroj ke harmoniituj reestabliĝis en ĉiu familio.

La unua akto de Ozma devigis la RevolucionArmeon redoni al ŝi ĉiun smeraldon kaj alian gemonŝtelitan el la publikaj stratoj kaj konstruaĵoj; kaj tiomabundis la valoregaj ŝtonoj elprenitaj de tiuj vantajknabinoj, ke ĉiu el la reĝaj juvelistoj devis laboradisenciĝese dum pli ol monato por remeti ilin. Intertempe la Revolucia Armeo estis malfondita kaj la knabinoj resenditaj al siaj patrinoj. Pro promesobone konduiti, Zingibra ankaŭ liberiĝis.

Ozma fariĝis la plej bela Reĝino iam konita en laSmeralda Urbo. Kaj, kvankam tre juna kaj sensperta, ŝi regis sian popolon saĝe kaj juste. Ĉar Glinda bonekonsilis ŝin ĉiam; kaj la Ŝancel-Insekto, al kiu doniĝisla grava posteno de Publika Edukisto, estis tre helpaal Ozma kiam ŝiaj regaj taskoj perpleksis ŝin.

La knabino, dankeme al la Gumpo pro ĝiaservado, proponis al la besto kiun ajn pagon ĝideziras.

“Nu, ”respondis la Gumpo, “bonvolu dispecigimin. Mi ne volis viviĝi, kaj mi hontegas pro miakonglomera naturo. Iam mi estis monarko de laarbaro, tion plene pruvas miaj kornoj; sed nun, promia aktuala remburita stato de servisto, mi devas flugitra la aero —miaj kruroj plene malutilas. Mi tial petasdispeciĝi. ”

Do Ozma ordonis dispecigi la Gumpon. Lakornohava kapo denove pendiĝis super la kamenbretoen la kunvenejo, kaj la sofoj estis malligitaj kajmetitaj en la akceptejojn. La balavosto rekomencissian kutiman laboron en la kuirejo, kaj fine, laBirdotimigilo remetis ĉiujn ŝnurojn kaj ŝnuregojn surla hokojn de kiuj ili prenis ilin dum la eventoplenatago kiam ili konstruis la Aĵon.

Eble vi supozas ke tiel finiĝis la Gumpo; kaj tielestis, rilate al ĝia vivo kiel flugmaŝino. Sed la kaposuper la kamenbreto plu

paroladis kiam ajn ĝi deziris, kaj ofte ĝi alarmis, per siaj abruptaj demandoj, lapersonojn atendantajn en la kunvenejo kiuj volisparoli kun la Reĝino.

La Seg-Ĉevalo estis persona posedaĵo de la Reĝino, kaj estis ame prizorgata; kaj ofte ŝi rajdis la stranganbeston laŭ la stratoj de la Smeralda Urbo. Ŝi metigisorajn ŝuojn sur ĝiajn lignajn krurojn, por malebligi ilian triviĝon, kaj la sonado de tiuj oraj ŝuoj sur la pavimo ĉiam plenigis la regatojn de la Reĝino perrespekto dum ili pensis pri tiu manifestiĝo de ŝiamagia kapablo.

“La Mirinda Sorĉisto neniam estis tiom mirindakiom Reĝino Ozma, ”oni diris unu al la alia, flustre; “ĉar li pretendis fari multon kion li ne sciis fari; dumnia nova Reĝino faras multon kion neniuj atendus deŝi. ”

Joĉjo Kukurbokapo restis kun Ozma ĝis ŝia morto; kaj li ne putris tiom baldaŭ kiom li timis, kvankamli ĉiam restis stulta. La Ŝancel-Insekto provis instruial li plurajn artojn kaj sciencojn; sed Joĉjo estis tiommalkapabla studanto ke ĉia provo eduki lin baldaŭĉesis.

Post la remarŝo de la armeo de Glinda al siahejmo, kaj la reestabliĝo de paco en la SmeraldaUrbo, la Stana Lignohakisto anoncis sian intenconreiri al sia propra Regno de la Palpbrumoj.

“Ĝi ne estas granda Regno, ”diris li al Ozma; “sedpro tio ĝi estas pli facile regebla; kaj mi nomis minImperiestro ĉar mi estas Absoluta Monarko, kaj neniual ajn kritikis mian pritraktadon de publikaj aŭ deprivataj aferoj. Reveninte hejmen mi rekovrigos minper nikela tavolo, ĉar mi iomete makuliĝis kaj gratiĝislastatempe; kaj poste mi volonte gastigos vin. ”

“Dankon, ”diris Ozma. “Iam mi eble akceptos lainviton. Sed kio okazos al la Birdotimigilo? ”

“Mi reiros kun mia amiko la Stana Lignohakisto, ”diris la plenigito, serioze. “Ni decidis neniam apartiĝivenontece. ”

“Kaj mi faris la Birdotimigilon mia Reĝa Kasisto, ”klarigis la Stana Lignohakisto. “Ĉar mi decidis keestos bone havi Reĝan Kasiston kiu konsistas elmono. Kion vi opinias? ”

“Mi opinias, ”diris la malgranda Reĝino, ridetante, “ke via amiko certe estas la plej riĉa homo en la tutamondo. ”

“Jes, ”respondis la Birdotimigilo; “sed ne pro miamono. Ĉar mi opinias ke cerbo multe pli valoras olmono ĉiumaniere. Vi eble rimarkis ke homo kunmono sed sen cerbo ne bone utiligas sian monon; sedse homo havas cerbon sen mono, ĝi ebligas komfortanvivon ĝis la morto. ”

“Kaj samtempe, ”deklaris la Stana Lignohakisto, “vi devas agnoski ke bona koro estas io kion cerbone povas krei kaj mono ne povas aĉeti. Eble, efektive, mi estas la plej riĉa homo en la mondo. ”

“Vi ambaŭ estas riĉaj, miaj amikoj, ”diris Ozmaameme; “kaj via riĉo estas la sola havinda riĉo —riĉopro kontento! ”